"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pėtnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose.......................$2.00
Kanadoje ir Mexike............................2.50
Kitose viešpatystėse............................3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States.......................$2.00
Canada and Mexiko..............................2.50
To Foreign Countries...........................3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr.50 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 10 d. Gruodžio, (December), 1909 m. Metas XVIII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Chinai į visas dideses svieto viešpatystes atsišaukė protestuodami prieš maskolių pasielgimą Mandžurijoj, kurie šiaurinėj šitos provincijos dalyj elgiasi teip, kaip kad Mandžurija prigulėtų Maskolijai. Šiaurnę dalį Mandžurijos gelžkelio saugoja maskoliški kareiviai, urėdai apsodyti maskoliškais urėdninkais, visur matyt, kad čia, Chinams prigulinčioj provincijoj valdo maskoliai.

Nežinia, ar su tuom protestu Chinai atsiliepė pats, ar prikalbinti kitų. Amerikai labai nepatinka, kad Mandžurijos pietinę dalį valdo japonai, su kuriais konkurencija gana sunki; Amerikai gali nepatikti ir valdymas maskolių šiaurinėj dalyj, nes su maskoliškais virininkais visgi negalima teip elgtiesi kaip su chiniškais. Be abejonės, maskolių valdymas nepatinka ir vokiečiams, nes maskoliai, nors jų pramonė menka, kaip gali, teip sunkina vaizbą kitiems kraštams. Ir japonai, be abejonės, geistų, kad maskoliai iš Mandžurijos pasitrauktų, bet jie atvirai negali pasitraukimo reikalauti, nes pats priešingai traktatams, valdo pietinę Mandžurijos dalį. Chinams gi patiems nėra naudos kelti protestus, nes jie ir teip iš Mandžurijos neturi naudos. Jau prieš karą su Japonija Mandžuriją buvo apvaldę maskoliai, kurie, besielgdami su gyventojais žiauriai, kaip [...]ratę maskoliški biurokratai, su[...]mo žmonis ir pagimdė chunchu sukilimą, sukilėliai ne visada mo[...] atskirti maskolius nuo kitų [...]imtaučių, kartais užpuldavo ir [...] kitų. Dėl to paskui Chinams [...]leidavo teisintiesi prieš kitus [...]aštus, persiprašinėti, nors Chinų [...]ės ne buvo ir suvaldyti sukili[...] negalėjo, nes visa valdžia buvo maskolių rankose; už maskolių [...]ltes Chinams reikėjo atsakyti. [...] karui kariavusios tautos, taigi maskoliai ir japonai Mandžuriją pasidalino terp savęs; pietinę dalį valdo japonai, šiaurinę maskoliai, [...] už viską, kas čia neatsitiktų, prieš kitus kratus turi atsakyti Chinai, nes Mandžurija neva Chinams priguli nors ir ne jie ją va-

Neseniai vokiškas konsulius Charbine buvo smarkiai susierzi[...]s su maskoliškais miesto urėdninkais, kurie vokiečiui alaus leidėjui uždraudė išplikti vokišką vėliavą. Vokietis uždraudimo nepaisė, tai maskoliai uždarė jam jo alaus leidyklą. Konsulius užstojo savo vientautį, kuris nenorėjo [...]sai pripažinti maskolių valdžios Charbine. Vaidai persikėlė į Peterburgą ir Berlyną ir pasibaigė [...]omi, kad Vokietija prisakė savo konsuliui pripažinti maskoliškus urėdus Charbine, maskoliai gi nu[...]nė bausmę uždėtą ant vokiečio alaus leidėjo už neklausymą maskoliškų urėdninkų padavadijimų.

Prietikiai čia mat visai nenormališki. Nusideda kam maskoliai, už tą turi atsakyti Chinai; nusideda japonai, atsakymas puola teipgi ant Chinų. Be abejonės Chinai visai išsižadėtų Mandžurijos, kurią juk ir dabar valdo svetimi, ją visai svetimiems atiduotų, kad jie ir atsakytų už savo darbus, bet bijosi tą daryti, nes nieko negavę kraštai nuo Chinų pareikalautų sau teipgi dovanų, vieni žemės plotų, kiti gi palengvinimų vaizbos ir koncesijų.

ANGLIJA.

Augštesnysis Anglijos butas, taigi lordų butas, dideliu balsų daugumu atmetė rando sumanytą ir parlamento priimtą biudžętą sekantiems metams. Nors nusikalto angliškiejie didžturčiai žemės savininkai, bet ministerija nusprendė paleisti parlamentą ir paskirti naujus rinkimus, kad tautą turėtų progą parodyti, ar stoja didžturčių, ar parlamento pusėj. Manoma, kad per rinkimus išrinks daugumą liberalų, priešų lordų buto [...] kad tokių budu galima bus, jeigu [...] nepanaikinti su visu ginantį [...] didelių žemės savininkų reikalus lordų butą, tai bent labai susiaurinti to buto privilėgijas. Lordų butas Anglijoj atsako Amerikos senatui, kur didelė senatorių dauguma susideda iš milijonierių, arba maskoliškai viešpatystės tarybai, daugume susidedančiai iš biurokratų. Anglijos tauta, kaip matyt iš laikraščių išsitarimų, norėtų apsieiti visai be apginėjų didžponių reikalų, kurie ne kartą neleido parlamento užgirtus žmonėms naudingus sumanymus įvikinti.

Besiartinant rinkimams, prasidėjo jau Anglijoj priešrinkiminė agitacija. Partijos aiškina savo programus. Moterys kovojančios už savo teises tikisi, kad naujasis parlamentas ir naujoji ministerija bus joms prielankesnė ir kad jų politiškos tiesos bus sulygintos su vyrų tiesomis. Jos todėl šiuom tarpu susilaiko nuo demonstracijų.

VOKIETIJA.

Vokietijoj išėjo aikštėn prigavystės laivyno prižiurėtojų. Apskųstų buvo daug kariško laivyno oficierų. Byla buvo perkratinėjama mieste Kiel. Teisėjas vienamė posėdyj apreiškė, jog prapuolė iš teismo daug paremiančių apkaltinimus dokumentų. In liudininkų prirodymai apkaltino daugelį laivyno oficierų. Byla traukėsi mėnesį laiko ir pasibaigė visišku išteisinimu apkaltintų.

ITALIJA.

Italijoj pasitraukė nuo vietos Gioliti ministerija, kadangi jos programui nepritarė parlamentas. Karalius priėmė ministerių atsisakymą ir paprašė buvusio 1906 metuose ministerių pirmininku Sonino sutverti naują ministeriją, bet jam dar nepasisekė sau ministerius surasti.

Oficijalieškiejie prietikiai terp Austrijos ir Italijos, kurie dėl atsilankymo Italijoj maskoliškojo caro, buvo labai pagedę, dabar vėl taisosi. Italijos randas stengiasi ne erzinti Austrijos, nes už jos pečių stovi Vokietija. Vieną žymų jenerolą, už kolbą, kurioj jis bandė neprilankioj Austrijai pakraipoj aiškinti pasekmes caro atsilankymo Italijoj, karo ministeris tuojaus prašalino nuo tarnystos.

VIDURINĖ AMERIKA.

Tąsynės Jungtinių valstijų su vidurinės Amerikos respublikos Nicaragua prezidentu Zelaya, dėl sušaudymo dviejų amerikonų dalyvavusių revoliucijoj dar nepasibaigė. Jungtinių valstijų prezidentas Taft apšaukė Nicaraguos prezidentą Zelaya žmogžudžiu ir kaipo tokį, žada patraukti atsakomyben, gal kaipo žmogžudį pakarti. Bet lengva apšaukti valdoną kokio nors krašto žmogžudžiu, galima žadėti jį nubausti, bet kad pažadėjimą išpildyti, reikia tą svetimą valdoną savo rankose turėti, o tas ne lengva. Jeigu Zelaya pamatys, kad jam ar iš revoliucijonierių, ar iš amerikonų pusės gresia pavojus, jis ne lauks, kol jį amerikonai paims, bet dums greičiausiai į Europą, o randai net mažų Europos viešpatysčių juk neišduos jo Amerikos valdžiai, kad jį nubaustų, nes politieškiejie pabėgėliai, sulyg terptautiškų teisių, turi turėti prieglaudą ir apgynimą tų kraštų, kur pasislėpė. Turbut nei vienas Europos kraštas neišduotų prezidentui Taftui iš Amerikos pabėgusio gubernatoriaus arba ir dar menkesnio urėdninko, tai apie išdavimą prezidento nors mažos respublikos negal but nei kalbos. Turbut prezidentas Taft, nenorėdamas savę ant juoko statyti, nei ne drystų reikalauti išdavimo Nicaraguos prezidento net nuo mažiausios Europos viešpatystės, nes toks reikalavimas jau butų laužymu terptautiškų teisių, kurių visgi prisilaiko civilizuotos tautos. Todėl ir Zelaya, nors už savo žiaurius darbus ištikro užsipelno bausmę, bet nereikalauja labai drebėti prieš gazdinimus Jungtinių valstijų prezidento Tafto, jeigu jam pasiseks kur pabėgti.

Keli metai atgal iš Amerikos pabėgo į Belgiją pavogęs gana didelę pinigų sumą iš krasos vienas jos urėdninkas. Šusekęs kur yra pabėgėlis, Amerikos randas nuo Belgijos pareikalavo išdavimo pabėgėlio, bet Belgija atsakė, jog krasa yra rando įstaiga, todėl ir urėdninko prasižengimas yra politiškas, o tokių kiti kraštai neišduoda, terp Belgijos ir Amerikos nėra ypatiško traktato, kuris leistų politiškus prasižengėlius išduoti. Ir tokiu atsakymu Amerika turėjo pasiganėdinti, nors Belgija maža Europos viešpatystė, bet versti ją išduoti pabėgėlį Amerika neišdrįso, nes tąsyk už Belgiją butų užstojusios tvirtesnės ir už Ameriką viešpatystės.

Bet Amerikos prezidentas Taft gazdina tik silpnas vidurinės Amerikos respublikas, prieš tvirtesnes pats nusilenkia. Juk antai Maskolijoj be teismo revoliucijos laike sedėjo kalėjime ne vienas amerikonas, ne vieną ir nubaudė. Tai kodėl Taft prieš Maskolijos carą nevartoja panašių gazdinimų, kurie gal ne vieną ypatą butų nuo kartuvių išgelbėję. Bet Amerikos randas su tvirtais apsieina mandagiau, jeigu toki smaugia Amerikos ukėsus, jos randas nuduoda nematąs; priešingai, Amerikos valdžios suėmė ir norėjo grąžinti maskoliškų šnipų nurodomus politiškus prasižengėlius. Ne vienodu saiku mat visiems saikuojama.

Bet, sulyg paskutinių iš Nicaraguos atėjusių žinių, padėjimas przidento Zelaya ištikro nevertas pavydėjimo. Parėmimui gazdinimo, Jungtinės valstijos siunčia į Nicaraguos pakrantes kariškus laivus su kareiviais, tik ant nelaimės, transportinis laivas su 1000 kareivių pasispendė ant dugno dumblo Delaware upėj Philadelphioj ir negalima jo nuo dumblo nuvilkti: atsėjo kareivius ir daiktus pergabenti ant kito laivo.

Prezidentą Zelaya pradeda apleidinėti jo šalininkai. Į revoliucijonierių pusę pereina čielos jo kariumenės dalys. Pabėgeliai užtikrina, jog Zelaya, Bluefield aplinkinėse ne turi prieš revoliucijonierius daugiau kaip 2000 kareivių, iš to skaitliaus dešimta dalis serga. Zelayos kareiviams truksta jau amunicijos: truksta jiems ir maisto, todėl daug kareivių serga. Dienos jo žiauraus valdymo jau suskatytos.

Paskutiniai, atėję iš Nicaraguos telegramai praneša, jog Zelaya rengiasi apleisti Nicaraguą ir ant pirmo išplaukančio iš Corinto garlaivio keliauti, turbut, į Europą.

AUSTRALIJA.

Australjoj užgimė angliakasių streikai Nors Australijoj ant rando darbininkai turi didesnę negu kitur įtekmę, bet užgimus streikui ir čia pasirodė, kad randas ne visada stoja darbininkų pusėj. Dabar mieste Sydney likosi suareštuoti du vadovai darbininkų organizacijos Northern Miners Federation, prezidentas jos Bowling ir sekretorius Brenan. Bet pastačius kauciją, jie likosi paleisti. Jiedu apkaltinti už sukalbį prieš dabartinę tvarką.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Baronas Ginzburgas gavęs leidimą sušaukti Vilniuje gruodžio mėnesį š. m. moterų pramonės mokyklų atstovų suvažiavimą.

Vilniaus gyventojai pagal tikėjimų skirstosi šiteip: katalikų esą 59945 žmonės (vyrų — 30178, moterų — 29765), stačiatikių — 31520 žmonių, žydų — 71066, liuterių — 1780, kalvinų — 239, senatikių — 1100, mahometonų — 3442, karaimų — 177 ir armenų — 5.

Užmušė čia miesto elektrikos stoties viršininką, inžinierių Tepermaną, 28 metų. Užmušėjas — tos pačios stoties darbininkas Zlekovas.

IŠ VIDENIŠKĖS,
Vilniaus gub.

Niekur nėra, regis, tokio tamsaus kampo kaip pas mus. Miestelis menkas, toli nuo didesniųjų. Čia nėra nė stoties, nė val[...] raštinės. Tiktai stovi viena mokykla, bet ir ten vien rusiškai mokoma, nes mokytojas rusas. Lietuvio mokytojo žmonės nereikalauja Su vaikais jie kalbasi lenkiškai. Mat buk su lietuviškąja toli nevažiuosią, o su lenkiškąja mano visą pasaulį apvažiuoti. Labai žmones sulenkino čia gyvenęs pirmiau kun. Grybauskas, kurs per 35 metus niekino visą, kas tik yra lietuviško. Tiktai dabar ačiu Dievui susilaukėm kunigo lietuvio, kuris savo gražiais pamokslais su Dievo pagelba gal apšvies tuos tamsuolius.

Žiemos metu musų miestelėnai visus vakarus praleidžia pas "Altuką". Nei laikraščių, nei knygų nieks neskaito. Nors pas vargonininką yra daug knygučių, bet nei vienas miestelėnas neatėjo jų pasiskaityti. Jei bent iš sodžiaus katras atsiranda.

Videniškių Jurukas.

("Šaltinis").

IŠ KRUONIŲ,
Trakų pav.

Viskas gerai užderėjo, tik bulvės ne; viską gerai nuėmėme. Daug rugių kirmėlės iškirto, reikėjo atarti. Dėl sausumo rudens rugienos liko neartos.

Apylinkėje yra daug valdžios miškų. Šią vasarą buvo juos užpuolusios ėsti kirmėlės. Dabar konduktorius jieško, kur kiaušinių pridėta. Nukirtus medį ir nuskutus viršunę, atrandi po kelias dešimtis lizdų. Žiemą nutarta iškirsti visą jauną mišką ir tarp dielių iki 8 verskų iškirsti linijas. Sugadinta apię 940 dešimtinių. Nupirko Darsuniškių žydai, [...]nėms neteko.

Antanas B.

("V-tis").

IŠ KAUNO.

Kauno pabrikuose, kaip raso, darbai eina geryn. Pas Tilmansą kai-kurie gauna darbo iki 7 val. vakaro; Šmidto pabrike taipgi pradės dirbti po 5 dienas į sanvaitę; iki šiol tedirbo tik keturias dienas.

("V-tis").

IŠ KEDAINIŲ,
Kauno pav.

Nuo bočių ir prabočių lietuviškoje Kedainių apygardoje, šiandieną lietuviai nebeturi jokios vietos nė savo parapijos bažnyčioje. Šiandieną čionai matome "placowką" lenkų, lenkelių ir įvairių jų pataikunų, o lietuvių, tikrų to krasto gyventojų ir savininkų lyg nei buti nėra: jau baigia skambėti jų kalba bažnyčioje.

Yra čionai dvi bažnyči; parapijinė ir miesto (buvusioji gimnazijos bažnyčia). Miesto bažnyčia nuo senų laikų vedama lenkiškai — ir tegul sau. Bet per paskutinę kelioliką metų, beklebonaujant neperseniai mirusiam kun. Pietrzkievičiui, į parapijos bažnyčią įsibrovė lenkiška kalba ir taip įsivyravo, jog dabar ,paskutiniu laiku, parapijos bažnyčioje kaip ir miestelyje lietuviams beveik nei išsižioti neduodama. Keletas rėksnių iš miestelėnų, butent kurpiai, siuvėjai ,alinių, vyninių ir kitokių sankrovų savininkai, valdininkėliai keletos Kedainių raštinių, drauge su paprastais miestelio dykunais, pasisavino sau bažnyčios globėjų ir šeimyninkų pareigas ir užvedė joje bemaž tokią tvarką kaip savo alinėse ir traktierinėse. Letuviams kaimiečiams užgiedojus, pradeda rėkti lenkiškai, kelia bažnyčioje ir ties bažnyčia triukšmą, "skandalą", grumoja duosią kunigams, išdaužysią jiems langus etc., etc. O klebonas, nors jį lenkai, žinoma, apšaukia, kaipo smarkiausį litvomaną, sėdi kaipo pelė po šluota ir tik klausosi, an nežvanga jo langai. Jisai, kaip ir visi tos apygardos kunigai (Apitalankyje, Šventibrastyje, Datnave, Labunave, Vandžiogaloje etc.), tiek yra lenkų įbauginti (terrorizuoti) ir taip bijo, lietuviais budami, užsitraukti lietuvių vardą, kad nei namie nekalba lietuviškai, nė su savo, nė su bažnyčios tarnais. Jų klebonijose tarę, "Tegul bus pagarbintas" nelabai tesitikėk, ypač nuo gaspadinių ir bažnyčios tarnų, išgirsti padorų lietuvišką "ant amžių amžinųjų" — gali išgirsti iš "nie rozumiem".

Bet ką sau mano lenkeliai taip neżmoniškai skriauzdami ir erzindami lietuvius? Ar gi jau lietuviai toki šventi, kad jų tarpe negali atsirasti karštagalvių "didvyrių", kurie, pamėgždžiodami paveikslą "bitnej szlachty" karžygių, iš savo pusės pradės grumoti akmenimis, arba ir stačiai langus ir makaules savo priešų daužyti. Blogas paveikslas daugelį patraukia.

Bleberio Žentas.

("Šaltinis").

IŠ AKNISTOS,
Ežerėnų pav.

Ačiu Dievui ir mes, aknistiečiai, sulaukėm savo dvikliasėn mokyklon (ministerijos) lietuvio mokytojaus, da jauno vyro, 23 m., bet jau su šeimyna. Regis gali buti darbštus žmogus.

Dabar turime tris mokytojus: užveizdėtoją latvį stačiatikį ir pagelbininkus: lietuvį kataliką ir latvį liuterionį. Mokinių jau yra 182 vaikinų ir mergaičių ,tik nelaimė, kad mažam miestelyje dauguma jų, negalėdami gauti gulamųjų kambarių, priversti yra vaikščioti kasdien namo 5—6 viorstus.

Rugpučio 28 d. valsčiaus sueiga (garbė keliems šviesesniems vyrams) nutarė pagelbininkams-mokytojams primokėt kasmet po 60 rub. kambario pasisamdymui. Taip-pat valsčiaus sueiga buvo nutarusi imti po 10 rub. už svetimo valsčiaus mokinį. Nežinau, ar gerai taip nutarta, ar ne, bet užveizdėtojas to nesilaiko: daug pašalinių priima mokyklon, o saviems pritruksta vietos, iš to tarp jo ir valsčiaus prasidėjo nesutikimai.

Ak—tis.

("Šaltinis").

IŠ UŽPALIŲ,
Ukmergės pav.

Čionai yra monopolis ir dvi aludi, o slaptų nesuskaitoma. Šventadienį girtuokliai užpuldinėja žmones. Taip spalių 4 d. važiuojant vakare Svedasų kunigui iš atlaidų Butiškių sodžiui pastojo keli bernaičiai kelią ir reikalavo duoti jiems arklius pas mergas važinoti; tik kada kunigas pagrąsino šovimu, tai atstojo. Spalių gi 11 d., vienas įsigėręs perdurė žydui-šinkoriui šoną. Policija tą norėjo suimti, ale kiti užsistojo ir taip įniršino, kad tik akmenįs po miestelį zvimbė. Išsislapstė ir policija ir viskas. Labai dailųs musų jaunimo darbeliai, nėra ko!

Žolvarnis su Kl—ės Kaziu.

("L. U.").

IŠ SUBAČIAUS,
Ukmergės pav.

Pabaigoje rugpiučio mėn. miestelyje atidarė gr. Zubovienė traktiernę. Pardavinėtojas Jonas labai patinka žmonėms, nes parodo "stebuklus": kortomis, burbuliukais, noperskais, skarelėmis, spėja, pas ką yra kiek pinigų ir tt. Už dyką "stebuklų" nerodo, ale nedaug ir atsieina: kas paima 2 but. alaus arba buteliuką degtinės, tai ir parodąs stebuklus. "Nauda" įdvejopa: girtuokliai už dyką mato stebuklus, o pardavėjas turi gerą pelną. "Stebuklų žiurėti" eina ne tik jauni vaikinai, bet ir suaugę vyrai: kaip tik atspėja, net grudžiasi į traktiernę. 1907 m. kun. Kemešis buvo surengęs ratelį ir kviezdavo miestelio jaunimą seredos ir subatos vakarais pasimokyti skaityti, rašyti, bet tada šalindvos nuo to, o dabar....

Sirlingis.

("L. U.").

IŠ UTENOS,
Ukmergės pav.

Spalių 7 dieną Utenoje Balcevičiaus dvare buvo gyvulių paroda, kurią surengė vietiniai dvarininkai — Balcevičius, Koziela ir kiti. Iš valdžios gauta dovanoms 65 rub. Nors diena buvo giedra ir žmonių susirinko Utenon daug, bet parodą aplankė Utenoj mažai žmonių ir nedaug gyvulių teišstatė. Mat, Utenoje dar pirmoji tokia paroda ir nebuvo nei per laikraščius, nei policijos išanksto apie tai pranešta, todėl daugelis nei nežinojo, kad bus Utenoje paroda.

Dovanos buvo skiriamos vien tik sodiečiams, nors mažai jų parodoje ir dalyvavo. Pirmąją dovaną — 10 rub. ir aviną 7 rub. vertės (kurį dovanojo p. Balcevičius) — gavo už kumelį (drigantą) uk. Banys iš Debeikių par., uk. Katinas iš Užudvarių už jautį gavo 2 rub. 50 kap., uk. Liuima už vienametę kumelaitę gavo dovanų 2 rub.

Ateinančiais metais tuo pačiu laiku ir toje pat vietoje vėl ketina buti gyvulių paroda.

Getvydas.

("Žemdirbys").

IŠ TAUJĖNŲ,
Ukmergės pav.

1 d. lapkričio gyvenanti miestelije sehukė p. Lazauskienė atrado rytą už durų suvystytą nebesuvis mažą žmogutį, vos gyvą, pamėlynavusį nuo šalčio. Prie kudykio paliktas šv. Juozapo paveikslėlis. Iš vakaro kai-kurie matė basą moteriškę vaikščiojant po miestelį su kudykiu; spėja, kad ji ir palikus.

Šventadieniais pas mus šukauna, kaip proto nustoję, naujokai, net baugų praeiti. Iš valsčių prišaukia jų 117; išėjusių Amerikon 20 naujokų.

Bobų ponaitis.

("V-tis").

IŠ ŠADUVOS.

Spalių 7 d. buvo gyvulių paroda, kurią surengė Kauno Ukio Draugijos Šiaulių skyrius ir apylinkės dvarininkai, — valstiečių ir smulkiųjų žemvaldžių naudai. Į parodos komitetą įėjo šie: Jonas Liandsbergis pirm., Račkauskas, Milvidas, Jogminas, Jankauskis, Banevičius, Baleckis, ir kunigai Sarapas ir Kiznis. Prie to dar buvo pakviesta keturi valstiečiai ir du miestelėnu.

Iš ministerijos gauta tik 62 rub. 50 k. Daugiau sudėjo apylinkės dvarininkai. Gausiausią auką padarė Baisiogalos p. Komaras, dovanodamas parodai keletą teliukų veislės "švic" ir šiaip jau visokių daiktų.

Arklių buvo parodyta apie 130, karvių 16. Dovanų išdalyta pinigais 230 rublių, kitokiais daiktais ant 160 rub. ir diplomai, medaliai ir 3 pag. laiškai.

Už arklius viršiausias dovanas gavo šie: Stanislovas Strielčiunas, Petras Butkus, Augustinas Voiciekavičius, Antanas Mirutavičius, ir Petras Sonda.

Už karves: Jonas Daunaravičius ir Jonas Krivickas. Abu už Holiandijos veislės jaučius.

Kurie gavo antros rųšies dovanas tų neminėsiu, nes daug dar buvo tokių, kurie laimėjo nuo 10 —3 rublių.

Parodą aplankė apie 1000 ar daugiau žmonių. Buvo pakviestas parodon p. Jonas Ivanavičius iš Raseinių pav., kuris aiškino, kokią naudą galima turėti iš geros veislės karvių, kaip vesti pienininkavimo ukį išsikėlus į viensėdžius ir tt.

Šioji paroda daugumą musų žmonių pabudino iš miego, parodė kaip viensėdijose gyvenant galima gerus gyvulius užlaikyti ir turėti iš to nemažą naudą, nes iš karvių sodiečiai nieko beveik neparodė, — gavusieji augščiausias dovanas ukininkai ką tik išsidalinę į viensėdžius, ir turi neperdaug žemės. Kaip va, Daunaravičius teturi 12 dešimtinių, o kaip puikiai gyvena.

Žodžiu, — parodas reiktų steigti kiekvienam kampelyj, nes jos duoda Lietuvos žmonėms nemažai gero pavyzdžio, ir kiekvieną paskatina prie veisinimosi geresnių gyvulių.

P. Balandėlis.

("Žemdirbys").

IŠ SKUODO.

Keturkliasėje mokykloje mokslas traukiasi jau antrą mėnesį. Iš viso mokinių skaičiaus 43, katalikų mokinasi 22 vaikinu; tuotarpu jie ligšiol tikėjimo dalykuose tebesti tikri našlaičiai; mokinių stačiatikių yra tik septyni, vienok ir tokią mažumą šventikas uoliai lanko. Lietuvlai, kaip jau žinome, tikybos dalykų žinojime nesykį yra pasirodę tamsesni, kad ir už tokiuos rusus ar latvius; o kad ligšiol niekas nepasirupinà, kad prie mokyklos butų nuolatinis katalikų tikėjimo mokytojas kunigas, tai stačiai nedovanotina nuodėmė, — tikėjimas, kaipo svarbiausias mokinių doros kėlėjas turi butinai eiti sykiu su kitais mokslo dalykais; žinoma, jei norime išauklėti žmonės, ne visuomenės šlamštus. Dėja, tik kad ir dabar musų matomai katalikų tikybos mokymą turbut skaito kaip ir už nereikalingą dalyką.

D. Treigys

("V-tis").

IŠ SUVALKŲ.

Varšavos teismo rumai spalių 23 d. nuteisė M. Baltušį už prigulėjimą prie L. S. D. P. visam amžiui ištrėmimui; spalių 24 d. nagrinėjo byla: 1) Jaščolto, 2) Tamašauskų ir dar 6 kitų kaltinamų už prigulėjimą prie P. P. S.; Olševskis ir Gornickis išteisinti, o kiti ištremti; 2) Leliašiaus, L. Matulaičio, Žaleduonio, Blaževičiaus ir Klimavičiaus, kaltinamų už išplėšimą Lazdijų krasos, už užmušimą Lazdijų krasos viršininko ir išdraskymą caro paveikslų, byla atidėta, nes apgynėjai (A. Bulota ir A. A. Leontijevas iš Peterburgo) pareikalavo naujų liudininkų. Pasirodė, kad kaltinamiems buvo išduotos nepilnos kopijos tardymo, sutrumpintos, kaikurių liudininkų parodymai visiškai praleisti. Čia vieta priminti, kad visose kriminalinėse bylose visi kaltinamieji butinai turi pareikalauti nuo tardytojaus pilnas tardymo, kopijas, Kad tikrai tokią kopiją išgavus, reikia paduoti tardytojui prašymas dar prieš užbaigimą tardymo. Z. Aleksos, Bliudžių, Karvelio ir Kl. byla perduota tardytojui.

("V-tis").

Suvalkuose buvo teisiami "Šaltinio" redaktorius kun. Vailokaitis ir pirmosios dumos atstovas p. Grinus. Buvęs atstovas kaltinamas buvo, kad aprašė neteisingą mokesčių ėmimą iš Garliavos sankrovos "Vyturys" (sulyginus su mokesčiais iš žydų sankrovų imamais). Kun. Vailokaitis gi — kad padėjo savo laikraštin tą straipsnį ir pridėjo dar savo prierašą, kur papeikė tą neteisybę. Vyriausybės nuomone tasai straipsnelis kurstas žmones prieš valdžią. Teismas nusprendė nubausti: "Šaltinio" redaktorių kun. Vailokaitį 150 rub. pabaudos, arba mėnesiu kalėjimo; o p. Grinių — 75 rub. arba dviem sanvaitėms kalėjimo. Gynė Kauno advokatas lietuvis p. Samajauskas. Nuteistieji paduodą apeliacijos skundą Varšavos apygardos teismui.

IŠ LUKŠIŲ,
Naumiesčio pav.

Nedėlios vakarą 18 d. spalių mėnesio Lukšiuose kas-žin-kas pašovė Bedalių kaimo, Gelgaudiškio valsč. gyventoją, Juozą Baltrušaitį, beviešint Lukšiuose pas gimines Bataičius. Atvykęs iš Šakių gydytojas suskaitė pasturgalyje 13 skylučių nuo zuikšruočių ir vieną nuo grankulkės. Gyvasčiui J. gręsia didelis pavojus. Išveztas į Kauno ligonbutį. Atvykę tuojau iš Šakių sargybiniai pradėjo kvosti J. Baltrušaitį ir ant rytojaus suareštavo du jo švogerio Petravičiaus broliu: vieną iš Lukšių, o kitą iš Šilvietės. Mat [...] pasakė, kad ant jo turėję kerštą Petravičiai ir net žadėję jį užmušti. Sužeistas J. Baltrušaitis turėjo blogą vardą beveik pas visus aplinkinius gyventojus.

Es—es

("L. U.").

IŠ NAUMIESČIO,
Suvalkų gub.

Lapkričio 5 d. Varšavos rumų teismas, Suvalkuose, teisė Antaną Rudaitį nuo Naumiesčio už pardavinėjimą be valdžios leidimo laikraščių ir knygų tarp kurių per kratą paimta buvo "Kova" ir keletas knygučių L. S. D. P., "N. Gadynės" ir "Skardo" išleidimų. Rudaičio apginėjas prirodinėjo, kad Rudaitis pardavinėjo knygas ir laikraščius vien tik dėlei savo pragyvenimo, kad knygos visos buvo pirktos iš Vilniaus knygynų,

kad ant knygų yra pažymėta, jog jos Rusijoj išleistos. Prokurorasgi kaltino, kad Rudaitis kaip matyt iš parodymo žandarų, ir pirmiau buvo politiškai neištikimas, kad pažymėtai knygos leidimo vietai negaliną pasitikėt, nes tankiausiai, girdi, priešingos vyrausybei knygos buna pažymėta, jog spauzdinta kokioj Maskvoj ar kitam Rusijos mieste o po teisybei jos spauzdintą užrubežyje. Teismas Rudaitį nuteisė 1 metams ir 3 mėnesiams į tvirtovę, priskaitydamas jam 6 mėnesius atsėdėtus pirm bylos. Gynė jį teismo paskirtas advokatas Zablockis. *Liudininkas.*

("Lietuvos Žinios").

ADVOKATO GILERSONO BYLA.

Advokatas Gilersonas liko patrauktas teisman už tai, kad prieš porą metų Balstogėje, ginDamas žydų reikalus teisme dėlei 1906 metų žydų žydynių, pasekęs labai aštrią prakalbą. Tarp ko kito jis buk prasitaręs, kad greičiau Rusijoje įvyktų tokią respublika (valstybė be caro), kokia buvusi Novgorode senovėje. Už šituos žodžius labiausia ir kaltino Gilersoną. Jo ginti atvažiavo advokatai iš visų Rusijos advokatų sąjungų; buvo jų apie 10. Mat advokatams šita byla labai svarbi. Iki šiol nei vienoje valstybėje nei vienas advokatas nebuvo kaltinamas ir baudžiamas už jo kalbą teisme. Nuteisus dabar Gilersoną, kitu kartu jau teismas drąsiai galėtų patraukti teisman advokatą už jo kalbą. Advokatai butų didžiai varžomi ginant savo klijentus (teisiamuosius).

Nežiurint į tai, kad Gilersoną gynė geriausi Rusijos advokatai, tačiaus teismas nuteisė Gilersoną atsėdėti vienus metus kalėjime (tvirtapilėje). Advokatai labai nusiminė.

("Šaltinis").

AR REIKALINGOS LIETUVAI DIRBTUVĖS.

Visi Lietuvos laikraščiai ragina žmones prie pagerinimo ukio, manydami, kad tik tokiuo budu pakils musų tėvynės gerovė. Taip ragindami, tikisi, kad kitos šalis išveš iš musų gausiai uždėrėjusius javus ir gražius gyvulius, o mums atsiųs daugybes pinigų. Bet tik musų turtai, eidami per kelias rankas, kurios nori, kad ir jose kiek liktų ir kešaudami į tolimą kelionę, kuri taipgi dykai neapsieina, lietuviui duoda neperdidelį pelną. Mano nuomone, pagerint lietuvių buvį, prie ukio reikalinga dar pramonija, dirbtuvės. Tuokart ir ukio produktai, sunaudojami ant vietos ir paimti beveik iš pirmų rankų, duotų kraštui, gali sakyt, dvigubą naudą, o kai-kurie daiktai, kurie paprastai vedant ukį, šiaip išsimėto, pasididinus reikalavimams, butų sunaudojami. Įvedus į kraštą naujus kulturos išradimus ir reikalavimai kiekvieno piliečio padidėtų. Taipgi skaitlius piliečių turėtų butinai pašokti, nes, viena, sumažėtų išeivystė musų tautiečių kituosna kraštuosna, ir daugumas išėjusių, kurie tik dusauja, kad greičiau galėtų pasiekti savo kraštą, grįžtų atgal. Dabar gi traukia musų tautiečius į ten nauja kultura, didesnis ir dažniau apmokamas uždarbis ir smagus, linksmas draugų ratelyje gyvenimas; gyvenimas kaime skyrium, ypač kai-kuriems iš jaunesnių pagal jų platesnį ir pilną svajojimų budą, yra vienodas ir nuobodus.

Prie dirbtuvių gi darbininkai, turėdami pelningesnį ir liuosomis valandomis kuopoje linksmą gyvenimą, nereikalautų skrajoti po svetimas šalis. Ir Lietuvos inteligentija lengviau galėtų tarpe sutrauktų prie dirbtuvių darbininkų varyti sveikos kulturos ir tantiško susipratimo darbą.

Mėgstą gi kaimo ramesnį gyvenimą darbininki, prie geresnio ukininkų pelno, turėdami gerą uždarbį, liktųsi ant ukių.

Be to ukis pasidarytų pelningesnis, kad dirbą prie jo, turėdami apylinkėj dirbtuvę, nematomai, tartum, neatjauzdami, išmoktų branginti laiką, kurio daugelis dabar ukiuose tuščiomis praleidžiama. Pirmiausia išmoktų branginti laiką darbininkai dirbtuvėse, kur judėjimas mašinų kiekvienoje valandėlėje brangiai atsieina; paskui aplinkiniai gyventojai, o toliau tas paprotis pamaži išsiplatintų ir po visą kraštą.

Dabar daugelis lenkų dvarininkų vargina be galo musų žmonės. Esant-gi netoli dirbtuvei, turėtų arba duoti geresnį užlaikimą savo dvariškiams, arba vieni sau savo dvare pasiliktų.

Išdirbiniai taip-gi duotų gerą pelną, išpradžių ypatingai suvartoja but ant vietos, kaipo tai materijos, cukrus, odos, kailiai, kai kurie išdirbiniai geležies, degtukai ir kiti, aprupiną kasdieninį vietinių gyventojų gyvenimą. Toliau, sustiprėjus kiek ekonomiškai, pasididinus reikalavimams ir paaiškėjus jiems, galima steigti dirbtuves didesnes ir puikesnių daiktų, kurie reikalaujami ne tik toj pačioj šalyj, bet butų gabenami ir toliau. Kaip žmogus tvirčiau stovi ant abiejų kajų, taip ir šalis, jeigu nori sustiprėti, turi remti save ant dviejų galybių: produkcijos ir konsumpcijos. O kad ir atliks kuriam nors sąnariui kiek nuo konsumpcijos, tuokart, turėdamas iš savo šalies užlaikymą ir pelną nepriverstas vargu ir tokiuo budu galėdamas kada nori ir kam neri parduoti, — gautų ir kainą tinkamą. Tik kad visi kurie užmanytą darbą supranta ir turi pradžiai tam tikrą sutarę kelį, metę šalin lietuvišką nerangumą, užvestų dirbtuves daiktų, kurie reikalaujami musų krašte, o gausių vaisių umai susilauktų. Matom kitaučiai, iš toli atėję, nežinodami, kaip jiems pas mus seksis, įsitaisę dirbtuvėles iš jų išgyvena dar ir pralobsta; ko gi mes tarpe savųjų turim bijoti nepasisekimo? *Meškutis.*

("V-tis").

IŠ RYGOS.

Už streiką prie gelžkelio buvo patraukta teisman 105 Rygos - Orlo gelžkelio valdininkai. Bylos nagrinėjimas prasidėjo Rygoje spalių 23 d., pasibaigė lapkričio 5 d. Nagrinėjo Peterburgo teismo rumas Pasmerkta 60 ypatų nuo 1 mėn. 10 d. iki 3 metų tvirtovės. Tame skaičiuje ir 4 lietuviai: Mežinskis, Jasiukėnas, Pakarklis ir Petrušiauskas Geriausias kalbas laikė advokatai: Pereverzev, Bernštam ir kun. Mansirev.

LAIŠKAS Į VISUOMENĘ.

20tą d. šio mėnesio užsibaigė musų buvusių atstovų Stašinskio, Gudavičiaus, Kumelio, Kupsto ir Povyliaus byla. Senatas paliko jų kasaciją be pasekmės, ir jiems pareis atsėdėti po 1 metus tvirtovės. Galima buti įvairių pažiurų kaslink jų veikimo, bet tai neužginčijama, jog jie buvo *visuomenės* siųsti ginti jos reikalus ir jog jie tuos *visuomenės* reikalus stengėsi *taip kuo-geriausiai* ginti, kaip jiems persitikrinimas ir sąžinė rodė. Užtat pakliuvus jiems į nelaimę dėlei savo, kaipo atstovų, darbo, visuomenė privalo, kaip galėdama, palengvinti jiems tos nelaimės sunkumą. Šitame reikale turi buti šalin atmestas pažiurų ir partijų skirtumas. —Pinigiška pagelba turi plaukti iš visos Lietuvos ir nuo visokio padėjimo ir luomo žmonių.

Kiti laikraščiai prašomi šį laišką perspauzdinti. *X.*

("Lietuvos Žinios").

IŠ LATVIŲ GYVENIMO.

Tamsųs debesiai užsitraukė ant pradedamosios latvių mokyklos. Dabar Rygoje vadovaujant švietimo apskričio globėjui eina pradedamųjų mokyklų inspektorių tarybos. Apie ką ten jie susirinkę tariasi ir ką nutaria, viešai nėra skelbiama, jeigu neskaityti tokių klausimų kaip pailginimas vaikams mokslo iki 4 žiemų ir padidinimas mokytojams algos (žinoma už pinigus valstiečių, kurie tik ir užlaiko valsčių mokyklas). Tačiaus iš šalies girdėti, kad susirinkusiųjų inspektorių norima atmainyti buvusiojo švietimo apskričio globėjo Lievšino cirkuliaras apie leidimą per dvi žiemi pradedamose mokyklose mokyti mokslą vitinėmis kalbomis (latvių ,estų ir vokiečių kalb.). Kad tas didžiai apsunkjs apšvietimą tarp latvių, labai suprantama. Todėl pasklydęs gandas apie panaikinimą to cirkuliaro didžiai sujudino latvius. Įdomu, kaip tada pasielgs vokiečiai dvarininkai, kurie taip visuomet didžiavosi savo nuopelnais dėlei krašto mokyklų. *J. Galdinas.*

("Lietuvos Žinios").

IŠ PETERBURGO.

Splių 24 d. Peterburge dviejų lietuvių draugijų buvo surengtas vakaras. Vaidino "Ameriką Pirtyje", atlikta vidutiniškai. Gaila, kad nebuvo choro, kurio visi taip laukė. P. Petrauskis ir p. Avdicijus padainavo keletą lietuviškų dainelių: "Oi tu saule, saule", "Ašaros graudžios", "Mus lietuvaitė" ir kit..... kurios voač Petrauskio, publikai taip patiko, jog plojimui rankų ir šaukimui "bis" nebuvo nei galo.

Čia prie Katedros ir prie šv. Kotrynos bažnyčių pardavinėjama šie laikraščiai: "Lietuvos Ukininkas" "Viltis", ir "Vienybė", taipgi pardavinėja ir lietuviškas knygutes, kurių nuo balandžio lig rugsėjo mėnesiui parduota už 90 rub. Pardavinėjimu užsiima latviai, kurie, žinoma, pardavinėja tik dėl pelno. Užtat gerai ir plėšia: už "L. U." numerį ima 9 ir 10 kap, už "Viltį" 5 ir 6 ir už "Vienybę" 5 kap. (žinoma iš nežinančių). Knygų pasiskaitymui galima gauti taipgi lietuviškame knygyne prie šv. Kotrynos bažnyčios, tik gaila, kad ten per mažą knygų svietiško turinio.

Cypranukas.

("Lietuvos Žinios").

IŠ ODESOS.

Lietuvių čionai sulyg bažnytinės statistikos yra maž-daug apie 6—7 tukstančių Daugumas iš jų beveik visiškai pavirto į gyvą spėką ir gyvena vien tik gyvulių jausmais ir pasielgimais.

Apvšiestesniųjų-gi saujalė, tarp jų žymią vietą užima moksleiviai. Tos saujalės dalies rupesniu 1906 metais tapo įsteigtas "Lietuvių Susivienijimas Ruta". Jos gyvenimas dabar gana vargingas. Vietiniai lietuviai "Rutos" vertės daugiausia nesupranta ir ją labai mažai prilaiko. "Rutai" daro dar konkurenciją kita Odesos draugija — "Pašelpos Draugija", kuri yra pirm "Rutos" užgimusi.

Man teko atvykti į "Rutos" vakarą spalių mėn. 25 d. ir ten aiškiai buvo matyt, kad lietuviai baidosi papraščiausia susirinkimo; dar atsirado ir tokie, kurie nenori prisipažinti lietuviais, ir "Rutos" nariai, kad juodašimčiai neprikultų. Iš 60 — 100 ypatų, buvusių tą vakarą "Rutoje, vos tik pusė buvo grynų lietuvių. O kurgi tie 6—7 tukstančiai? Nėra nei šimtosios dalies. Pasitikėsime, kad toliau pražydės veikliaus jaunuomenės darbas. Dartruputį pratarsiu apie patį vakarą. Pastatyta buvo komedija J. Giegžno "Vaito piršlystė". Atlikta pusėtinai. Vyrams geriausia nusisekė rolės: vaito p. Z. ir p. N, Zabilos Iš moterų puikiau išėjo p. P. — Katrės, ir p. B. — Franusios rolėse

Lapkričio 8 d. bus "muzikos ir dainavimo" vakaras. Galima tikėti, kad pribus daugiau lietuvių nes girdėjos šnekos, kad choras seniai jau nedainavęs.

P. Naginė.

("Lietuvos Žinios").

AR ESANTI LIETUVIŲ RAŠTO KALBA?

Į devyniolikto amžiaus galą rusų laikraštija kartas-nuo-karto pakeldavo klausimą, ar leisti lietuviams spaudą lotyniškai-lietuviškomis raidėmis ar neleisti. Laikraščiai dėl to klausimo persiskyrė į dvi dali: vieni reiškė lietuviams užuojautą, antri tvirtino, kad, girdi, nesant lietuvių kalbos, nereikalinga esanti jiems ir spauda. Pastarųjų laikraščių priešakyje stovėjo "Novoje Vremia", vyriausybės nuomonių reiškėja. Ji trumpai-drutai tuomet išrišo įkirėjusį vyriausybei klausimą maž-daug šiaip: Esą, girdi, kaž-koks "narodec" (tautelė), kurs vadinasis lietuviais, bet savo kalbos neturįs. Neturėdami ko veikti, "litovskije izvozčiki" (lietuvių vežėjai) prasimanę ir išleidę kaž-kokį žodyną. Bet dirbtinos kalbos nesą išskaitymo ir reikalo paturėti, taigi jokios spaudos lietuviams nereikia duoti. Po kelerių metų vyriausybė betgi panaikino lietuvių spaudos uždraudimą. Tuomet ir "Nov. Vr." kitaip ėmė kalbėti. "Mes, sako, buvome visuomet tos nuomonės, kad lietuviams reikia grąžinti neteisingai jiems atimtą spaudos teisę". Tas lakraštis, matomai, užmiršo kokia jo nuomonė buvo prieš tai musų spaudos klausime.

Šiandien iškilo kitas svarbus lietuviams klausimas, butent lietuvių kalbos mokymas pradedamosiose ir vidutinėse Lietuvos mokyklose. Dar "laisvės metu", kada Vilniaus mokslo apygardos globėju buvo baronas Volfas, vyriausybė turėjo su šiuo klausimu susitikti. Lietuvių kalbai noroms-nenoroms buvo užleista maža vietelė mokyklose. Reikėjo sudaryti jos mokymui programa, įtaisyti prie apygardos tam tikra komisija egzaminuoti tiems mokytojams, kurie nori mokyti lietuvių kalbos vidutinėse mokyklose. tai Volfo globėjo rupesniu ir buvo šis-tas sumanyta ir sudaryta. Bet po trumpųjų "laisvės metų" staiga ėmė grįžti "rimties metai". Globėjas Volfl buvo atstatytas iš Vilniaus apygardos, jo vietą užėmė kitas, labiau tinkamas "rimties" šviečimui. Kas ano buvo pirma sumanyta, tai jau šiam laikui nebevisai tetinka turi buti pakeista, pertaisyta ir "pritaikinta" į "mažutę tautelę".

Gerbiamojo profesoriaus Pogodino žodžiais tariant Vilniaus mokslo apygardos globėjo kancelliarija nesenai pagimdė dėl lietuvių kalbos cirkuliarą, kurs tarp kito ko skelbia:

"Pristatytame buvusio Vilniaus mokslo apygardos globėjo lietuvių kalbos programos sumanyme buvo kalbėta apie lietuvių *literaturos* kalbą. Kadangi ištikrųjų tokios kalbos *nėra*, nes ligšiol lietuvių kalba tebėra liaudies kalba ir išsiskirčiusi į tarmes, kartais labai įvairiais, tai patvirtintoje programoje žodis "literaturos" pakeista žodžiu *"knygų"* ir tt.".

Kaik matome, šiuo kartu Vilniaus mokslo apygarda pavadavo "Nov. Vremia" ir, daug nesigilindama į lingvistikos klausimus, daugumu balsų nusprendė, kad lietuvių rašto kalbos nesą. Esanti kaž-kokia ten mažosios tautelės *"knygų"* kalba. Kaszin, kad taip paklusus apygardos vyriausybės. koks gi skirtumas yra tarp *literaturos"* ir *"knygų"* kalbos? Rasit parodytų jos atsakymas kokį nepaprastą filologijos išradimą. Tai bent nustebtų Peterburgo Mokslų Akademijos žmonės!

Lietuviams, žinoma, vistiek butų, kaip mokslo apygarda pavadintų jų kalbą: rašto ar knygų kalba, jeigu tan pavadiniman ji nedėtų ypatingos, savotiškos reikšmės, jeigu juo nematuotų lietuvių kalbai teisių didumo mokyklose. Juk gerai atmename spaudos klausime vyriausybės ir jos šalininkų samprotavimus. Tarp kitų išvedžiojimų, pastojančių kelią laimingam išrišimui musų spaudos klausimui, buvo tuomet ir šis: butent, kad lietuvių kalba neturinti savo literaturos, kad jų knygų kalba esanti nacijonalistų prasimanyta.

Antra vertus, ar gi rusų kalba nesiskaldo į tarmes, rasit, daug įvairesnes ir daugiau nutolusiais viena nuo kitos negu lietuvių tarmės?

Ir kuri gi kalba, ne tik vienų rusų, nesiskaldo į tarmes? Tačiau buvo laikas, anot profesoriaus Pogodino, kada ir Varšavos ar Vilniaus mokslo apygarda pati išleidusi lietuvių *literaturos* kalbos gramatiką. Tiesa, ta gramatika buvo išspauzdinta "ištikimomis" raidėmis, tai yra "kirillica", bet ar šiaip ar taip, ji buvo lietuvių *kalbos*, o ne kurios jų *tarmės* gramatika.

Profesorius Pogodinas, kaipo vienas iš rusų mokslo žmonių, kurie pažįsta lietuvių kalbą ir raštįją, griežtai nupeikia tokį Vilniaus mokslo apygardos niekinimą lietuvių kalbos. Ko gi tokja savo politika vyriausybė norinti pasiekti? Ji tokiuo-pat įnirtimu persekioja, rašo gerbiamas profesorius, Lietuvoje ir lenkus dvarininkus, ir lietuvius valstiečius, ir ištisai visus, kas tik nepridera į tikrųjų rusų sąjungą. "Lietuvių sąmonė dabar jau tiek atgijo, kad jokiuo budu jie nebepasiduos lenkų įtekmei.... Lenkų, lietuvių ir baltarusių Šiaurvakarių krašte, lenkų ir ukrainiečių Pietų-Vakarų krašte susitarimas yra galimas ir bent geidžiamas, kadangi kiekvienu žmonijos susiartinimu tik džaugties reikia. Bet Rusijai svarbu, kad visi tie susiartinimai butų jai prilankūs ir naudingi bendrajai valstybės kulturai. Bet ar galima to reikalauti dabar, kada visos šios tautos žiūo ne Rusiją, bet "Rusiją", iškur ant jų pilasi visokie nebuti daigtai ir koliojimai".

Iš savo pusės galime pridurti, kad lietuviai, turbut, iš visų antraeilių piliečių tautų visuomet užėmė pastarąją vietą ir šiandien ją tebeužima. Lietuvių kalba nors ir buvo įleista Panevėžio mokytojų seminarijon, bet pamažėliu išten varoma. Nei latvių, nei estų, nei net Kalmukų krašte seminarijose neprocentuojami tų tautų mokiniai. Panevėžio seminarijoj tepriimama lietuvių draugė su baltarusiais katalikais tik tris mokiniai ant dešimties ir tai kiekvieną kartą tam tikrai sutikus apšvietimo ministeriui. Lietuviai mokytojai taip pat vargu bepriimami į Kauno gubernijos liandies mokyklas, o į Vilniaus guberniją gangreit visiškai jų nepriima. Čia išviso, rodos, tik dviem-trims musų mokytojams vargu-negalu tepavyko įsisprausti.

Lietuvių "knygų" kalbos programą Vilniaus apygarda patvirtino, bet ar ją vykina ir kaip vykina - nieko negirdėti.

("V-tis").

IŠ AMERIKOS.

SUGRIUVO NAMAI.

Grand Rapids, Mich. Netoli nuo čia, teip vadiname Butetrwooth Road, sugriuvo daug darbininkų apgyventų namų, pastatytų ant olų senų, jau apleistų kasyklų. Daugeliys namelių su visu nugriuvo į kasyklas. Nameliuose tuose gyveno daugiausiai lenkų.

PASISPENDĖ.

Philadelphia, Pa. Šu kariumene siunčiama į Nicaragua, pasispendė ant sudumos Delaware upės įtakoj Amerikos kariškas skraiduolis Prairie ir jo neįstengia nuvilkti velkantiejie garlaiviai. Prie Nicaraguos krantų yra jau Amerikos kariškas laivas Vicksburg, o siunčia ten dar du: šarvuotą skraiduolį Albany, kanuolinį laivą Yorktown, teipgi Princeton ir transportinį laivą su 1100 kareivių.

PRAPUOLĖ DOKUMENTAI.

New York. Pateko čia teisman American Sugar Refining Co. ir keli muitynės urėdninkai už klastas sveriant iš svetur atgabentą cukrų, bet iš teismo prapuolė prirodanti kompanijos kaltę dokumentai ir liudininkai galinti teisme ką svarbaus prirodyti.

PRIVERTĖ APSIVESTI.

Seattle, Wash. Į teismą atsišaukė našlys iš North Yakino, F. M. Stipp reikalaudamas perskyrimo su pačia, kurios jis visai nepažysta, su kuria jį sujungta be jo noro. Į hotelį, kur jis apsistojo, atėjo trįs vyrai ir viena moteris ir privertė jį apsivesti. Po ceremonijų visi jie prapuolė. Jis nežino nei vardo savo moteries, niekada pirma jos ne matė. Stipp yra našliu jau dvidešimts metų ir visai ne nori dar kartą apsivesti. Jis nei nežino kur yra jo teip nepaprastu budu patekusi moteris.

MĖSOS KAINOS.

Mėsos kainos Amerikoj kįla nuolatai. Nors farmeriai už savo galvijus ne ką daugiau pelno, bet mėsa eina neišpasakytai brangyn. Kainas mėsos, kaip nori teip kelia skerdyklų savininkai. Didelį nuošimtį pelno paima ir mažiejie mėsos pardavinėtojai; jie, imant visą Ameriką, mėsą parduoda ant 38% brangiau, taigi kur jie moka 62c., jie ima 1 dol. Bet ir tas mažų mėsos pardavinėtojų pelnas ne visur vienodas: paveikslan, mėsininkas Tacomoj pasiganėdina 16%, New Yorke 20%, bet jau Chicaginiai pelno 46%. Mobilej 64%, o Shreveporte 68%. Kokį pelną ima didiejie mėsos pardavinėtojai ir skerdyklų savininkai, žinių nėra. Žinios tos surinktos Amerikos žemdirbystės ministerio.

UŽMUŠTI MEDĖJAI.

Laike stirnų šaudymo sezono, vien Wisconsino ir Michigano giriose užmušta šįmet 33 medėjai ir 36 pavojingai pašauta. Mat nepratę jauni medėjai kitus palaikė stirnomis ir į juos šaudė.

PASAŽIERINIS GARLAIVYS NE ATĖJO.

Halifax, N. S. Išplaukęs iš čia į New Yorką su pasažieriais Red Cross Line garlaivys Rosalind ne atėjo į paskirtą vietą. Kadangi laike jo kelionės ant jurių siautė vėtra, tai mano, kad su garlaiviu turėjo kokia nelaimė atsitikti. Dar pereitos sanvaitės seredoj gauta nuo jo bevielinio telegrafo telegramas, nuo to laiko jau nė jokios žinios ne atėjo.

ATEIVIAI ATKAKĖ AMERIKON LAPKRIČIO MĖNESYJ.

Sulyg ateivių užveizdos atskaitos, į New Yorko uostą lapkričio mėnesyj atkako 81527 ateiviai. Maskoliškiejie garlaiviai iš Liepojaus atgabeno 2212 ateivių.

ŠEIMYNIŠKA TRAGEDIJA.

Kansas City, Mo. Gyvenantis čia Juozas Campbell nušovė savo pačią ir pats savę. Jų dviejų metų vaikas su tėvų kunais išbuvo 24 valandas nekurtame kambaryj ir be mažo nesušalo. Tik išgirdę vaiko riksmą kaimynai, išlaužė duris ir vaiką nuo sušalimo išgelbėjo.

SUV. VALSTIJŲ STATISTIKAI BLANKOS.

Suv. Valst. statistikos direktorius apskaitė blankų didumą, turinį ir daugumą ir veldžios spaustuvėje užsteliavo jas, iki 1 sausio atspauzdinti. Jų didumas — 13x16; spaudžiamos abi pusės, ant rašomos baltos popieros, su iš abiejų šonų, po 3 col. pločio, nukerpamomis surašinėtojams pasargomis. Blankų užsteliuota devyni milijonai kopijų. Tokiam skaitliui blankų reikės 4500 rėmų arkužinės popieros; po 50 svarų rėmas; išviso susivartos 234000 svarai popieros Spaudimo ir popieros lėšos bus 13-660 dol. Jos bus spaudinamos po 4 ant syk ant mašinos spaudžiančios 9000 sykių į valandą, taigi spauzdinsis 36000 blankų į valandą laiko. Tai yra, sulyginus su 1900 metų statistikos blankų spauzdinimu, didelis skirtumas. Tada spauzdinta, dabar jau senos mados, mašina, galinčia atspusti ne dugiau 1500 sykiu į valandą. Nors ir skubus spauzdinimas, bet šįmet blankų atspaudimas užims tris sanvaites laiko, spaudinant po 16 valandų kasdien be perstojimo.

VĖTRA.

Terre Haute, Ind. 5 d. gruodžio šitose aplinkinėse siautė smarki vėtra 25 ypatos tapo sužeistos, o viena mergaitė sužeista labai sunkiai, gal mirtinai. Mat važiuojant jai su tėvu, vėjas apvertė vežimą ir jisai mergaitę prispaudė.

SNIEGO DARGANA.

Butte, Mont. Šitose aplinkinėse 3 d. gruodžio siautė smarki sniego dargana. Mieste Matonee turėjo policistai parvesti 500 mokyklų mokinių, nes jie galėjo darganoj paklysti.

NELAIMĖS ANT GELŽKELIŲ.

Calumet, Mich. Ant Houghton County elektriško gelžkelio susimušė du traukiniai. Vienas pasažierius tapo užmuštas, vienas mirtinai sužeistas, lengviau sužeistų yra daug.

GAISRAI.

Baltimore, Md. Siautė čia, 2 d. gruodžio, gaisrai ant South Sharp str. ir išnaikino kelias pardavines. Nuostolius ugnies padarytus skaito ant pusės milijono doliarių.

EXPLIOZIJOS.

Camden, S. C. Trioboj Southern Express Co. expliodavo karbono rezervoaras ir sugriovė visą triobą. Griuvėsiai triobos užsidegė. Nuostolius skaito ant 150000 dol. Expliozijos vienas negras tapo užmuštas, o septynios ypatos sunkai sužeistos.

Cameron, W. Va. 1 d. gruodžio išlėkė į padanges nitroglycerinos krautuvės Marietta Torpedo Co. Expliozija vena vežimą su vežėju ir arkliu išmetė į padanges. 500 namų išbyrėjo visi langai.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ *Duluth, Min.* Sustreikavo ant vakarinių gelžkelių vėžių nustatytojai.

¶ *Butte, Mont.* Jeigu greitai nepasibaigs streikai vakarinių gelžkelių vėžių nustatytojų, atseis uždaryti netoli čia esančias vario kasyklas, kuriose dirba 10000 darbininkų. Apsistotų visai prekių siuntinėjimas ant visų vakarinių gelžkelių.

¶ *Conellsville, Pa.* Dumbar Furnace Co., turinti šitose aplinkinėse kokso pečius, savo 1000 darbininkų ant 10% pakėlė algas.

¶ *Grand Rapids, Mich.* Darbai eina čia gana gerai; net iš kitur pribuvę gauna darbą.

¶ *Bridgeport, O.* Streikuoja čia 2000 darbininkų American Sheet & Tin Plate Co. dirbtuvėse. Dirbtuves užėmė milicijos kareiviai.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ BALTIMORĖS, MD.

Terp čianykščių lietuvių labai išsiplatines paprotys kazyruoti žinoma, iš pinigų. Kazyruoja per dienas ir naktis jauni ir seni, o rytmetyj tik pajunta, kad kišenius tuščias. Parėję namon, vėl pragarą kelia. Kazyruoja ne tik karčiamose, bet visiems sumigus, renkasi į pravatiškus namus. Vieną kartą užklupo policija vienuose namouse kazyruojančius ir paėmė namiškį ir 18 svečių. Visi užsimokėjo po $6.45, o vienas $12.45.

Padėkavonės dienoj pas vieną lietuvį buvo krikštynos, į kurias atsiėjo policistams atsilankyti, nes svečiai pradėjo su peiliais piausytis ir su bonkoms bomborduot sau galvas. Visi policijoj turėjo užsimokėti, o paskui važiuoti į gonbutin, kad tuščias puodynė užlopinti. *Z. V.*

IŠ BOSTON, MASS.

Čia, 4 d. spalių atsidarė kelios dešimtys vakarinių mokyklų, kuriose ir lietuviai gali šiek tiek prasilavint. Begalau mokyklą lanko diktai lietuvių, kurioj jie mokinasi angliškos kalbos, mokinasi teipgi amatų: staliorystos, kriaučystos ir tt. Draugija North American Civil League sutaisė lietuviams keletą vakarų; kuriuose bus iliustruota Amerikos istrija, ypač karas su Anglija. 30 d. lapkričio, salėj Begalau mokyklos Dr. Matulatis skaitė lietuviškai apie pasaką vieno amerikono, kurioje buvo išrodoma, kaip amerikonai brangina savo laisvę, krauju ukėsų užmokėtą; kaip stengiasi ateiviams suteikti mokslą, kad suprastų, kas yra gero ir kas blogo. Prie to buvo Gedemino orchestra, kuri puikiai pagrajino ir Birutės choras. Publikai reikalaujant, choras padainavo keletą dainų. Paskui buvo skaityta lekcija ir parodyta keletas paveikslų. Nesiliaujant dėlnų plojimui Birutės choras turėjo dar padainuoti porą dainelių.

28 d. lapkričio "Keleivio" redaktorius Michelsonas turėjo paskaitą iš geografijos. Aiškino apie žemę, saulę, mėnelį ir saulės sistemos plianetas. Prelekcija susirinkusiems labai patiko.

22 rumo mokinys.

IŠ CAMDEN, N. Y.

Ilgai čianykščiai lietuviai miegojo, bet pradeda jau keltiesi iš miego. Atsirado čia lietuvis pardavine. Burelis sumanesnių lietuvių suorganizavo kliubą var Lietuviškas Pašelpos Kliubas. L tuvių skaitlius kas kart didinasi

Darbai eina gerai, ir iš kitur p buvę gauna čia darbą.

A. Er. B—ck.

IŠ INDIAN HARBOR, INI

Šitose aplinkinėse yra diktas li tuvių burelis. Saliunų yra dat giau negu reiktų, už tai ir lietu vių apšvietimas stovi žemai. Lail raščius skaito vos keli, kiti niek neskaito, skaito gal tik 10 procen tas. Apie skaitymą knygų nėr ką nei kalbėti. Bet visgi yra vil tis, kad ir čia užžibės kada saulelė kad ir čianykščiai lietuviai ne miegos amžinai. *Harborietis.*

IŠ PITTSTON, PA.

24 d. lapkričio buvo čia parengtas vakaras, kurio visi laukė su di deliu nekantrumu. Teatro mylėtojai susirinko iš visų pusių; svetainė prisirinko pilna žmonių, bet ne kad pamatyti perstatymą, til kad kunigas Kaupas liepė lankytis, nes, vakaras buvo rengiamas naudai naujai statomos bažnyčios. Bet perstatymas buvo toks, kad Dieve atleisk. Uždanga pasikėlė ant scenos pasirodė žydas su savo šeimininke ir dviem vaikučiais. Jie tarpe savęs kalba lietuviškai; baisiai darkydami lietuvišką kalbą. Pasirodo Stepas, žydbernis— girtuoklis. Žydeliai iškaulyja nuo jo 25 rublius, vaišindami su savo "šnapsu". Paskui jį išveja su šluotgaliu. Drama ta stovi žemiau kritikos, netinkama perstatymui ant lietuviškos scenos. Per visą lošimą mokinama, pratinama lietuvius prie gėrimo degtinės, mokinama darkyti lietuvišką kalbą, mokinama vartot biauriausius žodžius teipgi svetimus žodžius; žydiškus, rusiškus, lenkiškus ir angliškus. Mokinama apgavystės, neapykantos žydų. Rodosi lošėjai pridėjo daug savo pačių žodžių. Reiktų, rengiant teatrus, pasirinkti geresnius veikalus negu "Žydas ir Žydbernis".

Pertraukose dekliamavo eiles Adelė Tulabiutė "Paraginimas"; dainavo Pranciška Rudavičiutė "Barkarolę"; daina gerai nusisekė. Dar dekliamavo Marė Rudaičiutė "Cit, neverk Lietuva". Reikia dar pasakyti, kad ir tvarka ne kokia buvo, daug vyrų sėdėjo su kepurėms laike lošimo kaip karčiamoje. *V. L—tis.*

IŠ WORCESTER, MASS.

28 d. lapkričio buvo čia parengtos T. M. D. prakalbos. Kalbėjo Dr. Matulaitis iš Bostono, kuris savo kalboj aiškino T. M. D. svar-

bumą. Paskui turėjo gražią prelekciją apie alkoholį ir jo vodingumą.

Po prakalbų buvo žmonės raginami rašytiesi prie T. M. D. Prisirašė 45 nauji nariai, o kuopa senoji turėjo 40. T. M. D. žada nuo dabar užsiimti visokiais tautiškais reikalais, rengti paskaitas nedėlioms iš visokių mokslo šakų, ir Worcesteryj daug veikiančių, kurie stengiasi miegančius prikelti, bet tiems veikiantiems daug reikia nuo tamsunų nukentėti.

Lietuvių yra čia apie 5000, o laikraščių ateina pardavinti vos 38 egzemploriai ir tų negalima išparduoti.

Kooperatyviška krautuvė, uždėta 5 kovo šių metų, gerai laikosi. 7 d. rugpiučio buvo revizija, rasta pasididinimas turto ant 5%. Krautuvėj yra apautuvai, marškiniai ir kitoki daiktai. Narių draugija turi 24. šerai yra po 10 dol. Pinigų yra apie 1500 dol *P. Sim.*

UŽ GERĄ BLOGU ATSIMOKA.

Lawrenco Lietuvos Sunų draugija gyvuojanti apie 10 metų ir bepertraukos besidarbavusi sulyg išgalės ant tautiškos dirvos; šaukdama visus vietinius lietuvius vienybėn, šelpdama įvairius gerus užmanymus; beperstojimo rengdama prakalbas, prelekcijas ir paaitas aiškinimui reikalų vienybės ir mokslo. Ir kada savo visuotiname susirinkime, šį metą nutarėme parengti prakalbas ir pasikviesti vieną iš nenuilsusių musų darbininkų daktarą J. Šliupą ir kada pasiuntėme jam musų užkvietimą, štai kokį nuo jo atsakymą gavome:

P. Z. Jankauskui,
Lawrence, Mass.

Malonus Tautieti!

Gavau jau seniai Tamstos abu laišku, bet atsakyti nesiskubinau, nes pats nesumaniau, ką atsakyti. Mat atsitikimas su Plymutho lietuviais pastumėjo mane į apatiją. Po 30 metų pasidarbavimo saviems žmonėms, tuomet nukęsti pažeminimus, neapikantes šmeižimus. Rodos, jau gana tuo viso. Teisybė, aš pats mylėjau matyti savus žmonės, išgirsti ir jų bėdas ir vargus, ir raštuose nesykį bandžiau naudotiesi žinomis įgytomis iš žmonių lupų, kalbose atrodinėjau, ko reikia jums, kad palengvinti gyvenimą. Bet žmonių tamsybė didelė yra, ir ne žodį teisingą laiko už negeistiną; jie velytų, kad aš meluočiau ir išnaudočiau, negu teisybę sakyčiau (kiek aš tą teisybę suprantu). Žinoma, kunigai ir turčiai panaudoja visus įrankius, žmoniškus ir nežmoniškus, jeib tik aš nesueičiau su žmonėmis. Jiems tai smagu yra. Aš neatbočiau apie kunigus ir turčius, bet kada pats žmonės man klastas ir biaurybes daro, tai negaliu kitaip, kaip atsisakyti lankęs nausėdijas, kurios manę kviečia, o kurios man atsimoka negerumu (lengviausiu budu išsitariant). Matyt lietuviai myli geriaus kunigus ir turčius negu laisvą žodį. Tad turiu prisipažinti, kad reikia palaukti geresnių laikų, kada žmones atsikvošės iš naudulio ir nesusipratimo, ir kada žmonės paguodos laisvės žodį, kito žmogaus persitikrinimus, ir kada ims žmoniškiaus apsieiti.... Ar aš tų laikų gyvas sulauksiu, nežinau, nors labai linkėčiau.

Taigi, nors vėlai, atrašau Tamstai pasidėkavodamas už gerus linkėjimus, bet neprižadėdamas leistis kelionėn į Naująją Angliją

Su daug labų dienų ir su pagarba. *J. Šliupas".*

Perskaitę virš minėtą laišką visuotiname susirinkime 21 d. lapkričio, vienbalsiai nutarėme išreikšti kuodidžiausią panieką Plymoutho lietuviams, ypač rengėjams 40 m. lietuvių-emigracijos sukaktuvių apvaikščiojimo, kurie atėmė visiškai energiją ir norą J. Šliupui toliaus besidarbuoti ant lietuviškos dirvos.

Mes, L. S. D. išreiškiame visų didžiausią papeikimą, kadangi Plymoutho letuviai sumyniojo XX amžiaus principus, pavarydami iš savo tarpo užkviestą mokslo vyrą, kuris norėjo išreikšti kuogeriausius savo linkėjimus, kurį leido inkvizicijos liekanoms išjuokti su fetonišku pasityčiojimu, paduodant vieną rankos pirštą!

Atminkite, jog ir supelėjusiuose istorijos lapuose yra aprašymai išjuokimų, paniekinimų ir net sudeginimų mokslo vyrų. Tas atsitiko su Husu, Sokratu, Hypatija ir daugeliu kitų, o vienok šiandien žmonės juos garbina ir stato jiems paminklus. Gal jus ir norėtumėt sutersti lapą istorijos. Bet jųs negalite sudeginti, nužudyti J. Šliupą. *L. S. D.*

Gerbiamoji Redakcija!

Meldžiu šitą keletą eilučių savo laikraštyje išspauzdinti.

Porą sykių patėmijau Tamstų laikraštyje buvo aštriai rašyta apie įsigarsinusią Atlas Trading Association, o pereitame num. "Lietuvos" vienas iš Tamstų bendradarbių vėl išbėga priešais tą asocijaciją ir įmaišo mano vardą, buk aš ką-nors prie josios bendro turįs. Nenorėdamas, kad per Tamstų laikraštį bučiau įmaišomas prie kokių-nors gešeftų, su kuriais Tamstos varote vainą, skaitau reikalingu štai ką paaiškinti.

Keli metai atgal Brooklyne apsigarsino susimetusi kooperatyviška kuopelė lietuviškam laikraščiui leisti. Prie tos kuopelės dirbo man gerai žinomas ir užtikėtinas žmogus, kuris man pranešė apie tą sumanymą, ir aš pasiunčiau 1 dol. busiančiam laikraščiui prenumeratos, *resp.* pirkau akciją. Paskiaus šita kuopelė, kaip žinome, pakriko. Dar blogiau, jos vadovai išsišėrė į lengvos rankos šaldrukus. Kaip ten buvo taip, bet mano kapitalas — 1 dol. maniau jau galą gavo. Vienok apsirikau, nes šįmet gavau laišką iš Philadelphijos, kuriame man rašė, kad ten susitvėrė nauja bendrovė, tai jau minėta Atlas Trading Association, kuri irgi ketinanti laikraštį leisti: Man jos sekretorius rašė, kad šita bendrovė atpirkusi nuo seniau pakrikusios Brooklyne kuopelės visą reikalą, ir peržiurėdami knygas, tarp akcijonirių radę ir mano jau apžegnotą 1 dol. Todėl patarė pasiųsti jiems seną akciją, o jie pamainysią ant naujos.

Nors aš abelnai į jokias panašias bendroves ideališkai netikiu ir nors aš savo doliarį buč labiau malonėjęs gauti atgal, negu naują akciją, vienok žinodamas, kad prie šitos bendrovės stojo sekretoriaut gana gerbtinas žmogus, Vincas Daukšis, ir prieg tam bendrovė vėl žadėjo leisti laikraštį, aš pasiunčiau tą popierelį, vadinamą akciją, ir tuo gavu kitą popierėlį, taip gi vad. akciją.

Tai visa, ką aš žinau apie Atlas Trading Association. Nei aš jos pradžios žinau, nei jaja interesuojuos, nei kam ją gyriau. Ką "Lietuvoje" rašo p. Tas-pats, kad aš ją organizavęs, siulęs pirkti vieniems ar kitiems akcijas, tai yra grynas išmįslas, pigios rankos melagiaus darbas, kuris tik "Lietuvoj" ir galėjo atrasti sau vietą. (Tai išmislas vieno iš Tamstos draugų. Red.). Aš nusistebiu, kad "Lietuva" be jokio pastebėjimo tą praleido, nebegalėdama atskirti fakto, kad aš gyvenu Brooklyne, o josios kovojama Atlas Trading Associotion yra Philadelphijoj. Kad "Lietuva" tyčia praleido šmeižimą ant manęs, (Kiti mano, kad tyčia ilgai buvo užtylėta. Red.), galima suprasti ir iš to, kad ji atspauzdino josios melagio bendradarbio epitetus ant manęs: "teisingiausis", "radikališkos frakcijos viltis" ir tt., kas nieko nesiriša su reikalu ir ką kiekvienas save gerbiantis laikraštis butų taip jau gerai apleidęs, kaip "Lietuva" tą spauzdino.

Atkartoju, kad aš į jokias korporacijas ar biznius nemoku ideališkai žiurėti. Tuom labiaus ne kokią gerą turiu nuomonę apie korporacijas, greit gimstančias ir daug žadančias, kaip va kad ir "Atlas Trading Ass." Vienok mes daugelį dalykų turime šiandien kęsti, kaipo savo gadynės neišvengtiną piktą. Pradėjus vesti kovą su biznieriais ir draugijomis bei įvairiomis verteivų associjacijomis, kur mes atsidurtume, kur atsirentume, kur rastume pabrieztą ruožą, kad va: šitoj pusėj ruožo yra bizniai ir associjacijos — geri, o šitoj — nedori! Ta piktybė yra seniai visur matoma, bet su jaja kovot yra tik vienas pasekmingas budas, tai šalies įstatymdavystė. Kiti visi keliai, kaip va kad ir dabartinės "Lietuvos" su savo pasislėpusiais bendradarbiais išbėgimas prieš "Atlas Trading Ass." yra netik tuščias, bet ir juokingas. Logikos tokios sekant, išdinamitavus Joeį, reiktų kreipties prie p. Olevskio, pakratyt jo biznį, su visomis krautuvėmis ir tam tikrais tamsiais biznio kampeliais, be kurių šios gadynės komercija negali apsieiti. Nei iš doriškos pusės galima rasti stiprų atramų prieš verteivų įstaigas kovoti. Dora yra problematiškas dalykas ne visame. Red.); šiandien išsiriša taip, rytoj kitaip.

Priimkit pagarbą etc.

J. O. Širvydas.

MUSŲ DAILĖ.

Lietuvių Dailės draugija Viliniuje, užbaigdama savo metus, gale gruodžio mėn. sušaukia visuotiną susirinkimą. Tame susirinkime bus perskaityta apyskaita už praėjusius metus, bus svarstomi projektai išleidimui draugijos laikraščio pašvensto musų dailei, reikalingumas draugijos įstatų pataisymo, narių sumanymai, įvyks naujos valdybos rinkimai ir tt. Tame gi pat susirinkime pilnai užsimokėjusiems nariams bus dalinamos premijos ir traukiama loterija tam tikslui musų parodose užpirktų ir dailininkų padovanotų artistiškų veikalų.

Labai butų geistina, idant nariai kurie negalės ypatiškai dalyvauti susirinkime, prisiųstų laišku savo pastebėjimus sulyg draugijos veikimo, sumanymus, sulyg jos geresnio plėtojimosi ir musų dailės pekėlimo, lygiu budu kaip ir patarimus, kaip pagerinti draugijos materijališką stovį ir t. p.

Kaipo metinė dovana nariams už šiuos metus yra paskirta gražiai išpildyta graviura iš skaptoriaus P. Rimšos paveikslo "Golgota" padirbto (inkrustuoto) iš švarių metalų.

Lioterijai gi, kaip jau buvo ankščiau laikraščiuose minėta, paskirti yra šie darbai: P. Kalpoko — "Gamtos reginys", P. Rimšos — "Mėnesiena" ir A. Žmuidzinavičiaus — "Kelelis", už abelną sumą 220 rub.

Liet. Dailės draugijos adresas: Vilnius, Preobraženska, 9—1 p. S. Gimbutaitė Liet. Dail. draugijai.

Liet. Dailės draugijos Valdyba.

GUODOTINI LIETUVIŠKŲ PARAPIJŲ KLEBONAI ir ŠLOVINGOS LIETUVIŠKOS DR-JOS!

Mieli Broliai Lietuviai!

25 d. lapkričio mėnesio New Yorke Šv. Stanislovo lenkų bažnytinėje salėje atsibuvo mitingas, ant kurio lenkai iš savo tarpo išrinko nuolatinį komitetą, kurio užduotis bus sustatyti programą iškilmingo apvaikščiojimo ateinančią vasarą 500 metų paminėjimo mušio ties Žalgirių (Gruenwaldu), kur lietuvių, lenkų ir rusų suvienyta kariumenė visiškai sumušė vokiečius, ir panaikino teip vadinamą kryžiokų-kareivių ordeną (zokoną), kurs per ilgus metus savo užpuolimais vargino, naikino kaip Lietuvą, teip ir Lenkiją.

Ant minėto mitingo lenkai buvo užkvietę ir visus lietuvius per plakatus ir ypatngai visus lietuvius-kunigus ir letuviškas draugijas tam tikrais laiškais. Bet nežinia dėlko: ar iš priežasties biauraus oro tą dieną ar iš neprijautimo tam užmanymui ir nenoro prisidėti prie to apvaikščiojimo, lietuvių pribuvo labai mažai. Mes žemiaus pasirašiusieji, kurie buvome ant to mitingo, budami per daug mažame skatliuje, negalėjome atstovauti lietuviškos visuomenės ir negalėjome lenkams nieko tikro pasakyti, ar lietuviška visuomenė, ypatingai lietuviškos draugijos, prisidės prie apvaikščiojimo to jubilėjaus, ar ne? Todėl lenkams renkant savo lenkišką komitetą mes žemiaus pasirašiusiejie lietuviai, susirinkę į atskirą salę išrinkome liglaikinį (tam kartui) lietuvišką komitetą pavezdami jam atsišaukti į lietuvišką visuomenę per laikraščius ir į lietuviškus kunigus ir lietuviškas draugjas per tam tikrus laiškus ištyrimui lietuviškos visuomenės nuomonės, ar mums reikia ir ar mums naudinga prisidėti prie apvaikščiojimo jubilėjaus mušio ties Žalgiriu, ar ne?

Todėl mes, žemiaus pasirašęs Liglaikinis Komitetas šiuomi meldžiame visus lietuviškus laikraščius patalpnti šitą atsišaukimą ir atidarant savo laikraščių skiltis, padėti mums ištirti, kokia yra lietuvškos visuomenės nuomonė tame dalyke.

Draugijas New Yorko, Jersey City, Bayonnės, Elizabetho, Newarko, Port Amboy užkviečiame, kad savo ateinančiuose mitinguose išrinktų po 2 delegatu ir atsiųstų juos 21 d. gruodžio, 1909 m., 7:30 val. vakare į Lietuvišką Tautišką Namą Brooklyne, 101—103 Grand str., pasikalbėti apie minėtą apvaikščiojimą: ar prisidėti prie to apvaikščiojimo, ar ne? Jeigu prisidėti, tai kur apvaikščioti, ar visiems susirinkt į New Yorką ir padaryti vieną didelę parodą, ar vietinėms lenkiškoms ir lietuviškoms draugijoms apvaikščioti skyrium Brooklyne, skyrium New Yorke skyrium Jersey City, skyrium Newarke, Elizabethe, Bayonneje ir tt.?

Į minėtą mitingą ant 21 d. gruodžio širdingai yra užkviečiami teipogi visi apielinkės lietuviški kunigai.

Mieli Broliai Lietuviai! Kvietė Jus į mitingą lenkai, — nepribuvote, todėl mes spėjame, kad tam jubilėjaus sumanymui neužjaučiate. Dabar mes kviečiame jus, lietuviai lietuvius: todėl malonėkite paskirtoje dienoje pributi ir savo nuomonę išreikšti. Jeigu jųs neprisidėsite prie to apvaikščiojimo, tai ir mes neprisidėsime. Kaip nutarsime, tedp ir bus: arba visi, arba nei vienas.

Musų nuomone: jeigu mes prisidėsime prie to apvaikščiojimo, tai tiktai su tokia išlyga, kad mes, lietuviai, turėtume sau atsakančią vietą, kad lenkai mus nenusmelktų, kad kitataučiai mus nepaskaitytų už kokius lenkų padonus, kad tas apvaikščiojimas žiurėtojų akyse perstatytų tą mušį ties Žalgiriu sutinkančiai su istorija. Laike mušio ties Žalgiriu musų tauta buvo galinga, musų Lietuva plati: traukėsi nuo Baltujų lig Juodųjų jurių; apart dabartinės etnografiškosios Lietuvos priklausė ir Baltgudija ir Mažarusiai ir Volynija ir Podolija. Laike mušio ties Žalgiriu musų tėvynė Lietuva buvo savistovi — neprigulminga viešpatystė. Nors musų Didis Kunigaikštis Jagaila ir buvo išrinktas lenkų karaliumi, bet lietuviams buvo palikta autonomija (savivalda), o Didis Kunigaikštis Vytautas buvo paliktas karaliaus vietininku. Ankštesnis susivienyjimas su lenkais įvyko daug vėlius, pračjus po mušio ties Žalgiriu daugiaus kaip šimtą metų, per seimą mieste Liubline. Todėl, jeigu mes prisidėsime prie apvaikščiojimo jubilėjaus, tai musų priedermė bus žiurėti, kad mes tokią vietą užimtumėm, kad visi svetimtaučiai-amerikonai matytų, kad mes tame laike buvome galinga, savistovi tauta, atskira nuo lenkų; kad mes su lenkais susivienyjome kaipo lygus su lygiais, kad mes ir lig šios dienos pasiliekame nuo lenkų atskira tauta, kad mus užtat amerikonai nepravardžiuotų vidindami visus be skyriaus kaipo "Polaks".

Broliai Lietuviai! Lenkai savo prakalbose duoda mums suprasti, kad apvaikščiojimu jubilėjaus mušio ties Žalgiriu norėtų pasinaudoti didesniam susiartinimui su mumis lietuviais, norėtų padaryti kaipi atlyginimą už tuos nesusipratimus, kurie atsitinka terp lenkų ir lietuvių musų senoje tėvynėje, ypatingai bažnyčiose. Mes, lietuviai, tam apvaikščiojimui didesnės švarbos nepriduodame. Norime tiktai objektiviškai pamnėti atsitikimą, bet teisingai, teip kaip buvo; norime pasirodyti prieš pasaulį, kad ir mes turime savo istoriją, savo garbingą praeitį, jog mes ir dabar gyvuojame kaipo atskira tauta, jog ir mes lygiai su lenkais, rusinais, finais ir kitomis pavergtomis tautomis trokštame savo tėvynei liuosybės-autonomijos, jog mes atgavimui savo tėvynei liuosybės ir dabar gatavi esame stoti į kovą su abelnu prešu petys į petį netiktai su lenkais, bet ir su kitomis tautomis, trokštančiom savo kraštui tokios pat liuosybės. Iškovoję savo karštui tokią pat liuosybę, jau mes žinotumėm, kas mums naudinga, kas mums kenksminga, kokiuose dalykuose eiti su lenkais, kokiuose ne. Mes, žinoma, ateityje saugotumės tų politiškų klaidų, kurias padarė musų pratėviai. Tokia politiška klaida buvo Liublino Unija, per kurią liko panaikinta Lietuvos autonomija, panaikinta lietuviškas seimas ir mes likome per ankštai suvienyti su lenkais. Liublino Unija padarė tai, kad musų kunigaikščiai, bajorai ir visa diduomenė ištautėjo — sulenkėjo, iš kurių daugumas ir dabar dar iš tos ligos neišsigydo: nešiodami grynai lietuviškas pravardes, mįslija esą lenkais. Musų diduomenę sulenkino abelnas seimas kariumenė (ir dvasiški vadovai nemokėdami lietuviškai). Delegatas norėdami dalyvauti lenkų seime, turėjo pirma išmokti lenkiškai; kareivis norėdamas suprasti savo perdėtinį, turėjo mokinties lenkiškai ir tt. Todėl mes nors ir prisidėsime prie to jubilėjaus apvaikščiojimo, bet vis dėlto ateityje teip elgsimės, kaip mums bus geriaus: žiurėsime, kad pats nebutumem skriaudžiami.

Todėl Mieli Broliai Lietuviai ateikite 21 d. gruodžio mėn. į Lietuv. Tautišką Namą apie tuos dalykus pasišnekėti.

Pageidaujama butų, kad visų draugijų delegatai atsineštų mandatus ant rašto, t. y. draugijos paliudijimus, jog jie yra išrinkti delegatais, nes tiktai iš legališkai išrinktų delegatų bus renkami į centralinį komitetą.

Su guodone, *Komitetas.*

Prezidentas — N. J. Petkus, Maspetho klebonas.

Vice-prezidentas — Miečislovas Mackevičius.

Sekretorius — Jonas Navickas.

Sąnariai: Pius Vizbaras, Kazys Urbonas, Antanas Kachnevičius, Vincas Daunoras, Juozas Augunas, Adomas Mackevičius.

KAS YRA ANTITOXINAS IR VAĈCINA, IR KAIP JIE PADAROMI.

Parupino J. V.

Branginimas antitoxino gydyme pavojingų limpančių, bakterijinių ligų, pasklidęs jau visame sviete, dėl jo sumažėjo nuo difterijos mirčių skaitlius nuo 30 iš šimto iki 9 iš šimto. Tetanus, arba žandų užvėrimo ligą antitoxinas išgydo, jeigu nepervėlai pradedama gydyti.

Tačiaus tokiose bakterinėse ligose kaip — kraujo užnuodyjimas, karštinė (šiltinė), plaučių uždegimas ir džiova, antitoxinis gydymas dar negana pasekmingas. Darant tų ligų antitoxiną dar ikišiol negauta pageidaujamų rezultatų arba pasekmės; bet, gavus išgydantį difterijos antitoxiną, gydytojai visoms galėms stengiasi išrasti ir kitoms limpančioms ligoms panašią gyduolę — kraujo serum, t. y. kraujo baltąją dalį.

Tuopat laiku vaccina — žinoma apsaugojimui nuo rauplių — pritaikoma gydymui ir kitų limpančių ligų. Šie du budai gydymo yra skirtingi. Antitoxinas yra antidotų arba naikintojų ligos nuodų, išsidirbančių ligonių kraujuje; vaccina gi yra tikri ligos nuodai, įčirškiami į kraują pratinimui kraujo nuo jų apsiginti.

Pati gamta privertė dasiprotėti apie antitoxino ypatybes. Tas ypatybes pritaikė gydymui žmonių didiejie bakteriologai: Pasteur, Virchow ir Mečnikov.

Gydymo principas yra visai paparstu. Pats žmogaus, arba gyvulio, kunas turi galę išdirbti antitoxiną, arba antidotą, savo krujuje, apsigynimui nuo nuodų, padirbamų ligos bakterijų.

Vienok, kada gaivumo pajiega yra žemiaus lygsvaros, kada kunas nusilpnėjęs, arba jei yra koks chroniškas sugedimas, mikrobų nuodai, užpuolanti kuną su naujoms pajiegoms, perviršyja pasipriešinimus ir užmuša patį kuną.

Atsirado dasiprotėjimas suteikti silpnam kraujui naikinantį nuodus skyčių. Suprantama reikia tam parinkti sveiką gyvuną, užnuodyti jį ligos bakterijoms, pav., difterijos, nuodais teip, kad jis juos be pavojaus perneštų ir išdirbti jame reikalngą antitoxiną. Potam jį ištraukti iš gyvuno gyslų ir įčirkšti į ligonio kraują, kas — dasiprotėjimas sakė — turi ligonį sveiku padaryti.

Kad galima butų suprasti įgijimą gydančio antitoxino, pirmiausiai reikia žinoti, jog mirtis nesislepia pačiose bakterijose, bet bakterijų padaromuose nuoduose. Bakterijų veikimas, arba platinimasis, aprubežiuotas, kaip štai, difterijoje, — gerkle, bet jų padaryti nuodai įeina į kraują ir pasiekia visas kuno dalis.

Difterija serganti turėtų mirti, nes pasidaranti gerklėje plėvė užkemša kvėpavimo kelius, bet, prašalinant tą pavojų, mirtis ištinka nuo sustabdančių širdies darbą nuodų, pasidariusių gerklėje. Žandų užvėrimo ligoje. pačios bakterijos nekeliauja toli nuo žaizdos, kurioje jos atsirado, bet jų nuodai įssiplatina su krauju po kuną, pasiekia nervus ir ant galo nugarkaulio smegenis, kur slepiasi kuno pajiegos ir gyvastis.

Todėl nėra klausimo, kaip kovoti su bakterijomis, bet kaip įgyti antitoxiną, naikinantį toxino, arba bakterijų nuodų, veikimą.

Pirmu žingsniu yra įgyti tikras ligos bakterijas ir padirbti jų nuodus šalimai kuno. Tas atliekama laboratorijose; vaisiais to yra, kaip štai Suvienytose Valstijose, jog valdžia dabar gali visus aprupinti stiklinaitėmis gyvų bakterijų visokių užkrečamų ligų.

Budas įgyjimo ligos antitoxino arba serum, praktiškai, yra visoms ligoms vienokis. Difterijos bakterijos randamos ligonio gerklę užkemšančioje plėvėje. Tukstančiai jų galima išimti su padarytu vatos kamščiuku. Įdėtos į želatiną, greitai uždeda savo kolionijas — kas atsitinka ir su kitoms gerklei kenkiančiomis bakterijomis. Padėjus po mikroskopu, jų išsiplatinimą lengva bakteriologui nužvelgti.

Kolionija tikrų difterijos mikrobų tuomet įdedama į stiklinę, pripildytą bulono ir užkemšama pluošteliu vatos. Čia jos, bulionu maitinamos, smarkiai veisiasi, lyginai ligonio gerklėje, ir daro savo panašų toxiną arba nuodus. Tais nuodais bulionas prisipildo, lygiai kaip ir gyvumo kraujas.

Antru žingsniu yra atskirti toxiną nuo mikrobų, kurie nereikalingi. Tas atliekama įpilant į stiklą tam tikrą daugį atskiesto karbolinio acido (koncentruoto karbolio), kurs užmuša bakterijas, neperkeizdamas jų toxino. Likęs be bakterijų skystimas ir yra tas pats, kurs užmuša difterija sengantį žmogų.

Turint toxiną, dabar atsieina padaryti jam antitoxiną arba antidotą. Šis turi pasidaryti gyvuno kraujuje, užkrėstame toxinu — bet užkrečiamas gyvunas turi pasilikti sveiku. Įleidus nuodų perdaug, jis gali pastipti pirmiaus negu paš jį galės išsidirbti antitoxinas. Todėl toxinas turi buti apsveriamas, t. y. išbandomas, kokia jo apštis duos reikalingus vaisius.

Tat kitu žingsniu yra ištirti, kokia mažiausia toxino apštis galės užmušti mažą gyvuną — pav. jurių kiaulaitę vidutinio svarumo. Jeigu jurių kiaulaitė gyvens ilgiaus penkių dienų, tuomet apštis negana didelė. Jeigu ji pastips į 24 val. — apštis perdidelė. Galbut kelis tokius gyvulėlius reiks paaukauti, kol myrį daranti mažiausia apštis bus atsekta. Bet yra pradedamu dalyku įgavimui antitoxino. Jis gaunamas iš valaus, jauno arklio. Per tą visą jo bandymą jis visiškai neserga ir nieko nenukenčia.

Toxiną įčirškiama arkliui į kaklą po oda. Atsiektas apšties dydis jį visai neužgauna, bet jo kraują priverčia gaminti antitoxiną. Kad pilnai išdirbt pas arklį antitoxiną, apie per šešis mėnesius, laikas nuo laiko, įčirškiama į jo kraują padidinta nuodų apštis, suprantama, ant tiek padidinta, kad nekenktų jo sveikatai, ir laipsniškai butų išvystoma antitoxinas.

Kuomet apsprendžiama, jog arklio kraujas jau turi didelį nuošimtį antitoxino, kiek jo galima buvo įgyti neužkenkus gyvulio sveikatai, tuomet įkertama į veną ir išgaunama antitoxinas. Be užkenkimo gyvuliui, nuleidžiama pusė, arba daugiaus, galiono kraujo — pagal gyvulio dydį — į sterilizuotą indą ir nugabenama į laboratoriją jo atskyrimui. Tenai, su prietaisoms, atskiriama raudoni kraujo grumuleliai, plaukiojanti beparviniame skystime, vadinamame serum. Tai yra serum, kuris turi antitoxiną, grumuleliai jo neturi.

Svarbiausiu dalyku yra iš to mišraus išgauti, kiek galint tyresnį antitoxiną. Todėl prašalinama grumulėlai. Galop gaunam albumino gumuliukai turinti visą antitoxiną. Iš šių išgraiboma antitoxinas ir atmiežiama druskos skysčium ir tada jis tinka gydymui ligonių.

Tokios laboratorijos yra gerai prižiurimos valdžios. Didžiausios laboratorijos yra valdžios Washingtone, Amerikoj, kur daromas toxinas ir antitoxinas. Iš čia jis pristatomas visiems gydytojams sterilizuotose čirškynaitėse, tinkamose čirkšti į ligonį, su priemaišą chloroformo kaipo prezervuotojo.

Gydant su difteriniu antitoxinu, čirkšimo adataitę įsmeigiama kur nors į kuną, geriausiai į terpmentę, kur ligonis negali tėmyti, ir įčirškiama. Antitoxinas papuola į kraują per mažyčius kraujo kambarėlius.

Jo užpuolimas ant ligos toxino umus ir veikiantis. Gerklėje pasidariusi oda pradeda raukšlėti ir širdies darbas paliuosuojamas.

Gydymas tetanus arba žandų užvėrimo yra toksjau. Tik nuodams jau prisigriebus į nugarkaulį ir nervų centrus, yra pavojinga, nes antitoxinas gal nesuspėti į laiką pergalėti kuno užpuoliką, toxiną.

Vaccina, kaip jau buvo minėta, tai yra nuodai užmuštos bakterijos. Ją įčirškiama po oda kaip ir antitoxiną. Su ja vienok, reikia atsargiai elgtis, kad neužnuodinti ligonį.

Dr. T. Leary, iš Tufts Medicinos Kolegijos, tris metus bandė vaccina gydyti plaučių uždegimą, teip vadinamą pneumoniją, ir tas išdavė atsakančius vaisius. Bandymai daryta ir su ligoniais sergančiais teip vadinama alkoholine pneumonija. Mat girtuokliams ta liga lengva užsikrėsti; ant šimto mirštančių ta liga paprastai 45 ar daugiaus buva girtuokliai. Gydant vaccina, iš 34 alkoholinės pneumonijos ligonių, mirė tik 6. O iš 49 atsitikimų paprastos pneumonijos mirė tik 2.

Plaučių uždegimą gimdo tam tikros bakterijos, vadinamos pneumococcus. Ta liga, kaip kur, daugiaus žmonių užmuša negu džiova. Pav., pagal Chicagos Sveikatos Komisijos pranešimų, Chicagoje trečdaliu žmonių daugiau miršta nuo pneumonijos, negu nuo džiovos, o beveik puse (44%) daugiau, negu kitoms limpančioms ligoms.

Padarymui vaccinos, pneumonijos bakterijas dėta į 60 Cels. laipsnių karščio, bet pasirodė, jog toks karštis nevisiškai gali jas sunaikinti. Visiškai jas užmušė ¼% įpiltos karbolinės rugšties. Toks mažas nuošimtis rugšties ligoniui nekenkia, o nusilpnytą bakterijas karščiu ji visiškai užmuša.

Tėvynės Mylėtojų Dr-stės Reikalai.

Visus raštus Tėv. Myl. Dr-jos reikaluose, kuopos ir pavienios ypatos malonės siųsti Dr-jos Lit. Kom. nariui ir redaktoriui.

J. LAUKIS,
401 Brick st., Valparaiso, Ind.

CENTRO VALDYBOS PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešame vsoms T. M. D. kuopoms ir pavieniams sąnariams, jog tilpęs pereitame "Lietuvos" numerije "atsišaukimas", po kuriuom pasirašė tuli: Jukelis, Petraška ir Sinkus yra nelegališkas ir tik jų pačių, bei 3 kuopos pramanytas.

Centro valdyba jokios komisijos neskyrė ir neturi tiesos skirti, nes tą gali padaryti tik T. M. D. seimai. 3 kuopa, rinkdama kokią ten "komsiją" kuri drįsta maišytis į reikalus, kurie priguli tik seimų išrišimui, tuom pačiu papildo stambų prasižengimą prieš visą T. M. draugiją.

nelegališką minėtų ypatų pasielgimą, tikime, pasmerks kiekvena kuopa ir kiekvienas sąnarys, mylintis ir geidžiantis musų draugijai gerovės ir bujojimo, nes kiekvienam nesunku atspėti, kas po tuom "atsišaukimu" dengiasi.

Ištyrę dalykus pilnai, vėliaus pranešime Centro valdybos nusprendimą apie tą "komisiją" ir abelnai apie panašius pasielgimus.

Tuom tarpu-gi turime priminti visiems, jog T. M. D. atgijo, išbujojo ir toliaus gražiai auga ant pamatų kuriuos apdirbo I ir II T. M. D. susivažiavimas. Visos kuopos, kurios naujai tveriasi, arba susitvėrė po I T. M. D. susivažiavimo, tuom pačiu priima ir sutinka pildyti visus tų seimų nutarimus. Jeigu nori susitverti naujja kuopa, bet tų T. M. D. susivažiavimų nutarimų nepriiima ir nužada, ar nenori jų pildyti; tai tokia kuopa, ar sąnarys nesiskaito legališka ir prie T. M. D., kaipo inkorporuotos organizacijos, priguléti negali.

Kiekvienas sąnarys pristodamas prie T. M. D. tuom pačiu, nors jo niekas ir neklaustų, apsilma pildyti visus T. M. D. įstatus ir seimų nutarimus, kaip doram ir sąžiniškam žmogui išpuola.

Visiems verta į tai atkreipti atydą.

T. M. D. Centro Valdyba.

Chicago, Ill. 4 d. gruodžio vakare susirinko "Lithuania" svetainėj atstovai chicagiškų T. M. D. kuopų. Tikslu šio susirinkimo buvo apkalbėti rengiamąjį Naujais metais vakarą. Siuosmet, kaip pernai, visos chicagiškės T. M. D. kuopos susijungė ir bendromis spėkomis žada vėl surengti vakarą. Susirinkime dalyvavo nuo: 22 kp. nuo Bridgeporto du atstovu, 27 kp. nuo Town of Lake trįs atstovai, 28 kp. nuo West Sides vienas atstovas ir nuo 33 kp. iš So. Chicagos du atstovu; apart to dalyvavo susirinkime T. M. D. Centro pirmininkas ir dar kelios ypatos, prijaučiančios rengiamam vakarui. Galutinai nutarta vakarą surengti dienoje 1 susio (Naujais Metais)

toj pačioj vietoj, kur pernai buvo iškilmingas Kudirkos vakaras (McCormick Works Club), ant Blue Island, netoli Leavitt st., West Side)

Bridgeportiečiai norėjo, kad šis vakaras atsibutų ant Bridgeporto, bet westsidiečiai užsispyrė ir meldė, kad ir šiuosmet jiems T. M. D. rengiamąjį vakarą paliktų: westsidėj, girdi, yra daug jaunuomenės, kuriai panašus vakarai reikalingi, o prie to jie ima ant savęs parengimą ir išpuošimą visos svetainės.

Nors vakaro programo dar galutinai nesustatyta, tai vienok jis žada buti gana įvairus. Svarbiausia programo dalis bus pašvęsta dideliam Lietuvos mokslinčiui, prof. K. Jauniui. Kaip pernai Kudirkos, teip ir šįmet nutarta padaryti tamtikrus dailius paveikslėlius Jaunio, kurie bus dalinami kiekvienam to vakaro svečiui dykai. — Nors apskaityta išlaidų ant kelių dešimčių doliarių, tai vienok nutarta, kad įženga butų kuomažiausia: visos nenumeruotos vietos bus tik po 15 centų. Tulas nedidelis skaitlius sedynių bus rezervuotos po 50c., kaip ir pernai.

Galutinam apdirbimui programo išrinkta drg. A. Limontą ir B. K. Balevičių. Šis paskutinis bus ir atsakomu vedėju rengiamojo vakaro.

Susirinkusiejie atstovai yra tos nuomonės, kad ir šiometinis vakaras bus jeigu negražesnis, tai ir neblogesnis už pernykštį.

Čia reikia priminti jog pernykštis T. M. D. vakaras, pagal visų nuomonę, buvo gražiausiu Chicagoje vakaru. Publikos buvo teip daug, jog per šimtas žmonių turėjo grįžti negavę vietų.

Šiuosmet gal but tas pats ir gal vertėjo todėl geriaus paimti didesnę svetainę. Paimtoji svetainė turi tik apie 500 sėdynių.

K. D.

NUO CHICAGOS KUOPU:

22 T.M. D. kuopa nuo Bridgeporto praneša, jog paskutinis jos susirinkimas šiais metais bus sekantį nedėldienį, 12 d. gruodžio, Ridiko svetainėj, ant 33 gatvės, tuojaus už "Lietuvos" redakcijos. Susirinkimas prasidės terp 3—4 val. po pietų, tuojaus po 36 S. L. A. kuopos susirinkimo. Visi gali susirinkime buti.

27 T. M. D. kuopa ant Town of Lake preneša, jog jos mėnesinis ir paskutinis šiais metais susirinkimas bus 12 d. gruodžio, terp 3—4 val. po piet, A. Beržinskio svetainėj, kampas 46 gatvės ir Paulina st.

33 T. M. D. kuopa So. Chicago. praneša, jog jos susirinkimas atsibus 10 d. gruodžio (pėtnyčioj), pusiau aštuonių vakare Aršanckio svetainėj.

Visi šitie susirinkimai *yra paskutiniai* šiuosmet. Kas nori gauti Kudirkos raštus dykai (7 knygas su paveikslais), tai *yra paskutinė proga* prisirašyti prie T. M. D. ir juos gauti. Po naujų metų bus jau pervėlu. Seni sąnariai teip pat privalo užsimokėti, jeigu iki šiolei už šiuos 1909 metus dar nemokėji, nes kitaip nesiskaitys T. M. D. sąnariais ir nustos tiesos gauti Kudirkos raštus dykai.

NAUJAI PRISIRAŠĖ PRIE T. M. D. IR UŽSIMOKĖJO UŽ 1909 m.

Levinston, Ill., nauja 75 kuopa: J. Radžius, K. E. Bertulis, M. Juozapaitis, P. Pacėra, P. Janckis, P. Einikis, T. Šauklys, J. Zimončius, A. Bagdys, J. Kleinauskas, A. Stančius, V. Treinys, J. Barčys.

Benld, Ill., nauja kp.: A. Karalius, K. Andriušis, S. Bieliunytė, A. Bujauskas, A. J. Cochensky, J. Cook, M. Banulienė, A. B. Urzy, T. Danielevičia, J. Kundrotas, J. J. Guževičia. K. F. Mačiulis, V. Mačiulis, A. Tenikaitis, A. Laukaitis, V. Recot, K. Rudaitis, O. Giraitienė, J. Guževičienė.

New York, N. Y., 43 kp.: P. Norveliutė, M. Kauneckis, J. Norvelas, K. Jotnušas, J. Gaigalas, D. Norvelius, J. Smailakis, J. Maslauskis, P. Olekas, J. Bakutis, V. Andrulis, A. Olekas, V. Bočkus, K. Raudonis, J. Lygnugaris.

Millinocket, Me., nauja 66 kp.: J. Žilinckas, J. Sadauckas, J. Grabauckas, M. Račyla, B. Galvidis, A. Jurgelevičia, A. Lapinckas, A. Laukaitis, A. Rackauskas.

Cleveland, Ohio, 47 kp.: A. Vyšniauckas, J. Miliauskas, K. Žilinskas, A. Šeštakauskas, J. Ramanauskas, J. Adomaitis, K. Jokša.

(Tąsa ant penkto pusl.)

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams

P. D. Chantepie de la Saussaye,

Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

jos Nauja Olandija arba Australijos sauszėmis su Tasmanija; didelė rytinė dalis pasidaro iš skaitlingų salinių Polinezijos grupų. Visas šitas plotas apgyventas daugelio veislių. Tikriausiai, gal, bus priėmus tris veisles. Pirmutinė, australinė, apgyvenanti Naują Olandiją ir Tasmaniją, antra papuasų veislė, gryniausiame pavidale esanti Naujoje Gvinėjoje. Kartais šitas dvi tamsodes veisles sujungia į vieną, bet skirtumai terp garbiniuočių papuasų ir tiesiaplaukių australiečių yra tam per daug dideli. Melanėzijoj ir Mikronėzijoj papuasai susimaišę su polinėziečiais ir malajais; tas pats atsitinka ant daugelio kitų salų, antai: ant Filipinų, Molukkinių ir kitų, kur vidur salų kalnuose gyvena tamsios veislės liekanos (negritosai), nuvarytos pribuišių malajų, užimančių pakraščius. Iš pirmo, gal, papuasai apgyveno visą Malajišką salyną, kurio jie buvo pirmutiniais gyventojais, bet paskui jie buvo nustumti malajų įsiveržimu. Su šituo prileidimu supuola tas, kad Andamaniškų salų minkopiai priklauso prie papuasų, kaip daugelis mano. Bet svarbiausia saline veisle yra malajiškai-polinėziškoji, sulyg kurios vienuno teipgi yra mažai abejonės kaip ir sulyg jos paeigos iš Azijos; pirmutinės jos buklės, turbut, reikia ieškoti ant Malakkos pussalio.

Australiečius paprastai priskaito prie veislių, savo išsivystyme stovinčių ant žemiausio laipsnio, nors Gerlandas mano suradęs pas juos žymes nupuolimo nuo pirmesnio geresnio padėjimo. Bet jie visgi priklauso prie mažiausiai tinkamų gyventi veislių. Kaip iš viso ko matosi, tai jie yra pasmerkti išnykimui. Jų tikėjimiški suopročiai ir papročiai mažai tėra žinomi; tas gi, ką apie juos žinome, sutinka su tuo, kas randama pas žemesnes veisles kitur. Jie tiki į visokias dvasias ir šmėklas ir praktikoje jų tikėjimas susideda į monus. Ypatingai juos užima mintis apie vėlės gyvenimą po mirčiai; jie mano, jog baltieji žmonės tai sugryžę gyvastin negyvėliai. Tikėjimiškas papuasų stovis yra šiek-tiek kiltesnis; bet Melanėzijoje ir ypatingai ant Fidži salų, turime priskaityti daug susimaišymui su polinėziečiais, su kuriais šitie gyventojai turi abelnus mytus ir papročius. Daugelis jų tiki į vieną augščiausią Dievą ir jie turi mytus apie sutvėrimą, bet visgi jie garbina visokias dvasias, teip gamtos dvasias, kaip ir mirusių vėles. Iš vėliausių etnografiškų tyrinėjimų, Riedelio, Wilkeno ir kitų, galima matyti, jog papuasai kaip ir malajai suteikia gausią medžiagą tyrinėjimui animizmo pobudžio. Priegtam šitų dviejų veislių pobudžiai yra visai kitoki. Papuasas yra gyvas ir karštas, arzus ir trukšmingas, malajas yra įlaidus, tylus, bet godus kraujo ir nuožmus. Palinėzietis, nors tos pačios veislės ką ir malajas, stovi beveik terp šitų dviejų kraštutinybių. Vienok panašumai terp malajų ir polinėziečių yra labai pažymųs. Jokia veislė nėra teip žmogėdiška kaip šita, nors žmogėdybė tapo nuslopinta kuone visur svetimų įtekmių. Kas dar esti malajų ir polinėziečių pobudžio žyme, tai tas, kad kaip vieni, teip kiti didelę svarbą priduoda ceremonijiškam mandagumui, pritinkamybei abelnai ir draugijinei etiketai. Išlaukiniu pasielgimu ir kalbos formomis jie parodo savo didelę guodonę ne tik vadovams, bet ir visiems augščiau jų pastatytiems, abelnai su visais stengiasi palaikyti savo vertumą, teip kad tankiausiai su augštesniais jie kalba kita kalba negu su žemesniais.

Pav. 8. Paveikslas vėlių iš Ubudmos.

Polinėzija tapo žinoma europiečiams tik keleivių dėka (Wallis, Bougainville ir Cook) daugiau kaip metašimtis atgal. Tame laike gyventojai buvo karingi ir žmogėdiški. Šitoje svieto dalyj misijonieriai laimėjo savo didžiausias pergales ir kuone visur įvedė krikščionybę ir civilizaciją. Kuomet naujasėdžiai ant Australijos sauszėmio grumė ir naikino pirmutinius gyventojus, pirmieji gyventojai Polinėzijos salų, kurios dabar didžiumoje yra po įvairiomis Europos valdžiomis, parodė norą priimti musų tikėjimą ir kulturą. Kaip misijonieriai teip ir viršininkai tyrinėjo budus ir papročius ir rinko dainas ir mytus pirmutinių gyventojų ir akylai surinko juos ant salų Tonga, Samoa, Tahiti, Raiatea, Hervey. Sandvičiniame salyne (Hawaii) ir ypatingai Naujoje Zelandijoje, kur jie atsižinojo viską, ką tik galėjo nuo maorisų, teip vadinamų Naujosios Zelandijos gyventojų vadovų ir kunigų.

Polinėziečių tikėjimas turi daugelį nepaabejojamų panašumo dalykų tikėjimams visų laukinių ir barbarų. Čion teipgi randame animizmą ir garbinimą gamtos, raganybę ir visokius prietarus. Yra garbinama daugelis dievų, vadinamų Atua; šitas vardas visaip yra aiškinamas, kuomet dvasios, sarginės dvasios abelnai ir mirusių vėlės yra vadinama Tiki. Įdomiausiu Polinėzijoje dalyku yra nepaprastas mytologijos išsivystymas, kuri nėra be tam tikro poetiško gražumo, kame galima persitikrinti, skaitant Greyo ir Gillo rinkimus. Čion patėmysime kaikuriuos iš tų mytiškų suopročių. Vyriausiu visoje Polinėzijoje dievu yra Tangalva (Tangaroa ir Taaroa), kuris tankiausiai yra laikomas dangaus ir juros dievu. Jis yra teipgi sutvertoju, budas gi, kokiu žemė buvo sutverta, paduodama įvairiose formose. Be simboliškų svietinio paukščio paveikslų ir padarančio svietą kiaušinio, kurie yra sutinkami ir čia, augščiausios dievystės sutvėrimas svieto yra vaizdomas sekančiais budais: kartais svietas yra Tangaroaos kevalu, ar kunu, kartais sutvėrimas pavyksta po kelių nenusisekimų, kartais svietas išneria iš juoros. Tankiai minima teipgi apie žmonių giminingumą su dievais; žmonės, esą tai dangiškieji sutvėrimai, išėję iš dievų gyvenimo ir pakilydę.

Originališką pobudį įgijo sakmė apie svieto sutvėrimą Naujoje Zelandijoje, myte apie padalinimą Papa ir Rangi (dangaus ir žemės) jų vaikų. Pas maorisus vyriausia šitame myte rolė priklauso Maui, apie kurį tankiai minima ir Polinėzijoje, vienok mes negalime aiškiai atskirti jo asmeniškumo ir veiksmų nuo Tangaroa. Daugumas žiuri į Maui kaipo į saulės dievą, su kuriuo daugelis mytų sutinka, ypatingai mytai apie bastynes ir mirtį, arba kuriuose jis atsitinka kaipo svieto žvejas, ar atnešėjas ugnies, arba jis net sugauna saulę. Aplamai jo mytai įgijo kuone pasakišką pobudį. Jis yra teipgi susirišime su padavimais apie bastynes, apsireiksdamas juose tai pirmutiniu žmogum, tai kulturišku karžygiu. Šituose padavimuose istoriškiejie atminimai sumaišyta su mytų elementais ir Schirrenas apsirinka, atmesdamas jų buvimą juose ir visą jų turinį aiškindamas kaipo mytą liečiantį saulę arba požeminį svietą. Be to gana išsivystę, nors neaiškiai apsklembti, polinėziečių suopročiai apie dievų (Po, Pulotu) gyvenimus ir apie požeminę mirusių karaliją. Vienok, kad ir skaitlingos, sulyginamai, žinios, kurias turime apie polinėziečių tikėjimą į jų dievus, visgi jų neužtenka tam, idant drauge su Gerlandu nupiešti polinėziečių tikėjimo vystymosi bėgį. Jis atskiria tris laipsnius: pirmame, baimė pagimdžiusi tikėjimą į Tiki — dvasias apgynėjas, gyvulių paveiksle; antrame, iš nuostabaus stebėjimos į gamtos stebuklus išsidirbo vyriausių dievų paveikslai, kurie trečiame parijode vėl nublanko, užleizdami vietą manymams apie vėles ir demonus. Šitas sustatymas ir pats iš savęs negalimas ir pakaktinai negali buti pirodytas.

Iš tikėjimiškų papročių visupirma turime paminėti tatuiravimą, kuris, nors atsitinka ir pas kitas veisles, bet niekur jo prasiplatinimas neturi tokio platumo ir abelnumo kaip pas polinėziečius. Šita skaudi operacija paprastai prasideda suaugusiame amžyj, bet paskui išpiaustoma paveikslai, ypatingai apie juosmeni ,ant klubų ir pilvo, tankiai per daugelį metų. Daugiausiai tatuiruojami yra vyrai, moterys mažiaus, o vergai visai ne; svetimžemiečiai kartais yra verčiami prie to, o kartais tatuiruojasi be jokios prievartos. Be abejonės, šitas veiksmas turėjo tikėjimišką prasmę; jis buvo atliekamas kunigų, giedant tikėjimiškų hymnų giesmes ir pirmas jo įsteigimas buvo priskaitomas dievams. Iš visokių jo aiškinimų daugiausiai šalininkų turi Gerlando aiškinimas: "piešė ant savęs ženklą to dievo, kuris buvo globėju arba tam tikro atskiro asmens, arba gentės, prie kurios priklausė tasis asmuo; galbut teipgi, jie puošė save ženklais abiejų dievų, dvasios — globėjo ir gentės dievo". Šiteip suprantamas šitas paprotys yra ankštame susirišime su totemizmu ir tuo labiau, kuo tankiau įpiaustomi paveikslai išreiškia visokius gyvulius: žalčius, driežus, žuvis ar paukščius. Greta su tatuiravimu, kaipo tikėjimiškas paprotys, buvo teipgi pas polinėziečius ir apipiaustymas.

Šitos veislės ypatingumą, sutinkantį su aštriais visuomeniškais aristokratiškojo rėdo skirtumais, padaro įstatymai apie tabu. Asmenys, daiktai ir aplinkybės buvo dalinama į tabu, esančius susirišime su dievais, ir į noa, pasiliekančius abelnam vartojimui. Tabu buvo visuomeniški ir privatiški, vienvaliniai ir laikiniai. Tabu buvo viskas, kas tik turėjo kokį susirišimą su kultu, taigi vadovai ir didžiunai, teipgi moterys, bet tik prie išimtinių, tam tikrų aplinkybių. Priskaitymas prie tabu skaitliaus davė apgynimą ir privilegijas, bet tuomi patim dėjo visokius aprubėžiavimus; pats žodis turi reikšti: "stipriai pažymėtas, užgintas". Kaip uždėjimas, teip ir nuėmimas tabu atsibudavo su tikėjimiškomis ceremonijomis; paskutiniam pabuklu paprastai buvo vanduo. Ypatingai tabu buvo draugija Areoi, gavusi savo pradžią Tahitije, bet nuo ten išsiplatino teipgi ir po kitas šalis. Šita korporacija mytiškai išvedžiojo savo paeigą nuo dievo oro ir savino sau dievišką pagarbą. Į ją įstodavo tik po prirengiamojo išbandymo su visokiomis ceremonijomis. Ji turėjo septynis laipsnius, kurie skyrėsi teipgi vienas nuo kito visokiais tatuiravimais. Žemesniems laipsniams pavesta buvo vesti šokius ir žaismes, su kuo jie eidavo nuo vienos salos ant kitos, rodydami vaizdus iš dievų istorijos. Aštrus tabu reikalavo, idant visi vaikai, gimę iš atsidavusių visokiai paleistuvystei Areoi narių susinešimo su vietinėmis moterimis, butų užmušami.

Su daug painesniais santikiais negu Polinėzijoje susitinkame dabar, kreipdamiesi prie malajiško salyno. Čion gyventojai ne tik susideda iš malajiškų pribuišių ir pirmųjų gyventojų šamišio (gal gimininingų papuasams), bet ir jau nuo seniai jie buvo statomi visokioms civilizuotų tautų įtekmėms. Nors ir negalima tikrai pasakyti Indostano pirmutinių susinešimų laiko su salynu, vienok jie negalėjo buti vėliau pirmųjų musų metskaitos amžių; vienok indų kulturos čiukuras Javoje apsireiškė daug vėliau. Ji tęsėsi iki 1478 m., kuomet su Madjapahito kunigaikštystės puolimu, islamas laimėjo viršų rytinėje Javoje. Tokiu budu Java turėjo jau išvystytą civilizaciją, galingą valstijos surėdymą ir daugelio metašimčių istoriją pirma atėjimo europiečių. Gana yra paminėti europinių tautų, pirma portugalų, paskui olandų pergalės ir naujokinimai. idant suprasti daugeriopos įtekmės ir priemaištys, kurios teip žymiai atsiliepė į etnografišką salyno išveizdį. Tą patį galima pasakyti apie skaitlingus chinų darbininkus ir vaizbius, apsigyvenusius daugelyje vietų.

Pas malajus senas stabmeldiškas tikėjimas užleido vietą oficijališkai augštesniems tikėjimams; kas buvo greičiau misijų negu užkariavimų pasekmė. Pirmiau animizmas ir gamtos garbinimas stovėjo augščiausiai, bet jie greitai rados nuvaryti į užpakalį, padarymui tikros poetiškos mytologijos kaip ir Polinėzijoje. Žinoma, daugelis barbariškiausių veislių ikišioliai liekasi stabmeldžiais, pav., dajakai ant Borneo, pas kuriuos rinkimas galvų yra laikomas aukavimu mirusiems, ir battakai vidurinėje Sumatroje, kurie ikišiol yra žmogėdžiais; vienok terp abiejų genčių krikščioniški misijonieriai turėjo tam tikrą pasekmę. Tangalai ant Filipinų salų buvo sukrikščionyti valdant išpanams, o alfurai ant Minahassos protestoniškų misijų. Pas veisles ant salų terp Celebeso ir Naujos Gvinėjos, Riedelio aprašytas, krikščionybė prisiėmė tik nedaugelyje atsitikimų, k. v. pas ambonus; diduma gi šitų veislių yra stabmeldiškose sąlygose. Teisybė, kad visur, net Javoje šitos sąlygos dar tebėra, ir menkai yra pridengiamos induizmu, mahometonizmu ir krikščionybe. Tikėjimas į dvasias, garbinimas gamtos ir mirusių, aukojimiškos iškilmės ir visoki burtai atsitinka teip Javoje kaip ir pas maišytų veislių gyventojus ant Molukkinių salų. Pažintis visokių burtinių priemonių ir formulų (Ngelmu, Rapal) ypatingai yra išdirbta. Dovanos tankiai yra duodama mirusiems ir žmonės tiki į jų persikeitimą į gyvulių pavidalus ir biiosl atkeršinimo ar bausmės. Šiteipos randame labai išsiplatinusį įtikėjimą, kad moterų vėlės, mirusių šešose, yra pavojingos vyrams ir vaikams. Wilkenas yra prirodęs, kaip animizmas valdo liaudies tikėjimą ir liaudies papročius indiškame salyne ir Javoje nemažiau kaip pas žemesnio laipsnio veisles.

Induizmas labiausiai išsiplatino Javoje, Maduroje ir Bali; bet papročius, susekamus nuo indų įtekmės, randama ant kitų salų, net pas dajakus ant Borneo. Rašliava ant Javos atsirado ir išsivystė po indų mąsties ir formos įtekme; sena javiečių kalba, kavi, nuo A. W. von Humboldto pasekmingai tyrinėjama Friedericho, Coheno, Stuarto, Kerno ir kitų, yra malajiška tarme, auklėta po sanskrito įtekme. Šitoje kalboje yra išlaikyta teip užrašai, kaipo ir rašliaviški darbai; pastaraisiais yra epiško pobudžio tematai iš indų Mahabharata javiečių apvalku apvilkti. Vėliaus vietinės apie didvyrius sakmės buvo paimta į javiečių rašliavą. Priegtam yra daug pavyzdžių tikėjimo, doros ir mysterijos raštų, parašytų mahometonų dvasia ir populiariška kalba, k. a. dramatizuotos sakmės apie Vajangą (kaipir marionettis). Bet gryžkime prie indų įtekmės, kuri yra teipgi svarbiausia tikėjimo dalykuose. Skaitlingi dievų paveikslai, simbolai (Linga, Fallus) ir ypatingai triobėsių liekanos, k. a. Baro-Budur šventnamis, liudija indų kulturos išsiplatinimą Javoje. Dabar jie daugiausiai yra sunaikinti daugiau gamtos negu žmogaus rankomis, vienok liekasi gana, idant galima butų spręsti apie jų pirmutinį didumą. Indų šventnamiai ypatingai buvo randama ant kalnų augštumų Diegno ir Pram Kaname, kuomet buddistų šventnamiai yra randami Kadoje apskrityje. Iš paskutinių kolosališkasis Barobudur triobėsis yra įdomiausias. Jojo skaitlingos sienos, koridoriai ir terrasos, išpuošta skulpturos darbais ir bareliefais ir jo Buddos stovyla, tyčia nebaigta, kaip tuli mena, duoda mums suprasti svarbą, kurią buddizmas buvo įgyjęs Javoje. Induizmas vis dar, regisi, labiau išsiplatinęs. Javoje randame Višnu ir Bramą ir ypatingai Sivą su Durga ir Ganesa. Griežtas asketiškas gyvenimas, kurio daugumas javiečių laikosi, ir paleistuviškas garbinimas Lingos paeina nuo Siva. Dabar nors indų tikėjimas seniai išnyko nuo Javos, bet jis vis palieka šitas žymes, tik asketiškas gyvenimas įgavo mahometonų skraistę, o ištvirkimas užsiliko tautišku papročiu, kartais susirišančiu su stabmeldiškais veiksmais. Įdomus pavidalas Panteone, ne tik Javoje, bet ir kitur salyne, yra Batara Guru, kuris abelnai yra garbinamas kaipo augščiausias Dievas Sutvertojas. Jo vardas rodo į indišką paeigą ir gali buti prilygintas prie Siva; žinoma, tuli vietiniai supratimai susimaišė su juo.

Islamas labai yra po salyną paplitęs, nors visai neišnaikinęs stabmeldiškų nuomonių ir papročių. Javoje islamas yra tautišku tikėjimu; jis turi oficijališką pobudį vietinių kunigaikščių ir didžiunų rumuose ir net yra pripažinimas ir apginimas kaipo toksai Olandijos valdžių. Žmonių tikėjimiškos priedermės klausybė gali buti tankiai tik liuosa, pildoma, bet dalyvavimas mahometonų šventėse vėl su šaukia žmonės prie islamo ir kelionė į Mekką uždega fanatizmą. Mahometonų gyvenimo sukuriu salyne yra stovi Džavah naujokinė Mekkoje, kuri buvo aprašyta Snoucko Hurgronje. Iš to centro pažintis tikėjimiško įstatymo ir mystiškųjų draugijų nariai salyne apturi stiprią paramą.

Greta su mahometoniškais ir vietiniais krikščioniškais gyventojais, kurie, reikia pasakyti, nėra teip skaitlingi kaip to galima butų laukti po tiek metašimčių europiečių valdymo, gyvena teipgi daugumas stabmeldiškų genčių. Liečianti vietinius įtikėjimus medžiaga buvo surinkta ypatingai Wilkeno ir jo sutvarkyta nuo abelnos animizmo atžvalgos. Teisybė, tikėjimas į vėles ir dvasias labai prasineša pas juos, bet yra teipgi ir garbinimas gamtos, kurio ir čion negalima teisiog priskaityti prie animizmo.

Turtinga medžiaga, surinkta Wilkeno raštuose duoda didelius pragumus animizmo tyrinėjimui. Todėl mes atsisakome aprašinėti tikėjimus atskirų salyno tautų ir pasikakinsime nurodymais į kaikurias pobudiškas savybes.

Labai yra prasiplatinęs tikėjimas į vėles, kurių pas kiekvieną žmogų esą po kelias; alsavime, širdyj, jo šešėlyj. Vėlė, miegant, apleidžia kuną ir priima sau kitus paveikslus, pav., paukščio paveikslą, dėlko, mat, tąsyk ir barstoma ryžiai. Daugelis genčių tiki į vilktakius; ypatingai tie, kurie pažysta Ngelmu, t. y. žino burtiškus žodžius (rapal), gali pasiversti į tigrus. Mirusių vėlės gali buti pavojingos, pav., moterų vėlės, mirusių prieš gimdymą arba laike gimdymo (pontianak). Viršgamtiškos pajiegos, k. v. kerėjimas, tankiai skaitosi pereinančiomis paveldėjystėn. Labai ilgos iškilminės apeigos ir ceremonijos, daromos numirus ir laidojant, yra tikslui prašalinimo kenksmingų įtekmių iš velionio pusės, o drauge su tuo prigulėjimo tikslui persikelti mirusio vėlei į vėlių šalį, kuri, anot daugelio salinių grupų gyventojų, yra netoliesia nuo salų. Skaitlingos dovanos duodamos vėlei tam, kad ji paimtų jas ten, kitos gi yra skiriamos jai, jai besibastant po žemę. Yra daug prirodymų, jog šitas įtikėjimas pra tęsiamas teipgi ant gyvulių ir

Pav. 10. Talismanas ir protėvio paveikslas ant Borneo salos.

augalų, kurie teipgi apdalinami vėlėmis, vienok nėra garbinami. Iš augalų pirmą vietą užima ryžiai; laike triuso apie ryžius Javoje ir teipgi kitose vietose, simboliškai keliama yra ryžių jungtuvės ir rengiama visokios šventės bei puotos.

Prie fetišų ir amuletų skaitliaus — musulmanas iš stabmeldžių fetišų daro amuletus — priklauso vadovų savybės (ginklai, drabužiai, graznos), kurioms priskaitoma magiška pajiega; pastebėtini teipgi šventi puodai pas dajakus, prie ko teip labai išsiplatinęs paprotys galvos piovimo pas dajakus, alfus ir kitus, yra susirišime su kaukolių kultu.

Greta su šitais magiškais ir animistiškais suopročiais atsitinka teipgi ir garbinimas gamtos ir stokos nėra prigimtiniams mytams, k. a., apie dangaus ir žemės jungtuves lietingo sezono pradžioje. Kalnai ir vandenys, saulė ir mėnuo garbinama kaipo dieviškos esybės. Pietiniu Javos pakraščiu pasakojama apie mergiską pietinio vandenyno dievę,

(Toliau bus).

Pasveikinimas.

pirmojo lietuvių-moterų susivažiavimo.

O, moters lietuvės! Jus — saulė tautos!
Jus — mušų geroji viltis!
Jums rupi likimas, garbė Lietuvos,
Nes jums ji brangioji šalis!

Atvykot su geismu čia pasiteiraut,
Kur klabint, kur žengti pareis;
Kaip laisvę, lygybę jus' lyčiai išgaut,
Kokiais turit eiti keliais....

Tat sveikinam jumis, o dukters šalies! —
Pirmeivės tarp mus' seserų!
Kas jausmus išreikšti gal musų širdies
Dėl jusų darbų teip gerų!

Budita, Gražina, drąsi Žanna d' Arc!....
Daugybė teipgi kitų!....
Lenk galvą, lietuvi, ir gailiai užverk
Prieš milžines tokias tautų!

O, moters! jums duota galybė dangaus:
Jus klausė didi milžinai!
Sutverkit stiprybę mus' krašto brangaus;
Te keliasi jis butinai.

Jums veikiant, auginant jaunasias kartas,
Brangioji tėvynė žaliuos:
Ir garbę ir laisvę senovės atras,
Didvyrių daugybę išduos!

Oi bus paminklinga dienelė šita
Atmintyj visos Lietuvos!
Atmins ją meilingai karta kelinta,
Ir bus ji brangi visados!

Lai Viešpats galingas padės jums nutart,
Kaip turite veikt, prakaituot;
Kas gera, kas bloga viešai išsitart,
Kaip reikia tėvynei tarnaut.

Tingėjimą vykit iš krašto toli,
Degtinę ir rukymą lauk!
Darbštumą, blaivumą jauni ir žili
Lietuviai temyli daug-daug!

O, moters lietuvės! Jus saulė tautos!
Jus musų geroji viltis!
Jums rupi likimas, garbė Lietuvos,
Nes jums ji brangioji šelis!

Ksav. Vanagelis.

S. STĘPNIAK.

Namelis ant Volgos

APYSAKA.

Versta iš rusų kalbos.

Krutikov pažiurėjo į ją skersai.

— Ji viską žino, ir viską slepia nuo manęs, — dingtelėjo jam į galvą.

Jis nebežinojo ką sakyti ir nutilo. Svetainėje sėdėjo apsiniaukęs; priėjo prie savo sužieduotinės ir nusivedė ją į šalį. Jie karštai pie kaszin ką kalbėjo.

— Meilinasi! — nusprendė Vladimir.

Išgėręs savo kavą, jis nuėjo į fligelį.

Pasilikti ilgiau tame name jam buvo neapsakomai atkaru. Reikia tuojau bėgti. Jam nemalonu buvo išeiti pasislėpus nuo Katės. Jis paliks laišką, jį viską supras.

Vladimir pradėjo rašyti. Laiškas jam nepatiko, sudegino. Parašė kitą, irgi sudegino; užbaigė tuo, kad paliko tik kelias eilutes:

"Širdingai dėkuoju už viską, ką tamsta padarei man ir meldžiu atleisti, kad esu priverstas apleisti tamstų namus, neatsisveikinęs su tamsta". Pasirašė: "Tamstos Vladimir Volgin". Raštelį įkišo į tą knygą, kuri pagelbėjo jų susiartinimui ir padėjo ją atgal ant etažėrės.

— Jei ji mane atsimins, dasiprotės, kur ieškoti, — nusprendė Vladimir. Paskui išėjo į sodną, iš sodno per vartelius į takelį, kuris leidosi prie upės. Niekas jo nepamatė. Nusileidęs į apačią, pamatė prieplauką ir tąpačią valtį, kurioje jis čia atplaukė.

Kaip tas neseniai buvo ir kiek daug jis pergyveno!

Susimąstęs jis artinosi prie upės. Visi šios sanvaitės atsitikimai — buvo praeitis, nesugrąžinama praeitis, papuošta puikiais atsiminimais.

Kelias sukosi. Jis apsistojo ir atsigręžė atgal, kad pažiurėti paskutinį kartą į namelį, kur gyvena mergaitė, — dabar jis jau prisipažino, kad pamylo ją. Jis tyliai sakė jai amžiną sudiev ir umai išgirdo pažįstamą vyro balsą.

Prieš jį stovėjo Krutikov, laikydamas po ranka Katę. Jie išėjo pasivaikščioti pagal Volgą ir dabar grįžo namon.

— Šit ir tamsta vaikštinėji, — prakalbo Krutikov nusišypsojęs.

Dabar jis buvo daug meilesnis, kaip prie pietų, matyti norėjo įtikti Katei, su kuria turbut apie viską išsikalbėjo.

— Taip, išėjau pavaikščioti, — pasakė Vladimir.

Jis pažiurėjo į Katę.

— Toks gražus oras, ar galima išsėdėti namie, — pratarė Kate ir lengva šypsa pasirodė ant jos lupų. Jos akįs ir meilus, gyvas veidas juokėsi ir džiaugėsi.

Mergaitė tuojaus suprato, ką Vladimir norėjo padaryti ir tas netikėtas jo sugavimas labai juokino Katę.

— Ar tamsta nori ir toliau eiti vienas ir namesti mus? — prasijuokė Kate, jam vienam suprantančiu tonu.

— Ne, ačiu, aš pasivaikščiosiu kitą kartą, — nusišypsojo ir Vladimir. — Dabar aš geriau palydėsiu tamstas.

VI.

Jie nuėjo atgal. Truputį atsilikęs nuo jų sekė kurjeras su juodu odiniu portfeliu. Jis ką-tik atvyko iš miesto su svarbiais popieriais nuo gubernatoriaus.

— Šit, meldžiamasis, — linksmai pasakė Krutikov, rodydamas galva į pasiuntinį, — nelengvas musų darbas. Ir į šitą ramų kampelį popieriai seka paskui.

Jie nuėjo į svetainę. Senutės ten nebuvo, ji dar tebemiegojo, kaip ir visuomet, po pietų.

Krutikov nuėjo ant viršaus į savo kambarį, peržiurėti popierių. Kate pasiliko viena su Vladimiru.

— Na ką, ar tamsta esi labai nusiminęs, kad negalėjai pabėgti? — juokdamos paklausė mergaitė.

— Nusiminęs, bet nelabai. Aš vistiek šiąnaktį išeisiu; dabar man yra proga ypatiškai su tamsta atsisveikinti.

— Visai nėra reikalo tamstai skubėti bėgti iš čia. Dabar tamstai gręsia dar mažesnis pavojus, negu pirma. Aš viską papasakojau Pavlui Aleksandrovičiui ir gali tamsta buti tikras, kad tamstos paslaptys yra gerose rankose.

— Visai tikiu ir esu jam labai dėkingas už gerą širdį, — šaltai atsakė Vladimir. — Bet leisk man su tamsta atsisveikinti.

Kate patraukė pečius.

— Žinai, ką aš tamstai pasakysiu? — prakalbo mergaitė po neilgos pauzos, — tas negerai.

— Kas negerai? Kad aš visam amžiui nenoriu pasilikti pas tamstas dykaduoniauti?

— Ne, ne tas.... — pertraukė Kate. — Negerai, kad tamsta esi toks nekantrus. Aš juk žinau....

Mergaitės kalbą pertraukė įėjęs Krutikov. Paprastai ramus ir užganėdintas jo veidas buvo neramus. Rankose jis turėjo atvirą laišką.

— Kas? Kas atsitiko? — sušuko Kate.

— Atėjo žinia apie Joną, — nenoromis pasakė Krutikov.

— Kas? Sakyk greičiau, nevargink!

— Nelaimė atsitiko, nors tas ankščiau, ar vėliau turėjo atsitikti; visos tos.... svajonės prie gero neveda; — jis skersai pažiurėjo į Vladimirą. — Vienu žodžiu, Jonas areštuotas.

Šie žodžiai buvo, kaip griaustinio trenksmas.

Kate sušuko ir puolė ne prie sužieduotinio, bet prie Vladimiro. Instinktas jai pasakė, kad toje nelaimėje Vladimir jai artimesnis už sužieduotinį. Jie atsisėdo šalimais ant kedės; mergaitė isteriškai pradėjo verkti.

Vladimir pasilenkė prie jos.

— Nusiramink. Rasi viskas pasibaigs niekais. Ne kiekvienas areštas yra pražutis. Reikia sužinoti smulkmenas.... Buk malonus, leisk pažiurėti į laišką, — rimtai atsikreipė Vladimir į Krutikovą, kuris surugęs žiurėjo į tą sceną.

— Ne, geriau aš pats perskaitysiu, tik kelios eilutės.

"Gauta teipgi žinia, — pradėjo Krutikov, — kad vienas musų gubernijos bajoras, Jonas Prozorovas, tamstos sužieduotinės brolis, areštuotas Peterburge. Tas atsitikimas gali buti tamstai skaudus — tamsta esi labai artimas areštuotojo šeimynai. Bet niekas už tat negali atsakyti".... Krutikov kelias eilutes perbėgo akimis. — Tas neturi ryšio su dalyku, — sumurmėjo jis. — "Jauno Prozorovo ir daugelio kitų areštų kaltininkas yra tulas Murinov, žinomo senatoriaus paklydęs sunus. Kas galėjo manyti...."

— Toliau neinteresinga, — pasakė Krutikov, dėdamas laišką į kišenių.

— Kas bus? — paklausė Kate, žiurėdama į Vladimirą, jos akįs buvo nuliudę; ji tartum laukė paskutiniojo dekreto.

Vladimir buvo išbalęs, yt mirtis.

Murinov — tai ir buvo jis.

— Nėra vilties? Jonutis pražuvo? Mes jau niekuomet jo nebepamatysime? — sušuko Kate, grobdama Vladimirą už rankos.

Kitame kambaryje pasigirdo trenksmas ir kaszin-kas sunkaus parvirto ant grindų.

Senutė Prozorovienė, išsimiegojusi, grįžo prie svečių ir per atdaras duris išgirdo dukters žodžius.

Senutę nunešė į lovą. Kate ir auklė vaikštinėjo apie ją.

Krutikovui reikėjo išvažiuoti tą pačią dieną. Gubernatorius reikalavo jį prie skuboto dalyko. Kate išėjo ant valandėlės nuo ligonės ir vėl tuojau sugrįžo; Vladimir vienas turėjo lydėti mergaitės sužieduotinį.

Atsisveikinant, Krutikov stipriai paspaudė Vladimirui ranką ir šypsodamos labai jausmingai pasakė:

— Iki pasimatymo. Tikiuos su tamsta pasimatyti geresnėse aplinkybėse.

Už minutos Vladimir atsigręžė ir Krutikovo akyse jis pamatė tiek daug neapykantos, — Vladimir viską suprato. Jaunikaitis uždavė sau interesingą klausimą: tas valdininkas apskųs jį, ar ne? "Apskųs" — nusprendė. Geresnės aplinkybės, apie kurias jis minėjo, reiškia: susitiksime kalėjime, prie tardytojo stalo Toks pasimatymas butų neperdaug malonus! Vladimir nutarė greičiausiai prasišalinti. Jis išeis šią naktį. Bet pirma jam butinai reikia pasimatyti su Kate. Jis turi jai pasakyti, kas jis toks ir išaiškinti jai visą dalyką. Jie jau niekuomet nebesusitiks. Mergaitė kaip-nors gali sužinoti, kas jis toks. Vistiek jei ir nesužinotų, Vladimir nenori, kad mergaitė manytų apie Vladimirą Murinovą, kaip apie kaltininką, kuris pražudė jos brolį.

Visą kelią lig stoties Krutikov buvo surugęs ir piktas. Jis lojojo vežėją ir net kumštelėjo jam į nugarą. Ir jis uždavinėjo sau klausimą, kaip ir Vladimir, tiktai iš kitos pusės.

— Apskųsti ar neapskųsti?

Jam, kaip padoram jaunam žmogui, buvo biauru buti skundiku: skųsti svetį iš tų namų, kuriuose jis buvo saviškis. Bet dalykas ėjo apie Katę, apie jo viso gyvenimo laimę. Ar daug reikią, kad suklaidinti ir pražudyti tokią gerą ir ekzaltuotą mergaitę? Ar mažai buvo pavyzdžių? Tarp mergaitės ir to nuplyšėlio jau užsimezgė artimi ryšiai, kurie kankino ir gązdino Krutikovą. Kate padarė suokalbį prieš jį — sužieduotinį. Tiesa, paskui ji pati prisipažino, bet Krutikov atsiminė, kad ji tą padarė tiktai tuomet, kuomet persitikrino, kad jis ir be jos viską jau žino. Ir ant galo toji paskutinė scena.... Pas Krutikovą viskas viduje užvirė. Kuo tas gali užsibaigti? Gerai, Vladimir, ar kaip ten jį vadinti, greitai išvažiuos. O jei neišvažiuos, tai lengvai galima pabaidyti. Bet kas gali jam užginti sugrįžti už mėnesio, kito? Ar negeriau butų visai jį prašalinus? Ar ne jo pareiga pergalėti save vardan tarnybos, vardan Katės meilės?

Bet ką pasakys Kate? Kaip pažiurės į jį už tokį pasielgimą.

Jis nieko negalėjo nuspręsti ir tas jį dar labiau erzino ir pykino. Taip jis nuvažiavo į miestą, taip praleido visą vakarą namie ir nieko nenusprendęs, ant rytojaus jis ėjo į gubernatoriaus gabinėtą.

Namelyje ant Volgos buvo liudna; Prozorovienė negalėjo atsikelti iš lovos, ir Kate visą laiką praleizdavo su motina. Visą vakarą Vladimir prasėdėjo apačioje, valgomąjame kambaryje, tikėjosi pamatyti mergaitę, nors trumpam laikui. Bet ji nesirodė. Rasi ji tyčioms šalinosi jo.

Vladimir nuėjo į fligėlį. Palikti jai laišką ir išeiti nepasimačius? Ne. Tokių dalykų negalima atlikti raštiškai. Jo abejonės buvo visai bereikalingos. "Neapskųs" — nusprendė Vladimir. — Jis žino, kad tuomet nepamatys Katės, kaip savo ausų, jei pavirs į Judą".

Visą pirmadienį Vladimir kankinosi, nekantriai laukė. Kate nesirodė. Po pietų jis neilgam laikui pamatė Katę — ji atėjo į virtuvę kaszin-ką pasakyti. Mergaitė ištolo linktelėjo jaunikaičiui galva ir vėl nuėjo ant viršaus. Jis negalėjo pratarti į ją nei žodžio.

Vladimir pradėjo labai nerymauti. Jo atsakymas ant klausymo "apskųs" ar "neapskųs" dabar išsiliejo į trečią ir galutiną formą: "apskųs ir tą padarys taip, kad Katė visai ir nedasiprotėtų".

Vladimir degė, yt ugnyje. Lig paskutinės valandos laukė, klausė mažiausio šnabždėjimo. Ant galo jis nusprendė parašyti Katei laiškelį: nori butinai su ja pasimatyti.

Auklė nulipo į apačią vandens.

— Ką, kaip ponia? — paklausė Vladimir.

— Ačiu Dievui, rodos geriau. Dabar užmigo.

— Šit, kaip sugrįši atgal, atiduok tą panelei.

Vladimir padavė jai mažą raštelį sudėtą ketvirtainiškai. Senutė pažiurėjo jam į veidą ir nieko nepratarusi palingavo galva.

Vladimir rašė Katei: "Aš turiu tamstai šį-tą pasakyti. Nulipk tamsta į apačią. Aš tamstos neužtrukdysiu. Dalykas eina apie mano gyvybę, kurią tamsta išgelbėjai."

Pasisėmusi vandens, senutė vėl užlipo ant viršaus ir už minutos Vladimir išgirdo Katės žingsnius.

VII.

Mergaitė atėjo pas Vladimirą gera, meili ir draugiškai paspaudė jam ranką.

— Sveikas, — pasakė mergaitė, — mes su tamsta taip seniai matėmės. Na, ką tamsta man norėjai pasakyti? Ir kodėl tamsta man anksčiau neparašei, kad reikia su manim pasimatyti? Aš anksčiau bučiau atėjusi.

— Aš maniau, aš bijojau, kad tamstai bus nemalonu. Man rodėsi, kad tamsta nuo manęs šaliniesi....

— Aš šalinuos nuo tamstos? — nustebo Kate. — Kam? Tamsta man nieko blogo nepadarei.

— Nepadariau, prisiekiu tamstai, ir nepadarysiu, — karštai ištarė Vladimir, — bet mane kaltina prieš tamstą, buk aš jau esu padaręs....

— Tamsta? Nesuprantu. Kas gi tamstą kaltina?

— Tamsta atmeni laišką, kurį vakar skaitė.

— Na tai kas?

— Atsimeni ten Murinovo vardą?

Ant Katės veido pasirodė neramumas.

— Tą, kuris Joną pražudė, ar išdavė? — paklausė Kate.

— Taip, tą, kurį taip sunkiai kaltina prieš tamstą. Nežinai tamsta: Murinov — tai aš esu.

— Tamsta? — tiktelėjo Kate, įsmeigusi į jį akis.

— Taip, aš! — atkartojo Vladimir. — Man labai buvo sunku išeiti, nenuplovus nuo savęs to apkaltinimo, buk aš esąs tamstų nelaimės kaltininkas. Tiesa, aš įtraukiau tamstos brolį į musų eiles ir aš tuo didžiuojuos. Bet aš visai nekaltas, kad jis pakliuvo.

Vladimir stačiai ir giliai žiurėjo jai į veidą: laukė atsakymo. Mergaitė tylėjo — rimtai manė.

— Įtraukęs į savo eiles ir prirengęs jam pražutį? — atsakė Kate, tvirtai žiurėdamą į Vladimirą.

Jis neišsigando to žiurėjimo: ugnis žibtelėjo giliose jo akyse.

— Mus visus laikia pražutis, Kate.... Katarina Vasil[illegible]na, — pasitaisė Vladimir. — Mes einame atvlromis akimis. Jis, aš visi.... Ir tame musų jiega yra.... Tame ir yra musų pašaukimo prakilnumas, tamę musų laimėjimas, — kalbėjo Vladimir užsidegęs.

Katę klausė. Kaszin-kas artimas, karštas putė ant jos iš tų žodžių. Mergaitė atsiminė apie krikščionius kankinius.

— Aš suprantu tamstą, — sušnibždėjo mergaitė, — ir.... ir nepykstu ant tamstos. Bet ar nuo to lengviau? O Jonučio mes jau nebeturime. Kuomet tamsta apie jį viską papasakojai, aš maniau, kad jis vėl prisikėlė. Ir vietoje to....

Ji nuleido galvą — jos akįse žibėjo ašaros.

— Gana! — pasakė Vladimir, priėjęs prie mergaitės arti. — Kam nusivilti? Aš sugadinau tamstai upą. Atleisk man. Aš kalbėjau abelnai, nevien apie brolį. Areštas tai nėra pražutis. Aš gerai žinau brolio praeitį. Jis neturi jokių prasikaltimų, visai neturi, ir daugiausiai jis tik Siberiją gali gauti. O iš Siberijos — ak, kaip aš nedasiprotėjau tamstoms ankščiaus pasakyti! — iš Siberijos žmonės bėga, taip bėga!

Vladimir neramiai ėmė vaikščioti po kambarį.

— Girdi, Kate, ką aš tamstai pasakysiu. Aš turiu draugus. Aš pats šį-tą galiu. Duodu aš tamstai žodį, kad niekas manęs nesulaikys nuo šio laiko, mano gyvenimo tikslas bus sugrąžinti jums brolį. Ar tiki tamsta man?

— Tikiu, tikiu! — atkartojo Kate, visa prašvitusi nuo netikėtai atsiradusios vilties. — Kokia bet butų laimė! O, kaip aš esu tamstai dėkinga!....

— Ne dėkok, ne! Tamsta nežinai, kas esi tamsta man! Aš viską padarysiu, kad tik nudžiovinti nors vieną tamstos ašarą, kad butų tamsta linksma! Tarnauti tamstai.... kokia laimė!....

Vladimir umai susilaikė. Tas prisipažinimas išsiveržė savaimi, jis susilaikė, kuomet jau buvo vėlu.

Kelias minutas abu tylėjo. Vladimir drebančia ranka perbraukė sau per kaktą.

— Atleisk, — prakalbo jaunikaitis, — kad aš su tamsta, jau sužieduotine, taip kalbu. Na, užteks, mes turbut jau niekuomet nebepasimatysime. Kate, atmink, kad manyje tokio prakilnaus, tokio švaraus jausmo niekas nebuvo sužadinęs. O dabar — sudiev.

Vladimir kietai paspaudė jos ranką ir išėjo.

Kate pasiliko viena — nustebusi. Nieko panašaus ji nelaukė. Jos širdis tylėjo. Bet jai pasidarė taip šviesu, taip keista ir gerai. Kuomet ji lipo ant viršaus, jos žingsniai buvo lengvus, tartum ji ėjo ne žeme, bet plaukė: į ligonės kambarį įėjo visa prašvitusi, žibanti.

Ligonė kietai miegojo. Vienutinė žvakė išblyškusiai švietė kambaryje. Galvugalyje sėdėjo auklė su nėriniu rankose. Ji įsmeigė į mergaitę senas akis, kuriose buvo ir klausimas ir nerimastis.

Kate, nieko nepasakiusi, priėjo prie auklės ir pabučiavo jai stačiai į lupas.

— Ak, tu mano brangi balandėlė, — ištarė senutė, glostydama raukšlėta ranka gražią mergaitės galvelę. — Matau aš, kad mano paukštelė perdaug tankiai aplanko fligėlį. Kągi? — visame Dievo valia. Išrinktąjį nežinai kur sutiksi.

— Ne, aukle, — pasakė Kate, dėdama jai galvą ant peties. — Ne, ne tas. Jis ne mano išrinktasis, aukle.

Prie gonkų subildėjo tekiniai. Kate pašoko ir skubotai priėjo prie lango. Kas tat galėtų buti? Viešpatie! Iš dviejų vežimų iššoko žandarai ir greitai apsupo namą.

— Auklė! — sušuko Kate, išbalusi yt mirtis, — atvažiavo jį paimti. Bėgk pas jį, paslėpk, išgelbėk! Greičiau, greičiau, mieła; Aš užlaikysiu juos čia.

Senutė, užmiršusi metus, galvatrukčiais nubėgo į apačią, Kate vos galėjo suskubti paskui ją.

Prieškambaryje pasigirdo stiprus skambutis.

Kate puolė prie durų ir skubokai atidarė, kad pertraukti trukšmą.

Įėjo jaunas žandarų oficierius ir prokuroras, civiliškai apsitaisęs.

— Ramiau, pas mus yra ligonė, — pasakė jiems Kate.

— Atsiprašau, panaite, kad mes tamstą trukdome, — mandagiai pasakė prokuroras; — tarnybos pareiga.

Prokuroras buvo pažįstamas Krutikovui ir priegtam turėjo specijalinę gubernatoriaus instrukciją, kuo mandagiausiai elgties su jo mylimo draugo busimais giminėmis.

— Ko tamstoms reikia? — paklausė Kate.

— Mes turime žinias, kad tamstų name yra pasislėpęs politiškasis prasikaltėlis.

— Tamsta kalbi apie musų svetį Vladimirą Volginą? Aš nieko nežinau apie jo prasikaltimą, — atsakė Kate.

— Tikiu tamstai, panaite, — pasiskubino pridurti prokuroras, nors gilumoje širdies jis buvo visai priešingos nuomonės. — Mes grynai nieko neturime prieš tamstų šeimyną. Mums prisakyta areštuoti poną, kuris save vadina Volginu.

— Jo čia nėra, — tvirtai atsakė Kate.

— Nėra? kurgi jis galėjo pasidėti? — nusijuokė prokuroras.

— Jis netikėtai išėjo, — atsakė Kate.

— Kuomet? ar galima paklausti.

— Vakar po pietų, — atsakė Kate, atsiminusi, kada Vladimir norėjo pabėgti. — Ak, kodėl mes jį tuomet sulaikėme, — žibtelėjo mergaitės galvoje gailestis.

— Taip ir išėjo, nieko nepasakęs? — ironiškai klausinėjo prokuroras.

(Toliau bus).

(Tęsa nuo ketvirto pusl.)

Chicago, Ill., 37 kp.: V. M. Rymas, K. Pauktis, A. Baniutė.

Athol, Mass., 73 kp., K. Mikonis.

Westville, Ill., nauja 78 kp.: A. Pocevičia, V. Vetkus, A. Mažremas, E. Zanevskis.

PAVIENIAI:

Ansonia, Conn., K. Burkauskas.
Springfield, Mass., J. Baltušis.
Amsterdam, N. Y., J. Karužas.
Westville, Ill., A. Stankauskas.
Pocahontas, Ill., J. Samuolis.
Dickson City, (koks vardas valstijos arba steito?), T. Norvittė.
Chelsea, Mass., D. Musteikis.
Willingford, Conn., K. Stepulevičius.
Cheltenham, Pa., du pavieniu: B. Jatužis, A. Biliunas.
Hammond, Ind., K. Kubilius.
Passaic, N. J., P. Sakalauskas.
Kingston, Pa., M. Sakalauskiutė.

P. S. *New Yorko ir Brooklyno* 3 kuopa Centro knygose yra užvardyta: New York 3 kp., todėl nesunku buvo paklysti gavus laišką iš Brooklyno. Bet vistiek ta kuopa yra vedama, kaipo viena kuopa, ne kaip buvo pakvituoti nariai No. 45 "Lietuvos". Reikėjo tai seniai pranešti per laišką — nebut reikėję užimti organo.

V. A. Greičius,
T. M. D. Sekret.

Dickson City yra pačto ofisas Pennsylvanijos valstijoj, Lackawanna County — daugiaus panašaus vardo ofisų nėra visose Suvienytose Valstijose.

B. K. Balevičius.

PAMATINĖS ŽINIOS APIE T. M. D. ĮSTATUS.

Negalėdami atsakyti laiškais visiems reikalaujantiems apie T. M. D. žinių, ir negalėdami susilaukti jokios žinios nuo komisijos, kuriai II T. M. D. susivažiavimas pavedė apdirbimą T. M. D. konstitucijos, priversti esame apgarsinti organe nors šitas trumpas žinias apie T. M. D. įstatus. Atspauzdinus draugijos įstatus suteiksime juos kiekvienam sąnariui.

Mieris. 1. T. M. D. turi savo mieriu platinti tikrą apšvietą. Tą ji atlieka labiausiai išleizdama naudingas ir mokslišką knygas.

2. T. M. D. savo knygas dalina sąnariams dykai, o jeigu yra reikalas, tai teipgi aprupina dykai tomis knygomis beturčius, knygynus, ligonbučius, skaityklas ir tt.

Sąnariai. 1. T. M. D. sąnariai gali buti kiekvienas, neskiriant amžiaus, nei lyties.

2. Kiekvienas draugas turi turėti sau už pareigą didinti draugiją naujais sąnariais ir privalo rupintis jos gerove.

3. T. M. D. sąnarys, įstodamas į šitą draugiją, apsiima ir duoda žodį pildyti sąžiniškai visus T. M. D. įstatus ir T.M.D. seimų nutarimus.

Mokestis. 1. Kiekvienas T. M. D. sąnarys Amerikoje moka ant metų 60 centų.

2. Did. Lietuvoj 1 rublį.

3. Prusų Lietuvoj 2 markes.

4. Jokių kitų mokesčių nėra. Kuopos vietiniams reikalams gali užsidėti sau mokestį pagal savo norą ir reikalą.

Kuopos. 1. Kuopa gali susitverti ne mažiau kaip iš 5 sąnarių.

2. Kuopos renka sau vyriausybę: kuopos pirmsėdį, raštininką ir išdininką — pagal reikalą ir kitus.

3. Geistina, kad kuopos laikytų susirinkimus kas mėnuo; jeigu to negalima, tai butinai kas bertainis metų.

4. Kuopos pačios padengia išlaidas, pasidariusias kuopoje už siuntimą pinigų į Centro kasą, užvedimą kuopos knygų ir tt.

Centro Valdyba ir Seimai. 1. Reikalais visos T. M. D. rupinasi T. M. D. seimai ir Centro valdyba.

2. T. M. D. seimai atsibuna kas metai kartu su S. L. A. seimais.

3. Kiekviena kuopa turi tiesą pasiųsti seiman nuo savęs vieną ar kelis atstovus arba delegatus (pagal kuopos didumą). Jeigu negali siųsti atstovo, tai turi tiesą nusiųsti laišku savo kuopos nutarimus.

4. Tie kuopų išrinkti delegatai, susivažiavę seiman, apkalba ir apsvarsto visus T. M. D. reikalus ir padaro tam tikslui seimo nutarimus.

Seimai išrenka T. M. D. Centro valdybą, kuri veda ir daboja T. M. D. reikalus per visus metus, — nuo seimo iki seimui.

6. Seimai yra augščiausia T. M. D. įstaiga ir jų nutarimus turi pildyti: Centro valdyba, kuopų valdybos, visos kuopos ir visi sąnariai.

7 Centro valdyba susideda iš: pirmininko, jo padėjėjo, raštininko, iždininko, iždo globėjų, knygiaus ir iš literatiško komiteto.

Organas. 1. Apsvarstymui savo reikalų T. M. D. turi savo arganą (dabar "Lietuvą"), kuriame talpinasi visos žinios apie T. M. D.

2. Kiekviena kuopa privalo turėti nors vieną egzempliorių organo. Geistina, kad kiekvienas sąnarys jį skaitytų, bet T. M.-D. neverčia to daryti.

3. Už organo vedimą atsako literatiškas komitetas ir Centro valdyba.

Naujos kuopos. 1. Susitvėrus naujai kuopai, pirmiausiai reikia išrinkti jos vyriausybė.

2. Kuopos sekretorius surašo vardus ir pravardes sąnarių ir kiek keno užmokėta ir pasiunčia tą surašą Centro sekretoriui (V.A. Greičiui, 28 Stiles Hall, Valparaiso, Ind.). Kartu su tuom surašu, *vienoj kopertoj* reikia siųsti ir pinigus sąnarių. Kuopos kasierius išperka Money Orderį ant vardo Centro iždininko, parašydamas ant jo: A. J. Povilaika, 804 Bank st., Waterbury, Conn. Šitą Money Orderį reikia siųsti Centro sekretoriui kartu su sąnarių surašu.

Centro sekretorius paskirs naujai kuopai numerį ir aprupins viskuom, kas tik kuopai priguli.

Kur negalima sutverti kuopos, ten galima priguleti pavieniai.

Bendl, Ill. Šitas miestelis negali pasigirti dideliu lietuvių skaitlium, vienok čia atrasite nemažai sąnarių visokių organizacijų: apart vietinių pašelpinių draugijų, čia yra teipgi ir kuopos Susiv. Liet. Amerikoj ir L. S. S. A.

21 d. lapkričio per T. Daniulevičiaus pasidarbavimą buvo sušauktas mitingas ir sutverta Tėvynės Mylėtojų Draugijos kuopa. Prisirašė ir pilnai užsimokėjo 19 sąnarių. Kuopos valdybon išrinkta: pirmsėdžiu — K. Rudaitis; sekretorium — T. Daniulevičia ir kasierium — J. J. Guževičia.

Naujai susitvėrusiai kuopelei velyjame kuogeriausios kloties: lai auga ir bujoja musų kuopa ir visa T. M. D. kol tik mes lietuviais busim. *J. J. Guževičia.*

Levinston, Ill. Šitame miestelyj lietuviška kolionija gana skaitlinga. Visi dirba anglių kasyklose, nes kitokių dirbtuvių čia nei nėra. Darbai šiuom laiku eina pilnai — visas šešias dienas. Geras darbininkas uždirba nuo $30 iki — $70 į dvi sanvaiti. Savo keliu darbą nelengva gauti dėl tos priežasties, kad vienas "šaftas" kaiminystoj tapo visai uždarytas ir apie 600 darbininkų turėjo jieškoti darbo kitur.

Kaip visur, teip ir čia lietuvių yra visokių: vieni, apart savo kasdieninio darbo, myli ir randa laiką pasiskaityti knygas ir laikraščius, kitiems matomai, ir laiko ir noro tam pritruksta.

Iš draugijų čai iki šiol buvo Lietuvių Neprigulmingas Kliubas vardu D. L. K. Vitauto su 70 narių ir 130 S. L. A. kuopa su 20 narių. — Prie jų dabar prisidėjo dar naujai susitvėrusi Tėvynės Mylėtojų Draugijos kuopa.

Nekurie iš musų, patėmyję "Tėvynėj" apgarsinimą apie Dr. V. Kudirkos raštus ir apie naudingumą Tėvynės Mylėtojų Draugijos, sumanėme sutverti čia T. M. D. kuopelę.

14 d. lapkričio buvo mėnesinis susirinkimas D. L. K. Vitauto Kliubo. Tame susirinkime ir buvo pakeltas sumanymas sutverti T. M. D. kuopą. Nors Kliubo pirmininkas gražiai paaiškino apie T. M. D. mierius ir gražias dovanas, kokias T. M. D. duoda savo sąnariams, tai vienok nepasisekė šiuom kartu kuopelės sutverti: buvo perdaug tokių, kuriems joki raštai, knygos nei apšvieta nerupėjo; kitas dar ir kokį drutą-storą žodį pasakė....

Vienok mes neatsigrasinom tuom nepasisekimu: išsiskirsčius Kliubo mitingui mes pasilikę apkalbėjome T. M. D. naudingumą ir sutvėrėme kuopą iš 13 sąnarių. Tikimės, ją padidinti vėliaus: tegul tik gausime dailius Kudirkos raštus, pamatys žmonės, kad T. M. D. platina tikrą apšvietimą, kurios joks protingas žmogus nesibijo.... Tegul auga skaitlingai musų nauja kuopa! *J. Radžius.*

VIETINĖS ŽINIOS.

Kiek per praeitus, 1908 metus, Chicagos žmonėms atsiėjo džiova? Chicagos Sveikatos Departamentas paduoda interesingą apskaitliavimą, kiek miestui, per vieną 1908 metą, atsiėjo džiova. Sulyg to apskaitymo atsiėjo 23 milijonus ir 635 tukstančius doliarių. Tame skaičiuje — 19571950 dol. už džiova mirusių gyvastį. Sekančios skaitlinės, pirma eilė parodo amžių mirusių, antra eilė — kokio amžiaus kiek mirė, o trečioji eilė — kiek tokio senumo gyvastis apkainojama:

0—5....	251....	1,500.
5—10....	54....	2,300.
10—20....	335....	2,750.
20—30....	1,003....	6,250.
30—40....	913....	6,500.
40—50....	733....	5,250.
50—60....	394....	4,500.
60—70....	185....	1,500.
70—80....	48....	750.
80—90....	10....	300.

Jeigu apkainoti ligonių, nuo 20 iki 60 metų, vienų metų laiko sirgimo džiova uždarbį, tai suma prastotų uždarbių bus 1336200 doliarių.

Išlaidos už ligas tų, kurie mirė, skaitant po 50 centų kasdien, bus 180 dol. per metą kiekvieno. Kadangi džiova numirė 3928 ypatos, tai po 180 dol. per metą už kiekvieną, viso bus 707040 dol.

Jeigu paskaitytume 10000 ypatų dar gyvų, bet sergančių džiova, po trėdalį jų nužudyto laiko dėl ligos, tai to laiko vertė bus 1120000 (milijonas, šimtas dviedešimts tukstančių) dol.

Jeigu paskaitytume išlaidas dėl ligos 10000 žmonių sirgusių metą laiko, bet nemirusių, po 25 centus kasdien, arba 90 dol. per metą tai bus 900000 dol.

Viską sutraukus kruvon, apturėsime milžinišką sumą — $23-635190.

Iš viršuj parodytų skaitlinių matėme, jog daugiausiai džiova mirusių buvo terp 20 ir 30 metų amžiaus, o mažiausiai — terp 5 ir 10 metų.

Šį metą per praeitus 9 mėnesius sužinota 3024 džiova apsirgimai, taigi išpuola po 136 apsirgimus ant 100000 gyventojų. Tame pat laike buvo 2957 mirtys nuo džiovos, taigi po 132 mirtis iš 100000 gyventojų.

Per tuos 9 mėn., skaitant ant 100000 gyventojų, didumas apsirgimų buvo sekančiose vietose Chicagoje:

Pramonės ir vaizbos vardose, turinčiose daug pigių gyvenimų, priskaitant "raudonnamių" distriktus .... 482.

Prastų gyvenimų vardose, turinčiose 39 nuošimčius svetimšalių, tvirtai apgyventose .... 188.

Geresnių gyvenimų vardose, turinčiose 36 procentus gyventojų negrų ir 24 proc. gyventojų svetimšalių .... 158.

Gerų gyvenimų vardose, turinčiose tik 14 proc. svetimose šalyse gimusių žmonių .... 104.

Retokai apgyventose vardose, kur nedaug yra dvokimo .... 87.

Taigi džiova serga ir miršta iš dalies tiktai prastesni žmonės — vargšai, apgyvenę netikiausias, dvokiančias miesto dalis.

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

P-as J. J. Hertmanavičia, No. 278 lenkų Susivienyjimo organo "Zgoda", po antgalviu "Litwini w Chicago", trumpai peržvelgia Chicagos lietuvius. Peržvalgoje minima lietuviškos drugijos: "Birutė", rengianti koncertus, "Aušra", šelpianti mokinius ir rengianti prelekcijas, "Tėvynės Mylėtojų Draugija" leidžianti raštus, "S. L. A." pašelpinis, "Lietuvių Kliubas" įsteigėjas salės ir pirmo viešo knygyno. "Aušra" užimanti pas lietuvius vietą "Lenkų Tautiško Universiteto". Lietuvių Chicagoj skaitoma į 50000, apgyvenusių 7 vietas, turinčių 5 bažnyčias. Lietuviai pradeda kibt ir į politiką, ką parodo p. Elijošius, įgijęs ligonbučių komisoriaus vietą ir tveriantiesi politiški kliubai. Lietuviai turi daug draugijų ir gana įsigyvenusių vertelgų, tame du įžymiausiu išleistoju. Lietuvių judėjimas kila, ir jie, su laiku, užims vietą vienų iš apšviesčiausių Chicagos gyventojų. Svarbu paminėti, jog lietuviai veikia be didelio riksmo ir pompos (išdidystės), bet užtai sistematiškai ir išlaikančiai.

"Ačiu tiems, lietuvių suvienytų pajiegų, besistengimams" — rašo p. Hertmanavičia straipsnio gale — "žmonių apšvieta kasdien žymiai auga, nemokėjimas skaityt žuva, mokyklose randame kaskart daugiau lietuviškos jaunuomenės. Tas duoda geresnį paakinimą tautiškumo ir ekonomijos supratimui, kelia vaizbą ir gerbuvį. Svetimos nejudinamos savastys lietuvių apgyventose vietose pereina į lietuvių rankas, ir po kiek metų lietuviai prilygs tvirčiausiems ir apšviesčiausiems musu miesto gyventojams."

IŠ VISUR.

‖ Leipcigo (Vokietijoj) universiteto docentas, Dr. Seiffert, išrado budą išvalyti pieną nuo visokių ligas gimdančių bakterijų. Toks pienas kudikiams yra geresnis negu dabar vartojamas pasteurizuotas. Išvalymui nuo bakterijų pieno pakanka jį pastatyti tulam laiku po įtekme ultravioletinių šviesos spindulių.

‖ Laikraščiai praneša, jog Švedijos karalius Gustav, norėdamas geriau pažinti reikalus visokių gyventojų sluogsnių, persiredė darbininku įsimaišė į darbininkų pulką ir su jais nešiojo anglis iš laivo. Jis žada tankiau panašiai elgtiesi.

‖ Volyniaus gubernijoj, randavojanti žemę nuo grafo Leduchovskie kaimiečiai užpuolė ant grafo dvaro, užmušė dvaro užveizdą. Kazokai dvarą dabojanti pašovė kelis kaimiečius. Jie išvijo kazokus ir dvarė viską išdaužė.

‖ Mieste Mexico, jauna motina, Izabel Hernandez, susilaukusi pirmutinio kudikio, kadangi tai buvo mergaitė, su pagelba dviejų kitų moterų, užmurijo savo kudikį namų sienoj. Visos trįs moterys tapo suimtos..

‖ Pasitraukė nuo vietos visa Italijos ministerija, kadang parlamentas atmetė ministerijos finansų reformos sumanymą. Ministerijos buvo sumanyta sumažinti mokesčius nuo gyvenimui reikalingų daiktų ir įvesti mokesčius nuo pelno.

‖ Anglijos pakrantėse 3 d. gruodžio siautė smarkios vėtros. Bornstade jurių kojoj peskendo garlaivys Thistlemor. Mano, kad jo įgula, susidedanti iš 30 ypatų, prigėrė. Laike tų vėtrų paskendo ir keli mažesni laivai.

‖ Prancuziškose vakarinės Afrikos valdybose, Bilmos aplinknėse, ginkluotų arabų pulkai užpuolė dalį prancuziškos kariumenės ir ją sumušė.

‖ Pensijų kasoj maskoliškų oficierų Peterburge pasirodė nepriteklius net 150 milijonų rublių. Randas ilgai stengėsi tą nepriteklių paslėpti, bet jis visgi aikštėn išėjo.

‖ Aplinkinėse Bluefield, Nicaraguos prezidento Zelayos pulkininkas Guadamez su 100 kareivių perėjo į revoliucijonierių pusę.

‖ Liepojaus uoste vėjas nuo inkaro nutraukė maskolišką karišką skraiduolį Zabaikalie ir išmetė ant pakrančių uolų.

NAUJI RAŠTAI.

Bulletins de l' Acadamic Imperiale des Scences de St. Peterburg, E. A. Wolter, K. istorii izdanija Russko-Litevskich aktov i Litovskich doroźnikov. Peterburg 1909 m.

Kas skato, rašo — duonos ne prašo. (Elementorius). Vilnius. 1909 m. 87 pusl.

Tėvynės Kalendorius 1910 m. Išleido Maciejausko knygynas. Ryga. 79 pusl.

Apie Baltrų-girtuoklį. Išleido Blaivybės Mylėtojas S. ir I. Rygoje, 1909 m. 32 pusl.

APGARSINIMAI.

UŽNUODYTAS.

Liudnas atsitikimas but užnuodytu patentuotomis gyduolėmis, kaip tas atsitiko aną sanvaitę. Gyduolės, išdirbamos plačiu apskaitymu, abelnam šeimynų vartojimui, kuomet gydytojo pagelba nėra atbutinai reikalinga, negali turėti savyje nė mažiausią dalelę nuodų. Tokia šeimyniška gyduolė yra Trinerio Amerikoninis Kartavynio Elixiras, neturintis savyje nė nuodų, nė chemikalų, nė prezervuojančių medegų nė jokių kenksmingų dalykų. Tai yra, faktiškai, vaistas kurį kiekvienas gali vartoti be bijojimo, jog jis padarys jam ką blogo; jis gydo visas malimo arganų ligas, vidurius, skilvį, teipgi nervus ir kraują. Jis sustimuliuos organus ir privers juos veikti. Jis padarytas iš tyro raudono vyno ir karčių žolių. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Jau išėjo iš-po spaudos "Lietuvos" Kalendoriai.

Kiekvienas, kuris užsirašįs "Lietuvą" visiems metams, gaus dovanai du puikius "Lietuvos" Kalendorius — Knygutę ir sieninį Kalendorių. "Lietuvos" knygutės Kalendoriuje telpa labai daug gerų ir naudingų raštų, iš kurių kiekvienas turi pasiliekančią vertę. Apart to, telpa jame ir daug informacijų, reikalingų žinoti kiekvienam žmogui. O svarbiausia, tai "Statistiškos" žinios iš Amerikos lietuvių gyvenimo", kurios užima net 16 pusl. Abelnai 1910 metų Kalendorius yra kiek galint visame geresnis už pirmuosius Kalendorius, o kas svarbiausia, jisai įkvėps naują energiją, naują drąsą kiekvienam, suramins nuliudusius, ir pakels silpnesnius.

Kas nori atskiriai gauti "Lietuvos" Kalendorius tegul prisiunčia 25c. už knygutę, o 5c. už sieninį. Bet kas užsirašys "Lietuvą" visiems metams, tas gaus abu Kalendoriu dovanai.

Rašydami adresuokite:

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Draugyscių reikalai.

Teatras.

81-ma kuopa Liet. Socij. Sąjungos Chicagoje stato ant scenos Apuoko dramą "Kovoje už Laisvę", nedėlioje, 12 d. gruodžio (December), 1909 m. Hull House svetainėje, kampas Halsted ir Polk gatvių. Įėjimas iš Polk gatvės. Svetainė atsidarys 6 val. vakare, teatras prasidės 7:30 val. Kainos tikietų: 50c, 35c ir 25c. "Kovoje už Laisvę" yra vienas iš svarbiausių lietuviškų teatrališkų veikalų darbininkiškoje dvasioje. Užbaigus teatrą, bus parodyti gyvi paveiklai pritaikinti prie veikalo. Teipgi bus monologai, dekliamacijos ir dainos 81-mos kuopos L. S. S. vyrų choro. Kviečiame visuomenę atsilankyti, o mes pasistengsim užganėdinti. Su pagarba,

Komitetas 81 kuopos L. S. S.

SUSIRINKIMAS.

Pittsburg, Pa., 9 kuopa T. M. D., nedėlioj, 19 dieną gruodžio, šių metų, tarpe 5 ir 8 val. vakare, svetainėje Lietuvių Mokslo Draugystės, 142 Ohio gatvės, laikys savo susirinkimą. Pittsburgo lietuvių ir Lietuvaičių atydai: kas užsimokės, iš senų minėtos kuopos narių už ateinančius metus duoklę, apturės visas knygas Dr. Kudirkos raštų, teipgi ir naujai įstoję turės tą pačią progą. Taigi pittsburgiečiai nepamirškit viršminėtos dienos.

9 kuopos T. M. D. pirmininkas
J. G. Miliauckas...

THE BELL akcijonieriai malonėkite umai pasiųsti savo antrašus, kad galima butų pranešti apie sekantį metinį susirinkimą.

F. J. Tomczek. Secretary
1112 Milwaukee ave.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo draugo Antano Arlausko iš Kauno gub. Augštas vyras, geltonais plaukais. Pora metų atgal gyveno Beloit, Wis., potam gyveno Chicagoj, rodosi ant 14 place ir laikė su kitu pusiau kokią mažmožių krautuvėlę. Jis pats ar kas kitas, kas suteiks man jo adresą, gaus $1.00 atlyginimo. Su juo, kaipo su draugu, norėčiau pasimatyti.

Jonas Gudžiunas
1934 Union st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Juozapo Juciaus, 12 metų Amerikoj, pirmiaus gyveno Chicago, Ill., paskui gyveno Thomas, W. Va., potam išvažiavo nežinau kur. Paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Skaudvilės parap. Esmiu atvažiavęs iš Lietuvos, turiu labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Domininkas Jucius
Box 46, Coketon, W. Va.

Pajieškau savo moteries Petronėlės Zucaitės arba Taurukaitės; teipgi pajieškau 2-jų vaikučių: Pranuko 3 metų, Vincelės 12 mėnesių amžiaus. Paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Batakų parap., Uisosuvų kaimo. Prasišalino nuo manęs 9 octoberio su Maiku Gorgas, pasidavusiu angliška pravardė; lietuviška — Boleslovas Bucevičius. Paeina iš Kražių par., Raseinių rėd. Kito pajieškau Luis Belskio, paeinančio iš Suvalkų gub.; 3 pėdų augščio; apsiskutęs; rauplėtu veidu. Jis apiplėšė burdingierius, įsilaužęs į baksus išėmė pinigus — Dimitriko 10 dol. ir Puževelio 10 dol., ir 5 dol. vertės nikelinį laikrodėlį. Tai jeigu kas apie juos dažinos, tai prašau man pranešti, o gaus gerą atlyginimą.

Jonas Gedgaitis
Buckay R. F. D. P., Byesville, Ohio.

Pajieškau Katarinos Kirklutės, Suvalkų gub., Kalvarijos pav. ir parap., Santakos kaimo. Ji pati ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Feliksas Matulavičius
1319 Wood st., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo tikro sunaus Petro arba Pijušo Karmaus, pirma gyveno Scranton, Pa., o dabar nežinau kur randasi. Nuo kitų girdėjau, kad yra Pittsburge užmuštas. Jis senumo 25 metų. Jeigu kas iš lietuvių apie tai žinotumet, meldžiu pranešti šiuo antrašu:

Ona Karmuvenė
1514 Ross ave., Scranton, Pa.

Pajieškau savo brolio Stepono Domeno; 9 metai Amerikoje; paeina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Kirkilų sodos, Pabiržės parap.; 3 metai kaip jo nežinom. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Edv. Domens
116 Spruce st., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo tikro brolio Juozapo Petrikio ir brolienės Petrikienės, našlės; abu paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Narindacų parap. ir sodos. Girdėjau, pavasarį išvažiavo iš Lietuvos į Ameriką, ar į Angliją. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

John Thomas
1607 So. Front st., Philadelphia, Pa.

Pajieškau 2 pusbrolių Antanų Skamarakų, paeinančių iš Suvalkų rėd., Naumiesčio pav., Kidulių gmino, Karališkių kaimo. Meldžiu atsišaukti, nes yra svarbus reikalas.

Andrius Naujokas
228 Fernon st., Philadelphia Pa.

Pajieškau savo pusbrolio Juozo Skirkos, Kauno gub., Šiaulių pav., Laukės parap., Ibiskių miestelio; 14 metų Amerikoj; gyveno apie Spring Valley, Illinojaus valst.. Norėčiau su juo susižinoti, nes turiu svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Domininkas Skirka
Box 62, E. Des Moines, Iowa.

Aš Julijonas Lukaševičia pajieškau savo pusbrolio Juozapo Murkuno, Kauno gub., Panevėžio pav., Krakienavos vol., Vadaktų parap., Miesgių kaimo. Gyveno Waterbury, Con.; 23 kovo, 1906 m., išvažavo į Indian Territory; 28 metų amžiaus, geltonų plaukų, veidas biskį spuoguotas, šneka lietuviškai, lenkiškai ir angliškai; 9 metai Amerikoj. Turiu svarbų reikalą. Kas apie jį žinotų, ar jis pats, meldžiu atsišaukti. šiuo adresu:

Julijonas Lukaševič,
701 N. Riverside st., Waterbury, Conn.

Pajieškau pusbrolio Vinco Jungaičio, Suvalkų gub., Vilkaviškio pav., Lankeliškių par., iš dvaro Bajorų. Aš Magdalena Mikolaičiutė, po vyru Bagdonienė, paeinu iš Suvalkų gub., Vilkaviškio. pav., Gražiškių par., Lepalotų kaimo. Turiu labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Magdalena Bagdonienė
Box 171, La Fayette, Colo.

Pajieškau savo dėdės Augusto Hirtmano; paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Šilalės par., Jucaičių kaimo; 56 metų senumo; žila galva; 17 metų Amerikoj; gyvena apie Pennsylvaniją; turiu svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Petras Krtmonas
2112 — 137 st., Ind. Harbor, Ind.

Antanas Gabrielaitis pajieškau Vincento Brazo; paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Leporų sodos; 3 metai Amerikoj; pirma gyveno Oglesby, Ill., potam girdėjau gyveno Seatonville, Ill. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Antanas Gabrielaitis
Box 328, Westville, Ill.

Aš Juozas Atčas, paeinantis iš Kauno gub., Raseinių pav., Nemakščių par., Skaudvilės valsč., žaliukų kaimo, pajieškau savo brolių ir seserų kurie, kaip girdėjau, yra Amerikoje. Atsišaukite adresu:

Geo. Aczes
1642 Irving ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo tikro dėdės Petro Martynaičio, paeinančio iš Kauno rėdybos, Panevėžio pav., Linkavos par., Gaižunų sodos; prieš metus gyveno Cihcago, Ill., dabar nežinau kur. Meldžiu atsišaukti jį patį, ar kas kitas, kas apie jį žino, nes aš turiu pas jį svarbų reikalą. Kas duos apie jį žinią busiu labai tam dėkingas.

Antanas Grigalunas
Box 345, Wilburton, Okla.

Pajieškau savo draugo Jono Varekojo; paeina iš Kauno gub., Ežerėnų pav., Papelio parap., Smaliečių sodžiaus; 2½ metų kaip išvažiavo į Oregano steitą. Turiu svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Maik Mitras
Box 48, Taft, Ill.

Jurgis Kulikauskas, pajieškau Juozą Klučinskį, iš Barščių kaimo ir Marę Šuginčiutę iš Uliškių kaimo, Suvalkų gub., Seinų pav., Metelių parap. Pirmiaus gyveno mieste Donora, Pa. Jei kas žino, arba jie patys, meldžiu apie juos man duoti žinią adresu:

Jurgis Kulikauskas
3324 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Pardavimui Grocernė ir Bučernė, 4838 W. 14 st., Grantworks, Ill. Vieta apgyventa lietuvių ir lenkų. Parduodama todėl, jog savininkas nori važiuoti į Lietuvą. Norinti turėti gerą biznį, gali ateiti ir prisižiurėti.

J. G.

Pardavimui saliunas

Lietuviškas saliunas, geroj vietoj, priešais fabrikus. Randa dykai. Pardavimo priežastis — savininkas išvažiuoja į kitą miestą. 1112 So. Canal st., arti 12-tos gatv.

$1,600

Už tuos pinigus nupirksi Cottage namą su sklepu, 7 ruimais ir maudyne; gazas ir įtaisos; didelis tvartas. Lotas 25x125. Emerald ir 36 gatvės. Dalis išmokėjimui. Dasižinojimui rašyk pas:

Barnet, 721 N. 48 ave., Chicago.

Reikalavimai.

Reikalingos 5 išsilavinę merginos; 2 atrinkimui skudurių, o 3 ardymui skudurių.

S. Loeb,
516 Liberty st., Chicago, Ill.

10 Tuzinų tiktai $1,00!

Gromatoms popierų, 38 rųšių pavinčiavonių su visokioms dainelėms ir maldelėms, su gražiomis gėlėmis (kvietkomis) ir kopertais, 10 tuzinų tiktai $1.00. Tokių dailių popierų dar iki šiol neturėjome. Reikalaujame popierų ir knygų pardavėjų. Katalioga pasiunčiu gavęs 4c. prisiuntimui. Adresuokite:

M. Zukaitis
227 Main st., New Britain, Conn.

Naminė Mokykla.

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta).. $1.00.
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo.. 15c.
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo .... 10c.
Aritmetika mokytis rokundų be mokytojo (apdaryta) .... 35c.

Pinigus siųskite per Money Order šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS,
Box 62, New York City.

Visai Dovanai.

Duodame dovaną, puikiausią daktarišką knygą, vertės vieno dolierio, tiems, kurie pas mus užsirašo nors vieną iš šių laikraščių, mėtui laiko: "Lietuvą" — 2 dol., "Vienybę Lietuvninkų" — 2 dol., "Kataliką" — 2 dol., "Keleivį" — $1.50, "Darbininkų Viltį" — $1.50. Norėdami daugiaus žinot apie knygą, prašykite jos kataliogo. Siųskite gromatas ir pinigus šiuo adresu:

M. Paltanavičia
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Kaip tamista mislini apie šitą?

Esu priverstas tą visiems pranešti, kad yra nuleista prekė ant labai dailių rašomų popierų, visaip margintų, su dailioms kvietkoms ir visokiais apskaitymais. Aš jų turiu 46 gatunkus, Ik šiol pardavinėjau po 35c. tuziną su konvertais. O dabar ant trumpo laiko paskyriau išparduoti 20,000 tuzinų po 25c. tuz., su prisiuntimu. Siųsdami pačto ženklelius po 1c, 2c ir 5c, parašykit, kas esat: ar katalikas, ar tautietis, ar socijalistas, ar maksimalistas ar kas kitas; teipgi — ar jaunikis ar ženotas, kur turi pačią, čia ar Lietuvoj. Tokiu budu aš žinosiu, kokias tau popieras parinkti.

M. A. Ignotas
1028 S. 2nd st., Philadelphia, Pa.

MOKYKLA ŠOKIU

Prof. Julius S. užtikrina. kad išmokys šokti kiekvieną jauną ar seną. Išmokina valcą 6 rųšių ir taip kad gali drasiai eiti šokti publikoje. Taipgi išmokys ir kitus šokius su 6 vakarais už $3.00. Kas moka vaikščioti, tas gali išmokti ir šokti. Kas nori mokytis tegul ateina į Jono Paugos svetainę, 1900 Union st., kampas 19tos, arti Halsted. Mokinama kas utarninkas, seredos ir pėtnyčios vakarais.

Mokykla užsidaro prieš Kalėdas utarnyke iki Naujų Metų. Po Naujų Metų ji vėl atsidarys.

Baigiant Senus Metus.

Kiekvieno žmogaus amžius yra išskaitytas metais. Kiekvienas metas yra tai žmogaus gyvenimo knyga. Todėl baigiant senus metus, reikalinga yra apsvarstyti ką gero tuose metuose nuveikėme.

Be abejonės, kiekvienas žmogus kasmetas gali pasakyti, kad sunkiai dirbo, ir uždirbo šiektiek pinigų, iš kurių didesnę pusę išleido butiniems gyvenimo reikalams, kitą dalį praleido pasilinksminimams, o likusius sutaupojo (sučėdino).

Šitie sutaupoti pinigai yra aprupinimu savo ir savo šeimynos ateities, ir kas šį metą daug sutaupojo, gali pasakyti, kad savo priderystę atliko gerai.

Bet pats pinigų taupojimas neduoda gerovę, nes iš darbininko uždarbio didelių turtų sukrauti negalima. Reikia pasirupinti, kad sutaupoti pinigai atneštų didesnį pelną; tas reiškia, kad tuos pinigus reikia suvartoti saugiai ir naudingai.

Saugiausiu gi ir naudingiausiu uždėdytų pinigų suvartojimu yra nusipirkimas sau namą, kuris neša du, arba tris, o kartais ir keturis sykius didesnį nuošimtį, negu pinigai, taupinami bankose, o apart to, duoda užtikrinimą, kad namas niekados negali subankrutyti.

Todėl, kas turi sutaupotų pinigų, ir nori gražiausiai ir naudingiausiai šiuos metus užbaigti, tegul pasiskubina ateit į musų Banką ir pasiskirti sau namą. Mes kiekvienam turime tokį namą, kokio jis nori, ir parduodame ant lengvų išlygų, kaip matysite iš žemiau priduoto surašo.

9) 2 lubų murinis namas. Storas ir 3 pagyvenimai po 4 ruimus. Lotas 25x82. Taxai $43.79, vanduo $12.34. Randa $324 į metus. Kaina .... $2850.

14) 2 lubų muro ir medžio, 2 pagyvenimai po 6 ruimus, su maudyklom ir gražiai ištaisytas, užpakalyj nauji staldai. Taxos $30, vanduo $7, randa į metus $420. Kaina $3300.

23) 3 lubų puikus murinis namas, 3 pagyvenimai po 6 kambarius, su maudyklom, ir 6 kambarių, puikus murinis "Cottage" užpakalyj. Lotas 25x125. Taxai 049. Randa į metus $686. Kaina .... $5700.

24) 3 lubų murinis namas. Pulkus. Lotas 48x125, vienas lotas medžiais apsodintas, užpakalyj puikus staldai. Taxai $48, vanduo. $14 Randa $600 į metus. Kaina $6500.

25) 2 lubų murinis namas, 4 pagyvenimai po 4 ruimus. Lotas 30½x147 pėdų, kampinis. Taxai $39.71. Randa $480 į metus. Kaina $3900.

30) 3 lubų murinis namas, 24½x80. Storas ir 4 pagyvenimai su maudyklom. Lotas 25x125. Randa $840 į metus. Kaina .... $6500.

34) 2 lubų medinis namas, 4 pagyvenimai, 2 po 4 kambarius, 2 po 3 kambarius. Coal & Wood offisas basemente. Lotas 25x125. Taxai $34.25, vanduo $11.50, randa $480 į metus. Kaina .... $2750.

55) 4 kambarių murinis Cottage. Lotas 25x56. Taxai $13.82, vanduo $4.68, randa $144 į metus. (Iš kalno riekia įmokėti $300 ir potam po $12 į mėnesį, su 6% nuo skolos. Kaina .... $1500.

64) 9 ruimų medinis "Cottage", 2 pagyvenimai. Lotas 25x125. Taxai $21, vanduo $5, randa $264 į metus. Kaina .... $2250.

68) 6 ruimų murinis "Cottage". Lotas 27½x127½. Taxai $18, vanduo $5.10, randa $262 į metus. Kaina .... $2200.

69) 5 ruimų murinis "Cottage" ir Staldai. Lotas 27½x127½. Taxai $16, vanduo $5, randa $180 į metus. Kaina .... $2000.

70) 3 lubų murinis namas, 3 pagyvenimai po 6 ruimus su maudyklom. Lotas 27½x127½. Taxai $47, vanduo $25, randa $600 į metus. Kaina .... $5300.

75) 9 ruimų medinis "Cottage", 2 pagyvenimai. Maudykla. Lotas 26½x125. Taxai $10, vanduo $8, randa $264 į metus. Kaina .... $1750.

83) 2 lubų murinis namas, 2 pagyvenimai po 6 kambarius. Lotas 25x125. Taxos $35, vanduo $17, randa $288 ant metų. Iš kalno reikia įmokėti $500 arba daugiau. Kaina .... $2000.

84) 2 lubų murinis namas, 2 pagyvenimai po 6 kambarius. Lotas 25x125. Taxos $35, vanduo $7, randa $288 ant metų. Iš kalno reikia įmokėti $600 arba daugiau. Kaina $2000.

85) 9 kambarių medinis namas, 2 pagyvenimai, 5 ir 4 kambarių. Lotas 25x125. Taxos $18, vanduo $4.70, randa 216 į metus. Kaina $1600.

118) 6 ruimų murinis "Cottage". Lotas 25x125. Randa $132 į metus. Kaina .... $1200.

122) 8 ruimų murinis "Cottage", 2 pagyvenimai. Lotas 24x125. Kaina .... $1750.

133) 2 lubų murinis namas. Storas ir 3 pagyvenimai po 4 ruimus. Lotas 25x125. Taxai $45, vanduo $9.70, randa $504 į metus. Kaina $4500.

141) 2 lubų murinis namas, pagyvenimai po 4 kambarius, 2 lubų medinis namas 4 pagyvenimai, 2 po 4 kambarius, 2 po 3 kambarius ir 3 kambarių medinis "Cottage" užpakalyj. Lotas kampinis 55x110 pėdų. Taxai $64, vanduo $30, randa $828 į metus. (Gali but pirktas išmokestimis). Kaina .... $6000.

153) 2 lubų murinis namas, 6 pagyvenimai, 4 po 4 ruimus, 2 po 3 ruimus. Lotas 35x148 pėdas. Randa $500 į metus. Kaina .... $3700.

154) 8 kambarių murinis Cottage, 2 pagyvenimai po 4 kambarius. Lotas kampinis 33x147 pėdas. Taxai $18, vanduo $10, randa $240 į metus Kaina .... $2300.

155) 2 mediniai namai, 5 ir 4 kambarių. Lotas kampinis 33x147 pėdas. Taxai $16, vanduo $4.50, randa $192 į metus. Kaina .... $2100.

156) 2 lubų murinis namas, ant dviejų lotų, 8 pagyvenimai po 6, 5 ir 4 kambarius. Lotas 50x147 pėdas. Randa $924 į metus. ($2000 iš kalno rešta išmokestimis) gražus ir tvirtas nams. Kaina .... $7500.

171) 3 lubų puikus murinis namas, 3 pagyvenimai po 6 kambarius, su maudyklom. Ponamis cementuotas su ištaisytom skalbinyčiom. Lotas 25½x125. Taxai $78, vanduo $34 randa $644 į mteus. Kaina $6000.

172) 2 lubų medinis namas. Lotas 27x145 pėdas. Randa $192 į metus Kaina .... $2200.

176) 2 lubų medinis namas, 4 pagyvenimai, 2 po 6 kambarius, 1 — 5 kambarių ir 1 — 4 kambarių. Lotas 25x150 pėdų. Taxos $24, vanduo $16.16, randa $476 į metus. Kaina .... $4000.

Kaip aprokavimas kiekvienam parodys, kiekvienas iš virš paminėtų namų trumpame laike apsimokės, apart virš paminėtų turime daug kitų gerų namų. Teipgi turime kelis lotus labai pigiai.

Platesniom žiniom kreipkitės į banką.

PASARGA. Kas nori nusipirkt sau lotą pigiai, tegul ateina pas mus.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Perskaitykite šitą apgarsinimą.

Mes norime atkreipti musų skaitytojų atydą ant kelių svarbiausių žmogaus gyvenimo dalykų, kurie sprendžia apie laimę arba nelaimę šeimynų.

Visu pirmu, žmogaus *sveikata* ir *gyvastis* praeina kaip sapnas.

Turtas gali but sunaikintas ugnies, gali but atimtas vagių ir plėšikų.

Laimingiausia ir turtingiausia šeimyna vienoje valandoje gali nužudyti savo turtą, gali palikti be kąsnio duonos dėl mirties arba ligos tėvo, brolio, sesers, arba motinos, jeigu apie šituos dalykus jie nepasirupins pirmiaus.

Apdraudimo kompanijos aprupina reikalus kiekvieno, kuris nusipirks sau apdraudimo raštą. Kompanija negali sugrąžinti sunaikintą turtą arba sveikatą, arba gyvastį, bet kiekviename nelaimingame atsitikime ji išmoka apsidraudžiusiam tiek pinigų, ant kiek jis nusipirko apdraudimo raštą.

Mokestis už apdraudimo raštą yra maža, ir kiekvienas žmogus, ar jis yra darbininku ar biznierium, gali lengvai užsimokėti ir aprupinti savo ateitį.

Teippat ir draugijos, kurios moka savo pinigus savo iždininkui, nereikalauja užsitikėti vien ant žmogaus sąžinės. Kompanijos pastato "Bondsą" (paranką) ir atsako už draugijos turtą. Visos amerikoniškos bankos, organizacijos ir draugijos, visus savo viršininkus pastato po bondsu. Laikas butų ir lietuviškoms draugijoms ir organizacijoms parupint savo viršininkams paranką (bondą) pas atsakančias kompanijas, o ne teip, kaip dabar, paranką pavienių žmonių.

Tiną paaiškinimą visuose apdraudimo reikaluose gausite musų Bankoje.

A. OLSZEWSKI
3252 Halsted st., Chicago, Ill.

A. Olszewskio Bankoj

galite aprupinti visus savo reikalus

TOJ BANKOJ LIETUVYS NOTARAS

Išdirba "Doviernastis" — Kontraktus, Raštus pardavimo ir visokius kitus dokumentus, ir užtvirtina visokius dokumentus pas konsulių. Inkorporuoja draugijas ir atlieka visokius kitus notarijališkus darbus.

Visokiuose notarijališkuose reikaluose kreipkitės į

J. J. Hertmanowicz
(Notary Public)
3252 So. Halsted st., Chicago.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA AMERIKOJE

3252 SOUTH HA STED STREET, Kampas 33čios, CHICAGO, ILL.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

ŠITA BANKA skolina žmonėms pinigus pirkimui namų ir lotų mieste Chicagos nuo mažiausios iki didžiausios sumos.. Jeigu perki namą ar lotą, o neturi visų pinigų, ateik pas mus, o męs tau juos paskolinsime už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių.

ŠITA BANKA taipgi priima užčėdyjimui pinigus nuo mažiausios iki didžiausios sumos ir moka depozitoriams 3% metams.

ŠITA BANKA taipgi parsamdo žmonėms skryneles (Boxes) pasidėjimui pinigų už $3.00 metams. Šios skrynelės taip yra apsaugotos, kad prie jų nė ugnis nė vagis negali prilįsti.

ŠITA BANKA parduoda namus ir lotus lengvais išmokėjimais. Jei nori pirkti namą ar lotą mieste Chicago, ateik pas mus, o męs tau surasime tą ką norėsi ir ką jieškai.

ŠITA BANKA apsaugoja nuo ugnies namus, biznius ir naminius baldus turtingiausiose Apsaugojimo (Insurance) Kompanijose. Taigi apsaugoja ir gyvastį bei susižeidimą ("Life and Accident Insurance").

ŠITA BANKA iškolektuoja dalis ir skolas iš Europos ir kitų šalių pigiau ir greičiau kaip visos kitos bankos.

ŠITA BANKA parduoda Šifkortes visų linijų ir siunčia pinigus į Europą ir visas dalis svieto geriau, greičiau už visas kitas bankas.

KO TIK REIKALAUJATE, ateikite pas mus, o męs su noru išklausysime Jųsų reikalus ir jeigu bus galima, męs juos geriau ir pigiau atliksime už visus kitus.

BANKOS VALANDOS.

Musų Banka yra atdara priėmimui, išmokėjimui ir siuntimui pinigų ir Šifkorčių kasdien nuo 8 valandos ryto iki 9 valandai vakaro, o nedėldieniais ir šventomis dienomis nuo 9 valandos ryto iki 9 valandai vakare.

Olszewskis pats Bankoje buva šiose valandose:

Šiokiomis dienomis:

Nuo 8 valandos ryto iki 6 valandai vakare

Nedėldieniais ir šventomis dienomis:

Nuo 11 valandos ryto iki 4 valandai po pietų.

Panedėliais:

Nuo 8 iki 9 valandos ryto iki 1 valandai po pietų ir
Nuo 8 iki 9 valandai vakare.

Norintieji su patim Olszewskiu asmeniškai (asabiškai) pasimatyti malonės kreiptis augščiau nurodytose valandose.

GYVENANTI tolymesniuose miestuose kreipkitės prie musų laiškais adresuodami.

A. OLSZEWSKI

3252 SOUTH HALSTED ST. CHICAGO, ILL

Naujausios Knygos, Gaunamos "LIETUVOS" Knygyne Šios:

a64 KRYŽIOKAI. Istoriškas aprašymas per Henriką Sinkevičių. Vertė J. B. Smelstorius. Penki tomai, 2 knygose. Mahanoy City, Pa. pusl. 1034. Kaina .... $1.50.

a66 KAPITONAS VELNIAS. Prietikiai Cirano De Bergerac. Vertė iš prancuziško kun. Dr. M. Juodyšius. Mahanoy City, Pa., pusl. 404. Kaina .... $1.15.

a75 MALDOS GALYBĖ. Istoriškas piešinys IV šimtmečio krikščionybės. Lietuvių kalbon vertė P. B. Chicago, Ill. Pusl. 74. Kaina .... 25c.

b80 MUSIŠKIAI UŽSIENYJE. Juokingas aprašymas kelionės į Paryžių ir atgal, Mikalojaus ir Glapiros Ivanovų. Parašė N. A. Leikin. Lietuvių kalbon vertė Magnus Parvalkietis. Chicago, Ill. Puslapių 216. Kaina .... 50c.

a117 PAPARČIO ŽIEDAS, ir kitos gražios apysakos. Lietuvių kalbon parašė A. Antonov. Boston, Mass. Pusl. 47. Kaina .... 15c.

132 RYMAS. Romanas. Parašė Emile Zola, versta iš Francuzų kalbos. Tai yra labai svarbus ir garsus veikalas, parašytas vieno garsiausių francuzų rašėjų Emile Zola. Ta knyga yra versta į visas kalbas, todėl yra labai svarbi. Lietuviškas vertimas yra lengvas ir gražus. Chicago, Ill. Pusl. 432. Kaina .... $1.25. Drutais audimo apdarais .... $1.50.

a154 TUKSTANTIS NAKTŲ IR VIENA. Arabiškos istorijos. Vertė D. T. Bočkauskas. Trečias išdavimas. Mahanoy City, Pa., pusl. 540. Kaina .... $1.65.

292 PABAIGTUVĖS. Dviveiksmė komedija. Parašė J. Korzeniovski. Iš lenkų kalbos vertė Adolpas Vėgė. Vilnius. Pusl. 49. Kaina 30c.

358 DAINOS VASAROS GROŽYBIŲ. Ir šiaip visokios meiliškos, tautiškos, kariškos ir juokaunos. Čia telpa viso 20 dainų. Chicago, Ill. Pusl. 40. Kaina .... 15c.

366 EILĖMIS IR PROZA. Parašė K. Račkauckas (K. Vairas). Čia telpa daug eilių tinkamų dekliamacijoms ir kitokių. Chicago, Ill. Pusl. ... Kaina .... 25c.

?35 PIRMIEJI ŽIEDAI. Eilės. Parašė Jovaras. Chicago, Ill. Pusl. ... Kaina .... 15c.

383 GRAŽI DOVANĖLĖ LIETUVOS ARTOJAMS. Eilės. Parašė K. Stiklelis. Chicago, Ill. Puslapių 21. Kaina .... 10c.

a441 SLĖKTŲ MALONĖS arba Majuvka. Praščiokėlio Eilės iš 1862 m. Antra laida. Chicago, Ill. Pusl. 20. Kaina .... 5c.

663 JONAS KALVYNAS. Jo gyvenimas ir veikimas. Su Kalvyno paveikslu ir jo laišku į Vilniaus sinodą. Parašė kun. Jonas Šepetys. Vilnius. Pusl. 61. Kaina .... 25c.

673 KAIP JAPONOI GYVENA DABAR. Parašė Dėdė. Vilnius. Pusl. 48. Kaina .... 10c.

a688 MEDŽIAGA Lietuvių, Latvių ir Prusų mytologijai. Kazimiero Bugos. 2-asis sąsiuvinys. (Didelio formato). Iš "Lietuvių Tautos". Vilnius. Pusl. 17. Kaina .... 25c.

728 UKĖSYSTĖS POPIEROS arba kaip galima pastoti Suvienytų Valstijų ukėsu. Pagal naujus įstatymus, sutaisė A. B. Strimaitis. Shenandoah, Pa. Pusl. 23. Kaina 25c.

934 MUSŲ PADĖJIMAS. Kai-kurie aiškinimai iš dabartinio darbininkų padėjimo. Parašė A. Antonov. Boston, Mass. Pusl. 40. Kaina 15c.

953 REVOLIUCIJA. Jos prasmė, priežastys ir pamatas. Parašė J. Baltrušaitis. Plymouth, Pa. Pusl. 44. Kaina .... 10c.

1158 KAIP NAMIE NUO DŽIOVOS GYDYTIES. Parašė Berlino prof., Dr. A. Moeller, plaučių ligų specialistas. Vertė P. Tvarkanta. Vilnius. Pusl. 30. Kaina .... 10c.

1165. MOKSLAS, SVEIKATA IR KULTURA. Protų lavinimas ir išvystymas žmogiško kuno kulturoje. Parašė Ant. Bridis. Su 19 paveikslėlių. Chicago, Ill. Pusl. 31. Kaina .... 20c.

1539 TABAKAS. Kaip jis žmonėms kenkia. Pagal A. Apolova ir daugelį iš gyvenimo patyrimų. Parašė K. Stikleis. Boston, Mass. Pusl. 63. Kaina .... 20c.

1546 VADAS PRIE MOTERYSTĖS. Parašė Ant. Bridis. Chicago, Ill. Pusl. 48. Kaina .... 15c.

1630 DOVANĖLĖ. Skaitymo ir rašymo mokslas. Elementorius ir pirmoji knygelė. Sutaisė Ksav. Vanagėlis. Su daugeliu paveikslėlių. Kietu aptaisu. Labai tinkama lietuvių mokykloms. Vilnius. Pusl. 138. Kaina .... 50c.

a1648 VAIKŲ ŽVAIGŽDUTĖ. Antroji dalis. Knygelė antrajam ir trečiajam mokyklos skyriui ir vaikams, mokantiems skaityti. Sutaisė mokytojas P. Bendorius. Su paveikslėliais. Kietu aptaisu. Vilnius. Pusl. 144. Kaina .... 35c.

Knygų Kataliogas

No. 103 Pasaka apie Adomą ir Jievą. Priedas prie sulyginamosios mythologijos. Parašė Paul Lafargue, pagal vokišką vertimą lietuviškai sutaisė P. Miškinis. Chicago, Ill. 1908, puslapių 31. .... 10c

No. 114 Ponas ir bernas. Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių. Žingeidi norintiems susipažinti su buviu ir sąlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, pusl. 60. .... 15c

No. 124 Robinzonas Kruzius. Graži morališka pasaka. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83. ... 25c

No. 130 Revoliucijos žmonės. Parašė A. Niemojewski, vertė K. Puida. Turinys, 7. Paukštis, 8. Ponas Jėzus Varšavoje. Knygelė įdomi kiekvienam. Chicago, Ill. 1908, pusl. 76. .... 20c

No. 134 Sidabrinis kryželis arba dailidė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenijus Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. ... (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti.) Kaina 50c

No. 185 Žmogus nepliuškis. Vertė iš švediško Nėris. Labai graži apysakė vedė su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ir merginą ir lė, kaip turtingo prekėjo sunus apsi... Telpa čia sekanti apsakymai: 1. Suntakiais, 2. Viesuis, 3. Motiejus Balia, 4. Laisvės šventė, 5. Juras, 6. Redakmoking žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1903, pusl. 23. .... 10c

No. 200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl. 29. Kaina. 10c

No. 257 Kun. Gramulos raštinyčioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hudor. Gražiai parašyta komedija, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14. .... 15c

No. 210 Dėdė atvažiavo. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė B. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. pusl. 62. .... 20c

No. 225 Geriaus vėlaus, negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48. .... 15c

No. 262 Mindaugis, Lietuvos karalius. Istoriškas paveikslas 5-se aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slowacki. Lietuviškai vertė V. Kapsas (Dr. V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, puslapių 86. .... 25c

No. 100 Pasaka apie kantrią Aleną, dukterį turkų ciesoriaus Antonijaus, kuri per 22 metus vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olševskis. Chicago, Ill. 1902, puslapių 66. .... 20c

No. 295 Pietro Caruso. Vieno veiksmo drama. Parašė R. Bracco. Vertė K. Puida. Veiksmo vieta — Neapolis. Šių laikų atsitikimas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 32. .... 10c

No. 286 Pirmi žingsniai. Drama keturiose veikmėse. Parašė Br. Vargšas. Drama parašyta iš revoliucijos judėjimo Lietuvoj. Chicago, Ill. 1909, pusl. 50. .... 20c

No. 569 Svieto pabaiga. Iš rusiško vertė Pr. Siulelis. Kas nori atsižinoti, kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. .... 10c

No. 597 Žvėrys ir žmogus. Pagal Schmehl'į sutaisė Šernas. **Mokslas apie** subudavojimą kuno visokių žvėrių, paukščių, sąnarkojų, žarnapilvių ir žmogaus. Kiekvienas žvėris arba gyvis aprašytas kas sau su visomis jo ypatybėmis ir kokią gyvunų giminę jis tveria. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 313. .... $1.00
Apdaryta. $1.25

No. 606 Airija. Lapai iš istorijos Airijos. Parašė A. Janulaitis. Chicago, Ill. 1908, pusl. 53. .... 15c

No. 6?? Etnologija arba mokslas apie žmonių tautas. Pagal Dr. M. Haberlandą parašė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai svarbiausia moksliška knyga apie visas musų pasaulės žmonių veisles. Ji parodo visų viešpatysčių, visų žemės kraštų ir net mažiausių šalelių žmones ir jų paveikslus. Aprašo jų kilmes, parvą, tikėjimą, pročius, užsiėmimą ir abelnai viską. Kas nori pilnai pažinti žmonių istoriją, tegul perskaito šią knygą. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667. .... $2.00
Apdaryta. $2.50

No. 655 Istorija abelna. Dalis I. Nuo seniausių laikų Chinijos — 2800 m. pr. Kr. iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makedoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė Dr. A. Bacevičia. Su paveikslais, parodančiais tų laikų piramidas, sienas pilių, tvirtovių; typus kunigų ir karelvių. Hieroglifus Akkadų raštų ir tt. Chicago, Ill. 1904, pusl. 498. .... $1.00
Ta pati tvirtuose apdaruose. $1.25

No. 722 Trumpa senobės istorija. Pagal prof. R. Vipper vertė iš rusų kalbos D. Su paveikslais senoviškų liekanų ir 5-iais spalvuotais žemlapiais (mapomis). Yra tai tikriausia svieto istorija nuo seniausių laikų, daug metų prieš Kristaus gimimą iki nupuolimo Rymo viešpatystės. Chicago, Ill. 1904, pusl. 305. .... $1.00
Drutuose apdaruose. $1.25

No. 381 Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poėmos. Parašė Jonas Viskoška. **Telpa čia eilės:** Gyvybė, Ištvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai, Chicago, Ill. 1907, puslapių 41. .... 15c

No. 436 Revoliucijos dainos. Surankiotos iš visur 24 dainos naujos gadynės iš revoliucijos atbalsių. Chicago, Ill. 1908, pusl. 30. .... 15c

No. 442 Svajus arba vaizdas siekimo augštybės. Tragedija-poėma. Penkiuose aktuose. Parašė Jonas Viskoška. Yra fantastiškas piešinėlis, parašytas sceniškoje formoje. Chicago, Ill. 1907. pusl. 135. .... 40c

No. 471 Akyvi apsireiškimai sviete, į kuriuos žmonės nuolat žiuri, bet jų gerai nesupranta. Su 7 paveikslėliais. Labai naudinga knygelė tiems kurie nori sužinoti, iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, pusl. 79. .... 25c

No. 472 Apsireiškimai atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Vojeikov'ą sutaisė Šernas. Aprašo, iš ko susitveria ore žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešėliai, ir daugybė kitų įvairiausių ore apsireiškimų. Plačiai ir labai suprantamai paaiškinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvienas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveikslo. Norintiems arčiau susipažinti su oro ypatybėmis, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 238. .... 75c
Apdaryta. $1.00

No. 473 Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą. Pagal Heilperną, Falbą ir kitus sutaisė Šernas. Aprašo, kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis, planėtos, kometos ir kitos retai matomos žvaigždės. Su 30 astronomiškų paveikslų. Yra tai vienatinė knyga, iš kurios žmogus tikrai gali apsišviesti. Chicago, Ill. 1896, pusl. 255. .... 75c
Ta pati apdaryta. $1.00

No. 566 Senų gadynių lišnykę gyvi sutvėrimai. Pagal Hutchinsoną sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aprašo seniausių gadynių įvairius sutvėrimus, gyvenusius ant žemės dar prieš atsiradimą žmogaus. Šiandien tų sutvėrimų kunus žmonės, kasdami gilius šulinius, kanalus, arba imdami iš žemės anglis, randa giliai palaidotus žemėje. Tulų sutvėrimų atrado čielus nesugadintus kunus, užklotus keliolikos sieksnių storio žemės eile. Jie yra šiandien išstatyti įvairiuose muzėjuose, iš kurių žmonės mokinasi pažinti, kaip sena yra musų žemė. Mokslinčiai, pagal storumą ir senumą žemės sluogsnių, kuriuose tų sutvėrimų kunus randa, gali spręsti, kaip sena yra musų žemė ir kaip seniai žmogus ant jos atsirado. Chicago, Ill. 1900, pusl. 370. .... $1.00
Apdaryta. $1.25

No. 545 Nematomi priešai ir draugai žmonių. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Aprašymas smulkiausių bakterijų, gindančių visokias ligas pas žmones, jų susekimas, vystymąsi ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 113. .... 30c

No. 548 Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcija Prof. Blochmann'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui kurio yra daugelis tam tikrų paveikslėlių. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138. .... 40c

No. 480 Biologija arba mokslas apie gyvus daiktus. Pagal profesorių Nusbaumą sutaisė Šernas. Mokslas, kokiu budu rados gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi, pradėjus nuo mažų vabalėlių, iki dažėjo lig paukščių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, pusl. 147. .... 40c

No. 507 Gamtos istorija Pagal Bert vertė Dr. A. Bacevičia. Knyga su daugeliu vabalų, žuvių, žmonių, medžių ir akmenų paveikslėlių; trumpai, aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, ypač tuos dalykus, į kuriuos žmonės žiuri, bet jų gerai nesupranta. Chicago, Ill. 1903, pusl. 209. .... 50c

No. 526 Kada ir kokiu budu svietas sutvertas. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Aprašyta, kokiu budu tveriasi dangiški kunai ir kaip musų žemė susitvėrė, teipgi, kokiu budu atsirado ant jos gyvybė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140. .... 35c

No. 527 Kada ir kokiu budu gali svietas kada-nors pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. Wilh. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Knygelėje aprašyta svieto pabaiga. Kas nori atsižinoti, kada ir kokiu budu gali svietas pasibaigti, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135. Kaina. 35c

No. 553 Pažinimas organiško svieto. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Knyga didelės moksliškos vertės. Ji aprašo tvėrimąsi viso sutvėrimo ir visų gamtos sutvertų daiktų; parodo, pagal seniausius ir giliausius žemės sluogsnius, jau milijonų metų atgal gyvenusius ant žemės augmenis, vabalus, žvėris, paukščius ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905 pusl. 137. 35c

No. 331 Žilė galvon — velnias vuodegon. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. .... 10c

No. 397 Kepios kančios. Eilės. Parašė Liepukas. Chicago, Ill. 1909, puslapių 28. .... 10c

No. 302 Šiaurės Karžygiai. Keturių veiksmų tragedija. Parašė H. Ibsen. Iš rusų, lenkų ir vokiečių vertimų vertė K. Puida. Veikimas atsibuva Norvegijos šiaurėje karaliaus Eriko Kruvinojo Kirvio laikuose. Chicago, Ill. 1908, pusl. 77. .... 25c

No. 641 Geografija arba žemės aprašymas. Pagal Geikie, Nalkovskį ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aiškiai ir suprantamai aprašo musų žemę, jos pavidalą, didumą ir platumą; jos kalnus, jų vardus, augštį, vulkanus, metančius iš savęs ugnį; iš kokių sluogsnių susideda žemė, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gėrybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kuriuose vandenys: surus, prėski, kartus; kokie juose gyvena gyvunai ir tt. Žemė aprašyta dalimis: išskaitytos visos viešpatystės, karalystės, kunigaikštystės, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemėje yra gyventojų; kokie jų tikėjimai, kalbos, papročiai, užsiėmimai, pramonės, išdarbiai, ir tiesos; kokie miestai, su kiek gyventojų, fabrikų, pramonių; kur kokie orai: šalčiai ar karščiai, lytus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties. Knyga didelė 6x9 colių, ant geros standžios popieros spausdinta. Chicago, Ill. 1906, pusl. 469. Kaina. $2.00
Ta pati apdaryta audimo apdaruose, parašai ant nugaros ir šono. $2.50

No. 657 Istorija Suvienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos nuo atradimo ir dar prieš atradimą Amerikos iki 1896 m. Aprašo, kaip Kolumbas atrado Ameriką, kokie čia tada žmonės gyveno, kokie žmonės pirmiausiai iš Europos pradėjo plaukti į Ameriką, kokios karės buvo, už ką kariavo ir kokiuose metuose; kiek buvo prezidentų, kokie ir kiek kuris gero šiai šaliai padarė. Prie galo knygos telpa Suvienytų Valstijų Konstitucija, kuri yra reikalingiausia žinoti kiekvienam žmogui, gyvenančiam šioje šalyje. Chicago, Ill. 1896, pusl. 364. .... $1.00
Ta pati audimo apdaruose, aukso litaros ant nugaros ir šono. $1.25

No. 678 Lietuvių Pratėviai Mažoje Azijoje nuo senovės iki jie pateko po valdžia Persų. Parašė Lietuvos Mylėtojas (Dr. J. Šliupas). Knyga turi 283 puslapius ir 4 dideles mapas, parodančias vietas, kur senovėje gyveno lietuvių pratėviai. Aprašo lietuvių padėjimą dar 800 metų prieš Kristaus gimimą. Chicago, Ill. 1899. .... 50c

No. 907 Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Ispanijoje XV amžiuje, Anglijoj XVI amžiuje. Parašė A. J—tis. Chicago, Ill. 1908, pusl. 34. .... 10c

No. 925 Moteris ir jos vieta žmonijoje. Parašė J. Laukis. Šita knygelė aiškina moterų klausimą, todėl yra rams. Kalbėtojai joje atras sau daug medžiagos. Chicago, Ill. 1908, pusl. 47. Kaina. 15c

No. 946 Priedelis prie lietuviško klausimo. Raštelis gvildenantis lietuvystės reikalus po valdžia Rusijos ir po įtekme lenkystės. Chicago, Ill. 1905, pusl. 28. .... 10c

No. 970 Tautiškos Politikos Knygynėlis. Telpa čia Rusijos policijos viešpatavimas, persekiojimas ypatos laisvės, draugijų ir susirinkimų, laisvės žodžio ir sąžinės, ir kame išganymas. Chicago, Ill. 1907, pusl. 47. .... 10c

No. 506 Gamtos pajiegos ir kaip jų naudotis. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Svarbios moksliškos vertės knyga, su daugybe paveikslų įvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų išnaudojimui gamtos pajiegų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 238. .... 50c

No. 1329 Žodynas. Tas pats kaip No. 1328, tik pilnai apdarytas brangia, gražia moroko skura. (Čia audimo nėra nė biskio.) $7.00

Geriausi Rankvedžiai ir Vadovėliai Lietuviškoms Mokykloms gaunami "Lietuvos" Knygyne.

723 TRUMPAS ŽEMĖS APRAŠYMAS. Pirmieji geografijos uždaviniai su apsakymėliais ir kitais pasiskaitymais. Vertė iš rusų kalbos S. Mečius. Vilniuje 1906, pusl. 112. 35c.

724 TRUMPA LIETUVOS ISTORIJA. Antras pataisytas išleidimas. Vilniuje 1808, pusl. 79. .... 20c.

720 TRUMPA GEOGRAFIJA arba žemės aprašymas, (su paveikslėliais ir žemlapiais). Sutaisė Nėris. Čia trumpai, bet suprantamai aprašytos visos penkios sveito dalys, su 74 paveikslais mapų, žmonių, gyvulių ir medžių. Tinkamiausia geografija vaikams pradinėse mokyklose. Chicago, Ill. 1898, pusl. 94. .... 25c.

1624 A-B-C. RAŠYMO IR SKAITYMO PRADŽIAMOKSLIS. Sutaisė mokytojas Juoz. Damijonaitis. Kietais apdarėliais. Varšavoje 1906, pusl. 104. .... 30c.

1626 ARITMETIKOS UŽDAVINIŲ ir pavyzdžių Rinkinys pradedamomsioms mokykloms ir žmonėms, norintiems išmokti gerai sąskaitoti. Pirmoji dalis. Surinko P. Bendorius ir P. Daugirda. Antras pataisytas išleidimas. Kietu aptaisu. Vilnius 1909, pusl. 104. .... 30c.

1630 DOVANĖLĖ. Skaitymo ir rašymo Mokslas. Elementorius ir pirmoji knygelė. Sutaisė Ksaveras Vanagėlis. Su daugeliu paveikslėlių. Kietu aptaisu. Vilnius 1909, pusl. 138. .... 50c.

1634 LIETUVIŲ PASAKOS. Vaikų rinkinys. Čia telpa 38 pasakos vaikams, gražios ir pastumiančios vaiką protauti. Vilniuje 1905, puslapių 72. .... 15c.

1637 NAUJA ELEMENTORIUS. Vaikams dovanėlė. Parašė A—iš—B. Trečias išleidimas. Lengviausiai ir parankiausiai iš jo mokytis. Tilžėje 1907, pusl. 48. .... 15c.

1641 PIRMIEJIE SKAITYMAI musų vaikams pavesti. Sutaisė A. Adata. Su daug gražių pasakaičių, dainelių ir paveikslėlių; teipgi yra ir racomosios litaros norintiems pramokti skaityti raštą. Rygoje 1906, pusl. 52. .... 15c.

1644 RINKINĖLIS VAIKAMS. Pasakėlės, apsakymėliai, dainelės; žaislai, mįsliai ir tt. Vilniuje 1904, pusl. ... 15c.

1645 SKAITYMO KNYGA mažiems ir dideliems. Sutaisė J. Gabrys. Joje telpa išrinktieji raštai musų raštininkų su jų biografijomis ir paveikslais. Tai yra didelė chrestomatija, sustatyta sulyg Vakarų Europos mokyklų pavyzdžių. Tilžėje 1908, pusl. 308. .... $1.00.

1647 VAIKŲ SKAITYMĖLIAI su Lietuvos žemlapiu. "Kas skaito, rašo, duonos neprašo". Vilniuje 1905, pusl. 259. .... 40c.

1648 VAIKŲ ŽVAIGŽDUTĖ. Knygelė I ir II mokyklos skyriui ir vaikams pramokusiems skaityti. Pasiskaitymai ir pirmutinės gramatikos žinios. Sutaisė mokytojas P. Bendorius. (Apdaruose). Vilniuje 1905, pusl. 1?4. .... 30c.

a1648 VAIKŲ ŽVAIGŽDUTĖ. Antroji dalis. Knygutė antrajam ir trečiajam mokyklos skyriui ir vaikams, mokantiems skaityti. Sutaisė mokytojas P. Bendorius. (Kietu aptaisu), Vilnius 1909, pusl. 144. .... 35c.

1649 VAIKŲ DRAUGAS. Sutaisė ir išleido P. Mikolainis. Su 110 paveikslėlių. Tilžėje 1907, pusl. 64. 15c.

1650 ŽIUPSNELIS. Knygelė vaikams pasiskaityti ir pasimokyti. Sutaisė Ladislovas L. Knyga susideda iš 138 pasakų, istorijų, eilių ir mįslių, turinti suviršum 40 paveikslėlių. Vilniuje 1906, pusl. 192. .... 25c.

1210 ARITMETIKA. Sutaisė S. Stačkauskas. Lengvas budas išmokti skaitliuoti (rokuoti). Knyga padalyta į penkis skyrius. Skyrius I — Apie skaitlius. Skyrius II — Trupiniai. Skyrius III — Dešimtiniai trupiniai IV — Prilyginimai ir proporcijos. Skyrius V. Propercijų prievadinės. Chicago, Ill. 1897, pusl. 1?. .... 25c.

1280 MUSŲ DIRVA. Skaitymo knyga liaudies mokyklai ir gimnazijai. Sutaisė M. Vasiliauskas ir J. Matulevičius. Su daugeliu paveikslėlių. Kaune 1907, pusl. 159. .... 85c.

1326 ŽODYNAS LIETUVIŠKAI-ANGLIŠKOS KALBOS. (Dalis I.). Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus lietuviškus žodžius išguldytus angliškai. Kožnas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Kieti audimo apdarai. Chicago, Ill. 1902, pusl. 382. $2.00.

1327 ŽODYNAS ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKOS KALBOS. (Dalis II). Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus angliškus žodžius išguldytus lietuviškai. Prie kiekvieno angliško žodžio kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliškai tarti, teipgi kiekvienas žodis paženklintas kursyvomis litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Gražiais drutais apdaris, nugara ir kampai drutos, gražios moroko skuros, šonai audimo, ant nugaros parašas aukso litaroms, lapų kraštai marmuruoti. .... $4.00.

1328 ŽODYNAS LIETUVIŠKAI-ANGLIŠKOS IR ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKOS KALBŲ (abi dalys — I ir II, t. y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Formatas ir apdarai tokie pat kaip No. 1327. .... $6.00.

1329 ŽODYNAS. Tas pats kaip No. 1328, tik pilnai apdarytas brangia, gražia moroko skura. .... $7.00.

1317 TRUMPA LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Pradinėms mokykloms vadovėlis. Sutaisė mokytojas Juozapas Damijonaitis. Kaune 1909, pusl. 89. .... 35c.

A. Olszewski

3252 S. Halsted Street Chicago, Ill.

Kur gauti "Lietuvą".

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street.
Ant. Jankauskas, 37 Hudson ave.
T. Jermalas, 215 Berry Street.
J. Milewski, 124 Grand st.

Chicago, Ill.
P. M. Kaitis, 281 W. North Ave.
M. J. Tananevičе, 168 W. 18th st.

Elizabeth, N. J.
Dom. Bočkus, 211 First St.

JERSEY CITY, N. J.
Ant. Reklaitis, 234 Wayne St.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 101 Oak street.

Montello, Mass.
B. P. Miszkinis, 35 Arthur St.

New Haven, Conn.
And. Johnson, 85 Chamber st.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
John Browman, Browman News Co.

Seattle, Wash.
Foreign and Domestic Periodical & Newspaper Agency

Worcester, Mass.
J. Paltanavičia, 15 Milbury Street.

Herrin, Illinois.
J. T. Adomaitis, Box 708.

Kenosha, Wis.
M. Petrauskas, 72 N. Chicago st.

Melrose Park, Ill.
F. A. Golubickas, Box 172.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

NORWOOD, MASS.
B. A. Tumavičius, 28 Austin St.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.
J. G. Miliauckas, 37 So. 19th st.

Paterson N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette St.

Pittston, Pa.
J Kazakevičia, 103 No. Main St.

Plymouth, Pa.
S. Poteliunas, 345 E. River St.

ROCKFORD, ILL.
Adomas Kazakevičia, 310 E. State st.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.

Springfield, Ill.
Geo. Tachilauckas, 701 E. Mason st.

Scranton, Pa.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross Ave.

Shenandoah, Pa.
T. Kryžanauskas, 12½ Cherry Street.

Turners Falls, Mass.
K. P. Šimkonis.

Union City, Conn.
D. F. Elmaitis, 65 Brennan st.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.
Jurgis Žemaitis, 824 Bank st.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 45 Ward St.

"Lietuvos" Agentai

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar pusei metų ir užsimokėti.

Jonas Janušas keliaujantis Agentas po Illinois valstiją.

Brooklyn, N. Y.
A. Lesniauskas, 298 South 1st St.
Jonas Lutkauskas, 112 Grand st

Baltimore, Md.
Petras Glaveckas, 635 W. Lombard st.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.
Vincas Želvis, 603 So. Paca st.

Chicago, Ill.
Jonas Balčas, 1098 So. Leavitt st
K. Steponis, 3143 S. Halsted St.
Vinc. Linka, 1813 String St.
Ant. Žukauskis, 871 — 34th Pl.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

Cambridgeport, Mass.
Pet. Barškevičius, 719a Main St.
J. Kavolius, 42 Washington st.

HARTFORD, CONN.
Kar. Lesevičius, 46 Mulberry st.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DR-STĖS CENTRO VALDYBOS ANTRAŠAI:

Pirmininkas: B. K. Balevičius, 819 — 32-nd st., Chicago, Ill.
Vice-Pirmininkė: O. Ramanauckienė, 101 Oak st., Lawrence, Mass.
Raštininkas: V. A. Greičius, 7 Stiles Hall, Valparaiso, Ind.
Iždininkas: A. J. Povilaika, 804 Bank st., Waterbury, Conn.
Kasyrius: J. Simanavičius, 331 Barnes st., Plymouth, Pa.
Literatiškasis Komitetas: J. Gabrys, 11, rue Sommerard, Paris, France. V. Jokubynas, 318 W. Broadway, So. Boston, Mass. J. Laukis, (jis

Šifkortės ir Pinigų Siuntimas.

Jei nori, kad tavo Šifkortė butų gerai ir greitai išsiųsta ir kad tavo pasažierius gerai atvažiuotų, tai siųsk ją per,

A. Olszewskio Banką

Jei nori, kad tavo siųsti pinigai greitai ir gerai nueitų, tai siųsk juos teipgi per—

A. Olszewskio Banką

Olszewskio ofisas siuntimui pinigų ir šifkorčių tapo įsteigtas prie laikraščio "Lietuvos" išleistuvės 1893 metuose mažytėje pasamdytoje stubelėje po No. 941 33rd Place, o kad žmonių reikalus kaipo tai: Siuntimą pinigų, Šifkorčių ir kitus reikalus geriau ir teisingiau vedė kaip kiti, tai šiądien tas pats Olszewskio ofisas randasi savame, didžiausiame ir gražiausiame šios miesto dalies name vertame $110.000.00 ir gėrisi geriausiu pasisekimu, kurio net musų konkurentai mums užvydi. Męsgi ant keno užvydėjimų nepaisome, bet savo biznį kasdien platiname ir stumiame pirmyn, ir čia vėl paduodame dabartines kainas Pinigų ir Šifkorčių, kad žmonės žinotų kiek jos kaštuoja ir kur jas geriausiai pirkti.

Dabartinis pinigų kursas yra $52.25 už 100 rublių. Dabartinės šifkorčių kainos atvažiuoti Amerikon, nuo Tilžės iki Chicago yra sekančios:

1. *Holland-American Linija,* perplaukianti mares iš Rotterdam į New Yorką per 8 iki 10 dienų .... $66.10.
2. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš Bremo į Baltimore per 12 iki 16 dienų.................... $56.20.
3. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš Bremo į New Yorką per 9 iki 12 dien.................... $60.20.
4. *North German Lloyd, Expresinė Linija,* perplaukianti mares iš Bremo į New Yorką per 6 iki3 dienų .... $64.10.
5. *Hamburg-American linija,* perplaukianti mares iš Hamburgo į New Yorką per 10 iki 14 dienų .... $62.35.
5. *Red Star Linija,* perplaukianti mares iš Antwerpo į New Yorką per 8 iki 10 dienų .... $66.30.
7. *Canadian Pacific R. R. Linija,* perplaukianti mares iš Antwerpo į Montreal per 12 iki 15 dienų .... $60.30.
8. *Russian-American Linija,* perplaukianti mares iš Liepojaus į New Yorką per 13 iki 18 dienų .... $60.00.
9. Hamburg Philadelphia .... $56.60.

Dabartinės šifkorčių kainos išvažiuoti Europon nuo Chicagos iki Tilžės yra sekančios:

1. *Holland-American Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Rotterdamą per 8 iki 10 dienų .... $55.60.
2. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš Baltimore į Bremą per 12 iki 16 dienų .... $53.20.
3. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Bremą per 9 iki 12 dienų.................... $54.20
4. *North German Lloyd, Expresinė Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Bremą per 6 iki 8 dienų .... $61.20.
5. *Hamburg-American Lim,a,* perplaukianti mares iš New Yorko į Hamburgą per 10 iki 14 dienų $55.85
6. *Red Star Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Antwerpą per 8 iki 10 dienų .... $57.80.
7. *Canadian Pacific R. R. Linija,* perplaukianti mares iš Montreal į Antwerpą per 12 iki 15 dienų .... $50.85.
8. *Russian-American Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Liepojų per 13 iki 18 dienų .... $54.00.

Išvažiuojantiems Lietuvon parupiname ir pasportus nuo Rosijos konsulio, teip kad kiekvienas gali drąsiai eiti per rubežių policijos netrukdomas.

Reikalaujanti šifkorčių į kitus miestus rašykite mums į kur norite išvažiuoti ar iš kur parvežti, o jeigu su vaikais, tai paduokite mums visų vaikų metus, o męs atgal pačta prisiųsime jums visų linijų kainas, tada jųs pasirinkę sau liniją kokią norėsite, prisiųsti mums pinigus per Money Orderį ir męs jusų šifkortes kuo greičiausai išsiųsime.

Adresuokite mums visada šiteip:

A. Olszewski
3252 So. Halsted St. Chicago, Il

Mokslainė Akušerijos

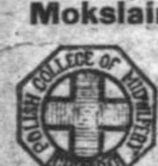

Įkorporuota pagal tiesas Suv. Valst. 1871 m.

Pilnas kursas akušerijos. Pigios kainos. Diplomai svarbus visoje Amerikoje. Į mokslą prisiima kiekvienu laiku. Teipgi turime ligonbutį, kuriame nėščios moterįškės aptures gerą prižiurą, kartais už dyką beturčios. Artesnioms žinioms kreiptis į

Polish College of Midwifery
Dr. W. Statkiewicz, Prez.
Naujas num. 1169 (825) Milwaukee ave., Chicago, Ill.
MOKINAME LIETUVIŠKAI

D-ras W. A. Martišus

Ofisas R. 42 Auditorium Bldg.
306 Wabash ave., Chicago.

Gydau visokias ligas kaip šviežias teip ir užsisenėjusias. Ypatingai vidurių ligas, moterų vaikų ir vyrų. Teipgi pritaikau akinius ir pataisau nesveikas akis.

Offiso valandos: nuo 9 ryto iki 5 po pietų. Kitoms dienoms ir nedėlioms offisas atdaras tiktai pagal sutarimą. Phone Harrison 1300.

Daktaras Wissig
Iš Seno Krašto

Gydo labai pasekmingai visokias chroniškas vyrų ir moterų ligas, nežiurint kaip jos sunkios butų. Jeigu kiti jums nepagelbėjo, tai atsilankykit pas mane. Pirmąkart egzaminuoju dovanai. Gyvenimas ir ofisas:

1727 18-th st., tarp Paulina ir Wood st.

Offiso valandos: 10 iki 12 ryte, nuo 3 iki 4 ir nuo 6 iki 9 vakare. Nedėlioms: nuo 10 iki 2 po pietų.
Telephone Canal 3263.

"DAGIS"

Satyros, pašaipos ir juokų : : mėnesinis laikraštis : :

su juokingais paveikslėliais iš lietuvių politiškojo lauko ir musų didvyrių gyvenimo. Teipgi visoki linksmi pasiskaitymai, eilės, monologai ir tt. Išeina 10 pusl. formoje knygos, su viršais. Pirma išeidinėjo Bostone, dabar persikėlė į Chicagą. Prenumerata metams $1.00, pavienis num. 10c. Adresas:

"DAGIS" PUB. CO.
812 33rd St. Sta. K Chicago, Ill.

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų. Tukstančiai plikų žmonių atgavo pulkius plaukus, sulaiko slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.

PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & SO. 9TH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicago. Čion galima gauti mokslišką, svietiškų ir dvasiškų knygų, rąžančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, paišelių plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

PETRAS M. KAITIS
281 N. North ave. Chicago, Ill.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS

OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Katallogas Dykai.

Visokių laikrodėlių, lenciugėlių, žiedų, spilkų, armonikų, koncertinkų, skripkų, klernetų, bubnėlių ir kitokių reikalingų daiktų.

Reikalaujanti minėtų daiktų, meldžiu rašyti pas mane, o tuojaus gausite liet. kalbo **Katallogą** su nurodymais kainų.

Užtikrinu, kad nusipirkęs pas **mane laikrodėlį**, arba kitą kokį daiktą, busi užganėdintas ir dekingas man. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
852 - 33rd Street CHICAGO, ILL.

Tel. 1533 Yards.
Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Dr. P. G. WIEGNER

Priima ligonius savo ofise:
3315 S. MORGAN ST.
Kasdiena iki 2 val. po pietų ir nuo 6 val. vakare. **Telefonas: Yards 709.**

KOŽNAS GAUS DYKAI

kuris prisiųs keletą markių, musų No. 3 katallogą, didžiausią lietuviškoj kalboj, 64 dideli puslapiai. Jame telpa aprašymai suvirš 200 ligų, vyrų, moterų ir vaikų, pasako nuo ko jos prasideda, kaip jas pažinti, kaip nuo jų apsisaugoti, kokias gyduoles naudoti, kiek jos prekiuoja ir kur jas gauti. Paveikslai ir prekės yvairių kvepiančių ir gydančių mullų, Perfumų. Elektro-gydančių aparatų. Roberinių išdirbimų. Monų, Painų, Štukų, Drukuojamų Mašinėlių, Armonikų, Koncertinų, Britvų, Pavinčevonių ir šimtai kitokių kožnam reikalingų daiktų. Iškirpk šitą apgarsinimą ir prisiųsk mum, o tuojaus gausi visai dykai katallogą. John I. Bagdziunas, Propr.

JOHN'S SUPPLY HOUSE
2334-2336 SO. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILL.

Vardas ____________________
Adresas ____________________
Miestas ____________ State ________

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
132 S. Clark, Cor. Madison St.
Atwood Bldg., Room 806
Tel. Franklin 1178.

Lietuvys advokatas, baigęs tiesų mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted st., arti 31mos
Telephone Yards 2390.

"Lietuvos" Kalendoriai jau išėjo iš po spaudos.

VIENATINE LIETUVIŠKA DIDELE KRAUTUVE
Geriausių armonikų, skripkų, klernetų, triubų, koncertinų ir daugybė visokių muzikališkų instrumentų. Puikiausių dziegorėlių, lenciugėlių, visokių gražių žiedų, gerų britvų, drukavojimui mašinukių, albumų, revolverių, kryžių, guminių litarų, istoriszkų ir maldaknygių, visokių gražių popierų del rašymo gromatų tuzinas 25c., 5 tuz. už $1.00. Atsiusk savo tikrą adresą ir už 5c. markę o aplaikysi No. 3 katalogą su 450 paveikslų ir 1,000 visokių naudingų daiktų. Aš gvarantuoju kad mano tavoras pirmos kliasos o prekės pigesnės kaip kitur. Orderius išsiunčiu greitai in visus Amerikos, Kanados ir Anglijos krasztus. Kviečiu visus atlankit su visokiais pirkiniais ir orderiais pas **K. WILKEWICH,** Dep. L. **112 GRAND ST.** BROOKLYN N. Y.

"LIETUVOS ŽINIOS"

Eina du kartu į sanvaitę, nuo 1-mos dienos birželio, š. m. Nepartijinis, demokratiškas, progresyviškas laikraštis, skiriamas **apšviestai Lietuvos visuomenei.**

Laikraščio leidimas nuo J. Vileišio perėjo užsitikėjimo bendrovei: **Felic. Bortkevičienė ir Ko.**

Kas įsirašys į bendrovės narius ir užsimokės 25 rubl. "Lietuvos Žinioms" leisti, tas gaus jas visada tik už **1 rublį** metams. Kas užsimokės 50 rubl. ir daugiau, tas "Liet. Žinias" gaus visai **Dovanai.**

Kaina: Lietuvoj (ir Rosijoj) metams 4 rb., pusmečiui 2 r. 20 k., 3 mėn. 1 r. 30 k., 1 m. 40 kp. Užrubežyj: metams 6 rub., pusmečiui 3 rub. 50 kap.

Užsisakyt galima nuo kiekvieno mėn. pradžios.
Prenumerata priimama jau ir ateinantiems 1910 metams.

Pinigus galima siųsti ir "Money Orderiais" tik reikia pažymėti keno tie pinigai. Reikia rašyti sekančiu adresu:

"Lietuvos Žinių" Redakcija
Semionovskaja No. 10, VILNIUS,
Lithuania, Russia.

Tabako Naudotojai!

Padėkite mums apgarsinti musų tabaką tarpe draugų, o gausite FONOGRAFĄ dykai

Nėra tai koks instrumentas žaidimui, kaip tankiai kiti išdirbėjai yra papratę duoti kaipo dovaną, bet tikrai gera iš kožno atžvilgio kalbamoii mašina (fonografas).

Kada panorėję jus galite turėti namuose koncertą dykai, koncertą didelių benų arba orchestrų, dainas geriausių dainorių, juokingas i užinančias, visą tą, ką tik norėtum išgirsti, galima pritaisyti. Paklausk artymiausiam muzikališkų instrumentų štore, o apie kalbamąją mašiną "King" (Karalius) dažinosi, kad ją visi pardavinėja po $15.00. Mes norim, kad jus padėtumėt mums pagarsinti mus Geriausio Tabako cigarietams ir pypkei. Mes prisiųsim jums visokio tabako po biskį Austriško, Hercegovino ir Rusiško, viso sykiu už $6. Jus lengvai tą tabaką galit parduoti savo draugams, nes tai yra geriausias tabakas, kokį kur galima gauti. Tabakas yra tas pats, kurį jus teip norisi rukėt Europoj, tabakas, kurį jus draugai nemažiau už jus myli. Aplaikęs mus tabaką, rekomenduok jį savo draugams, duok jiems mus vardą ir adresą ir tokiu budu ir lėsi mums apgarsinti. Už tai mes duosim jums visai dykai mus "King" fonografą. Yra tai vienatinėle proga gauti vieną dovaną. Už tabaką mes rokuosim $6. Prisiųsk 50 c. štempomis iš kalno, o mes išsiusim tabaką ir fonografą. Apžiurėjęs jei rasi gerais užmokėsi Ekspresmonui likusius $5.50 ir pasiliksi juos sau. Pinigus sugrąžinsim kožnam kuris bus neužganėdintas. PASARGA: tas dovanas duosim tik teip ilgai, kol mes tikrai nepersitikrinsim, jog mus kompanija yra ganėtinai apgarsinta. Todėl patariam neatidėti, jeigu norit gauti mus FONOGRAFĄ DYKAI. Adresuokite:

EUROPEAN TOBACCO CO.
33 LEONARD STREET. DEPT. 71 NEW YORK, N. Y

Orderius per gromatas prisiunčiu greitai; kurie neturit mano katalliogo, prisiųskit savo adresą o gausit uždyką

P. K. Bruchas

Mes turim gražus kalendorius dėl tavo štų, kaip bus štore pakiauškit, mes duosime dėl kožno.

Kaledu Pardavimas prasidejo

nuo Gruodžio (December) pirmos dienos, todėl nelaukit paskutinių dienų nes dabar galėsit geriau pasiskirti; šiemet supirkau daug tavoro dėl pasiskyrimo naujausios mados. Nekuriuos čion paminėsiu.

Deimentu žiedai $7 iki $200.00
Deimentų špilkos $5.00 iki $150.00
Deimentu lakctai $10.00 iki $40.00

Laikrodėliai gryno aukso vyriški $35.00 iki $75.00
Laikrodėliai gryno aukso moteriški $22.00 iki $50.00
Laikrodėliai pauksinti vyriški $8.00 iki $30.00
Laikrodėliai pauksinti moteriški $5.00 iki $20.00

D.1222

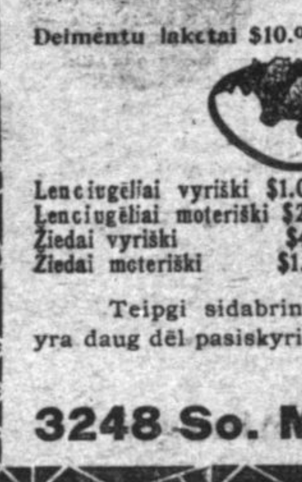

Lenciugėliai vyriški	$1.00 iki $25.00
Lenciugėliai moteriški	$2.00 iki $20.00
Žiedai vyriški	$4.00 iki $10.00
Žiedai moteriški	$1.50 iki $6.00

Kolonekai	50 c. iki $5.00
Laketai vyrų	50 c. iki $10.00
Laketai mot.	$1 iki $10.00
Spilkos vyr.	50c. iki $5.00
Spilkos mot.	50c. iki $6.00

Teipgi sidabrinių ir pasidabruotų šaukštų, peilių, videlcių ir sieninių laikrodžių yra daug dėl pasiskyrimo. Štoras atdaras kožną dieną ir Nedėlios vakarais iki Kalėdų.

P. K. BRUCHAS
3248 So. Morgan Street, Chicago, Ill.

Pirk lotą, pirk lotą, puikiame mieste, Gary, Ind.!

M. ROZENSKI,
VICE PRESIDENT and General Sales Agent.

Pakolei dar gera proga, jeigu nori padvigubinti savo pinigus trumpame laike, dabar dar laikas pirkti. Prekės lotų kyla brangyn pertai, kad pradėjo daug naujų fabrikų statyt. Stato didžiausius, milžiniškus fabrikus, kurie suteikia begaliniam skaitliui darbininkų darbus ir su geru užmokesčiu. Jau yra geras burelis lietuvių apsigyvenę ir kasdien daugėnasi. Visi gyvena sutikime. Daug yra aprašymų kaslink viso miesto stovio ir jo vertės. Čia yra daugybė didelių ir greitu laiku statomų fabrikų. Gary miestas bus didžiausias ir gražiausias Indianos state. Taigi mes norime, kad kiekvienas atvažiuotų ir pamatytų savo akimis, kad mes tiesą aprašome. Daug neatbokit kitų kalbų, pats pamatykite, o bus naudingiau. Mes padarėme didelį išpardavimą lotų, kuris trauksis per mėnesį laiko. Parduodame pigiomis prekėmis ir ant lengvų išmokėjimų. Ir suteiksime kelionės tikietą dovanai už 250 mylių tiems, kurie pirks pas mus lotą, nes norime žmonėms parodyt, jog teisingai aprašome. Ir tikriname, kad atvažiavę, kada pamatysite visą miesto stovį ir jo vertę, tikrai nesigailėsite savo kelionės, iš kurios turėsite naudą dabartiniame pirkime lotų. Norėdami dažinoti platesniomis žiniomis, kurie negalite atvažiuoti, rašykite laišką, o mes noriai suteiksime platesnes žinias ir prisiųsime miesto plianus.

Gary Securities Co. (Inkorporuota) 6-7 National Bank Bldg., Gary, Ind. M. ROZENSKI vice-pres. and genl. Agent.

Dr. E. C. Collins
Uždėtojas

Bet Geriausias Daktaras

tas, kuris daugiausia ligonių išgydo. Prižadėjimai neišgydys; už tai reikia labai buti akyvų, kad pasirinkti geriausia daktarą. Prižadėjimai apgarsinimuose rods gražiai išrodo, bet ant poperos tik; vienok sergančiam reikia pasiskirti geriausia daktarą.

DAUGIAUSIA IŠGYDĖ SERGANČIU

tie kurinos patys žmonis gerbią. Daktaras Collins New York Medikal Instituto išgydė daugiau lietuvių, nekaip kiti daktarai ir Institutai draugeje; nes tukstančiai laiškų su padėkavonėms gerbią ir užtikrina teisybe. Męs visai nesigarsintumem, vienok laikome už priderystę, kad pranešti sergantiems, tad žinotų kur laukiama pagelba ir kaip tik atsišauks ar parašys, tad ir apturės tuojaus; nes musų mokslinčiai profesoriai per vienuoliką metų tukstančius lietuvių išgydė, kurie sirgo ir labiau nusiminę buvo už Tave,

Per vienolika metų stebetini pasisekimai.

Ne jokis kits daktaras nė Institutas, negali susilyginti su mokslinčiais Profesoriais Collins Medical Instituto, kurie per vienuoliką metų padarė daug gero; yra tai įstaiga kurioje visokios ligos tampa gydytos, su pagelba gerų vaistų ir yvairių prietaisų, todėl ir yra vyriausiais ant kitų daktarų ir Institutų moksluose, išradymuose ir žino

Ką ir kada reikia daryti.

Už tai musų budas gydymo yra greičiausias, tikriausias ir pigiau kaštuoja negu kitur. Jei sergi kokia nors liga, o nori greitos pagelbos, tai atsišauk arba parašykia lietuviškai apie savo ligą. Musų daktaras, tuojaus suteiks roda ir reikalingus vaistus, kurie tukstančiams pagelbėjo, tad pagelbės ir Tau.

Nelauk ilgiau, ateik arba rašyk pas:

COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTA
140 WEST 34th STREET — NEW YORK.
Dr. S. E. Hyndman, Medikal Direktorius.
Kasdien nuo 10 iš ryto ik 5 po p. Švent. nuo 10 ik 1. Vak. Ut. ir Pet. 7-8

Prisiusk 10c. markėms, apturėsi garsiąją, knygą Dr. E. C. Collins, "Vadovas in Sveikatą", parašytą lietuviškai.

DR. A. L. GRAICZUNAS

Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių.
Atsišaukientiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.
3312 So. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas Yards 3162

Męs Apdraudžiame.
(Insuriname)

Nuo **Ugnies** visoki turtą, ar tai butų namai, naminiai daiktai, vaizba ar kitoniškas turtas.
Nuo **Vagių** ir **Plėšikų.** Nuo **Ligos** ir **Sužeidimų.** Nuo **Mirties.**

Męs apdraudžiame VISKĄ ir nuo VISOKIŲ NELAIMIŲ

Kiekvienoj nelaimėj pinigai yra reikalingi, todėl nusipirkite pas mus Apdraudimo Raštą (Insurance Policy), o atsitikime ar ugnies, ar ligos, ar mirties, ar kitokios nelaimės, nereikalausite rupintis apie pinigus. Apdraudimo Kompanija išmokės jums tiek pinigų, ant kiek jųs busite apsidraudę.

Apsidraudimo kainos yra labai mažos. Su apdraudimo reikalais kreipkitės pas

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted St. • Chicago.

IŠGYDO IN 5 DIENAS

VARICOCELE HYDROCELE (Papurtimas gyslų) Be peilio ir skausmo

Noriu išgydyti kiekvieną vyrą sergantį išplėrimu lytiškų dalių gyslų, striktura, užsikrečiamus kraujo nuodus, nervišką nusilpimą, pažlugimą lytiškų dalių ar ligas liečiančias vyrus. — Šitas nuoširdus pasiulinimas yra atviras visiems. Kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir vaistų be jokios naudos, ir mano noru yra parodyti visiems šitiems žmonėms, kurie buvo gydomi dešimties ar daugiaus daktarų be jokio pasisekimo, kad aš turiu vienintėlį budą, kuriuomi tikrai išgydau.

Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.

Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučių ir inkstų net ir labai užsendintas.

Slaptos vyrų ligos išgydoma greitai, tikrai ir su pilna slaptybe. Nervų nusilpnėjimas, nupuolimas sveikatos, žudymas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodijimas, šlapuminės žaizdos.

Išgydo kad butum sveikas.
Specialistas vyrų ir moterų ligų.

Moterų ligos, Vidurinės ligos, skausmai strėnose, Baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinės žarnos, užsendintos ir nerviškos ligos moterų.

Plaučių ligos, Dusulys, Bronchitas ir kitos plaučių ligos tikrai išgydoma mano vėliausiu budu. Širdies ligos.

Užnuodijimas Kraujo, ir visos odos ligos, kaip ve pučkai, piktoji dedervinė, šunvotės, niežulys, hemorhoidai, sutinimas gilių, naikinamti nubėgimai, įsisenėjusios ligos.

PATARIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI. AŠ KALBU LIETUVIŠKAI

DR. ZINS, 41 SO. CLARK ST. CHICAGO
(terp Randolph ir Lake Str.)
Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakare, Nedelioj, nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

D-re Marija Dowiatt-Sass

OFISAS: 1725 W. 18th St.
Valandos: 9:20 iki 12 pietų; 7 iki 8 vakare
Nedėldieniais nuo 9:30 ik 12 pietų
Telefonas Canal 1206.

GYVEN.: 5208 W. Harrison St.
arti Siros Avenue
Valandos: nuo 1 iki 3 po pietų
Telefonas Austin 486.

Accept these Free!

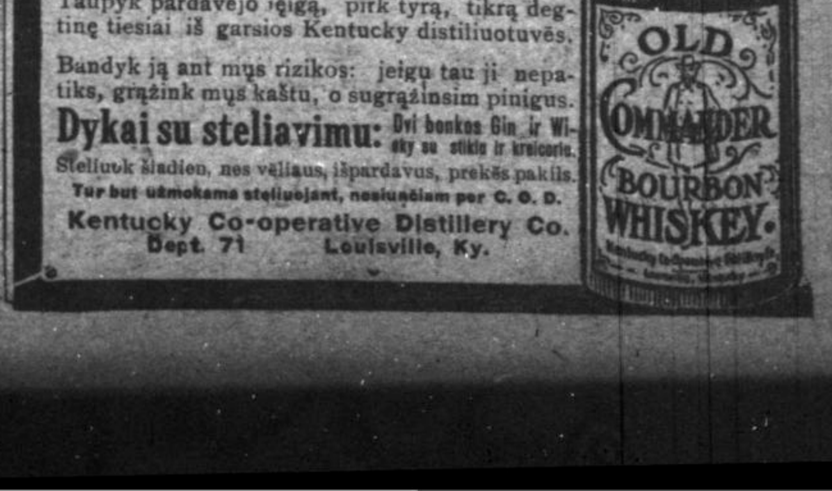

BEFORE KENTUCKY GOES DRY Lay in a Supply

Mažyn prekės nuo **Senos Kentucky Degtinės**

All Express Prepaid

Pirmiaus negu Legislatura įves blaivybės tiesas, sumažinome paprastą paek beveik pusiau ir siunčiame APMOKEDAMI EXPRESA, apturėjus pinigus už garsią

100 Proof OLD COMMANDER BOURBON WHISKEY Double Stamps

4 kvortos ar 1 galonas **2.95** | **8** kvortos ar 2 galonai **5.45**

Tyra, tikra degtinė, neprimaišyta. Pasendinta su valdžios užpečėtinimu. Nėra geresnės degtinės sviete savo pilnumu ir sveikatai naudingumu. Tokia degtinė, kaip šita, kitur pardavinėjama po penkis dolierius [$5.00] galonas

Taupyk pardavėjo įeigą, pirk tyrą, tikrą degtinę tiesiai iš garsios Kentucky distiliuotuvės.

Bandyk ją ant mųs rizikos: jeigu tau ji nepatiks, grąžink mųs kaštu, o sugrąžinsim pinigus.

Dykai su steliavimu: Dvi bonkos Gin ir Wisky su stiklo ir kreicorie.

Steliuok šiadien, nes vėliaus, išpardavus, prekės pakils.
Tur but užmokama steliuojant, nesiunčiam per C. O. D.

Kentucky Co-operative Distillery Co.
Dept. 71 Louisville, Ky.